

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } డెన్ పట్టణము 1927-వ నం నెప్టంబరు నెల 29-వ తేది గురువారము } No. 151
 నంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామనంవత్సర ఆస్విజమాస శుద్ధ చతుర్థి. } సంచిక ౧౫౧

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారీలే వలెను నేలు
 అంగుళాతాపత్రములు పొందియున్నది
 తలనొవ్వులమాన్యును, నాయు పొట్ట
 కాపును, శార్వపునొవ్వుల బారదోలును,
 బొట్టబొగ్గును, బెలుకుల భదించును,
 కాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
 దురదను తొలగించును.
 ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
 కలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
 ల్గించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
 లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
 నొవ్వులకు నంజీవిధంతిది.
 మంచభాష చీటి చూచి కొనిన
 జానము గలుగదు.
 చక్కని దబ్బితో నహా నీసా 1-3 0-1
 డబ్బా 1-3 రు 6-4-0 లు.
 ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలెను.
అమృతాంజనం డిపో
 6, 7 రంబు శ్రీవీధి, మద్రాసు
 249, ఫెరిరోడ్డు, పోర్టు, బాంబాయి.

నోటీసు
 ఇందు సంబంధితులైన
 మదరాసు జార్జిటౌన్ లోనున్న పెదారియార్ కోవలపేటి నెం. 29/30 యింటి నివాసియగు మాక్లయింటు, పి. రాజగో
 పాలగ్రామణి ప్రజలకు తెలియజేయునదేమన:-
 తనకుమారుడు, 20 వత్సరముల ప్రాయపువాడు. పి. బాలకృష్ణ అనునాతనికి, తన అధీనమందున్న ఆసియంతయు
 తనస్వార్థితమైనందున అందు తనకుమారునికి ఎట్టిభాగముగాని హక్కునుగాని లేదనియు, అతనికి తనవంటిమీదన్న వస్త్రా
 భరణము లతిప్ప, మరెట్టి చరాస్త్రీగాని సింహాస్థిగాని లేదనియు, అందువలన పదమూడు బాలకృష్ణతో లావాదేవీయేవారలు
 మోసపోవకుండునట్లు అందరకు యిందుములగా తెలియపర్చడమైనది. అదియునుగాక పదమూడు బాలకృష్ణ తనయింటి
 సరిహద్దులనుండియు యిదివరలోనే వెడలిపోమ్యనమని చెప్పినట్లుమాడ తెలియరచ్చుచున్నాడు.
 పాస్టు బివిస్ అండుగో
 పి. రాజగోపాలగ్రామణి తరపున ఎటర్నీలు

WANTED.
 Candidates for Telegraphy and Station
 Master's Courses. Railfare Paid. Prospectus
 on 2 annas stamp.—Royal Telegraph College,
 Burn Bastion Road, Delhi.

WANTED.
 Candidates for Telegraph and Station
 Master's Classes. Full particulars on 2 annas
 stamp. Apply to:—Central Telegraph School,
 Nai Sarak, Delhi.

వెలవడినది. త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఓంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
 దాశరథి, రంగళాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
 శతకమునను పెక్కు మోతకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతక కర్తల
 చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు
 గూర్చునట్లు వేలి క్యాలిగ్ బైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ శ ౦ మాత్రమే.
 శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,
 తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

కరంచందు చబిల్ దాను, బంగారు వెండినగల
 వర్తకులు 437/3 టంకనాలపేటి, సామలకూరుపేట మద్రాసు.

8187

దరఖాస్తును పంపిన తరువాతముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము
 రు. 3-0-0
 చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6
 ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1.
 (2048) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రయి, తెజవాడ.
శ్రీ ర బ లా తైలము 2126
 శ్రీ ముఖ్యుల రాజాగారు తయారుచేయుచున్న
 నమస్త ఘోషాధ్యక్షులగు గుమ్మరాజు అనేకులు
 వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు ప్రాయాశా
 ఆర్థరసాయనశాల ముఖ్యుల, (కృష్ణా.)

ఉచితము
 కల్పా శాస్త్రవిజ్ఞాన విశోధముల సమహర్షుడని. "గంధర్వ"
 మాసపత్రిక చందాపద్ధతిలేదు. తరుణము దాటకముందే మాత్ర
 (డకును పంపండి:-
 గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు
 భవిష్యత్తునుగూర్చిన 5 ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్క ప్రాయాశా
 రు. 1-0-0. వైద్యప్రశ్నలకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్నప్రాయా
 కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము
 పొందుటకు "జయవిశిష్ట" తాయ 1 క. రు. 2-0-0. వి. పి
 శుక్రులు. 0-4-0.
 2508
 వి. కే. శతకోపాచార్యులు తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

శ్రీ కృష్ణభారతము

(దోణ భీష్మపర్వములు గల నాల్గవసంపుటము 624 రామోద్ధృతముల మహాగ్రంథము. విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇది మూలానుసారముగా ముద్రణయినది. దనియింపబడినది. తిక్కనభారతములో లేని అనేకవిషయము లందున్నవి. భగవద్గీతలన్నియు ఇందు చెందవలె ఆశ్వాసముగా వ్రాయబడినవి. తిక్కన సంపుటముకంటె ఇది చైతన్యముగా నున్నది. మంచి నునుపైన కాగితము క్యాలోరీ బయిండు నెల రు. 3-8-0 మాత్రము

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రాజమండ్రి, 9985 అని వ్రాయవలెను.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, విశ్వాక్ష, విస్మయము, కుక్ష నష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతోషమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చొప్పున. 20 కులముల డబ్బీ రు. 1-4-0 పాలముగ డబ్బీలు—రక్తమిశ్రిత కృష్ణమునది. సహమేహము, మేహమౌషణి, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు కీర్ణస్థూలము, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచొప్పున. 20 కుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. పి. ఖర్చులు వరు. 8851 8.2.2. అంగు. 8. అనుశ్చందసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరు జిల్లా

క్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి

అముక్తమాల్యద విష్ణుచిత్రియమును నామాంతరముగల అముక్తమాల్యదా ప్రబంధము అచ్చుపడి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. దీనికి వందము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడిన విపులమైన వ్యాఖ్యగలదు. రాయల్ ప్రెస్ 900 పుటలు. నెల రు. 2-0-0 ఇందు బహువిషయములు చర్చింపబడియున్నవి.

అలంకారసారసంగ్రహము కాళిదాసుని ముఖసంకేతము, మల్లి నాథ సూరికృత సంస్కృత వ్యాఖ్యతోను, వేదము వేంకటరాయశాస్త్రి కృతవద ప్రయోజనవిమర్శనపూర్వకాంధ్రటీకతోను కూడియున్నది. నెల రు. 2-8-0.

ఇది ఆంధ్రము, పటోకము. పద్యరూపముగా మిక్కిలి వివరముగా వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి విరచితము. నెల రు. 12. ప్రెస్మాడును మదరాస్ మల్లికేశ్వరశిధి 4-వ నెంబరు గృహమందు గ్రంథకర్తవలన దొరకును. కొలది పుస్తకములే కలవు. పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము. మా యితరపుస్తకముల కొరతా తెప్పించుకొనుడు. 8988

శ్రీచంద్ర మాళిశ్వరస్వామి

ఆలయము-బెజవాడ 4019

శ్రీధ్రురాంబా మల్లేశ్వరాలయమున విచ్చేసియున్న చంద్రమాళిశ్వరస్వామివారికి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు కాశ్య తముగను, నిర్విఘ్నముగను, జరుగుచుండుటకొరకయి 3-4-0 వాటాలను, వాటా ౧-కి రు. ౨౦ వంతున, ఏర్పాటు చేయడ మైనది. వాటాదారుల కొక్కొక్కరి కొక్కొక్కదినము నియ మించి ఆయానాడు ఉదయము వారివారి గోత్రనామములతో మహాస్వామిపూర్వకముగ రుద్రాభిషేకము, నిత్యనైవేద్య దీ పారాధనలు, సాయంకాలము ప్రదోషపూజ కాశ్యతముగా జరుగుటకు ఏర్పాటుచేయడమైనది. ప్రతి వాటాదారునకును ఒకకాశ్యతపట్టా యివ్వబడును. ఏదేదినములయందు ఏయేనాటాదారు పేరున పూజ జరుపబడునదియు ముందు ప్రచురింప బడును.

శరన్నవరాత్రులు తొమ్మిదిదినములు, శ్రీకృష్ణము ముప్పదిదినములు, ప్రత్యేకము జరుగు అభిషేకము, సహస్ర నామపూజ నైవేద్యదీపారాధనలకు అనువ్యయము ప్రత్యేక ము ఒక్కొక్కదినమున రు. ౮-౦-౦ వంతున ఏర్పాటుచేయడ మైనది.

ఈ వాటాలమొత్తమును వాటాదారులు బెజవాడ పెన్షనులు మేజిస్ట్రేటుగానున్న కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయుడు గారి పేర పంపవలెను.

శ్రీ భార్గవసంహితసర్వస్వస్వామిలవారు. ధర్మకర్త—శ్రీయుతులు కాళినాథుని నాశ్వర రావు, చెన్నపురి; కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయుడు, పెన్షన్ డ్ మేజిస్ట్రేటు; సిరిపురపు కుటుంబరావు, ఇవాంధారుడు; మండుూరు సీతారామయ్య, మునిసిపల్ కాన్సిలరు, వర్తకులు; వోరుగంటి మల్లికార్జునం, వర్తకులు, బెజవాడ; వెంకటకృష్ణ య్య(కమ్మపాడు), ఇవాంధారు-కొమ్మమూరు.

అద్దేపల్లి లక్ష్మయ్య వర్తకులు, బెజవాడ.

వృత్తాంతలేఖలు

ప్రయ్యూరు (కృష్ణా)

(ఒకవిలేఖరి)

మాపురమున ఘోరము నెల దినములనుండి శ్రీకారదా మనోవిసోదినీపథ అను మరళి ఘోష కంపెనీవారు భారత, రామాయణ, భాగవతపురాణాది నాటకములను బహురమ్యము గాను అతిమనోహరముగాను ప్రదర్శించుచున్నారు.

వీరు విద్యుద్దీపములతో నిర్మింపబడిన ట్రావిలింగ్ టిక్ రేకు నాటకాల నేర్పరచినారు. మిక్కిలి విలువగలిగిన దుస్తు లు అద్భుతమయిన సీనులు ఆశ్చర్యకరముగ వైరు వర్క్ యొ క్కువగ జూపించి జనుల నానందపరచుచున్నారు.

మాగ్రామములు, యీ కంపెనీ యజమానులును ఉ దార ధర్మగుణ సంపత్తి గలిగిన వారును నగు మహారాజ శ్రీ దనారస గోవిందరావుగారిని యీ గ్రామమునకు హెన్రూ లును తెప్పించుటకు చేయు ప్రయత్నముల ఖర్చుల నిమిత్తం ఒక నాటకమునకు ఖర్చులుపోను వచ్చిన ఆదాయమును విద్యా దాన మొసంగమని కోరిరి. వారు దాని కంగీకరించి, 28-9-27 తేది శుక్రవారం నాటిరాత్రి శ్రీ కృష్ణలీలలు అను నాటక మును ప్రదర్శించి దాని రాబడిని విద్యాదానమొసంగిరి. ఈ నాటకమునందు కంపెనీవారియగు వనారస రామయ్యగారు మిక్కిలి నేర్పరియని చెప్పటం కెంతయు సంతసింపచున్నాము.

శ్రీకృష్ణనిపాత్ర ధరించిన 8 సంవత్సరముల బాలిక వి. పూర్ణాబాయి అతిమనోహరముగా, తన ముద్దు పలుకల తో అభినయమొనర్చి ప్రేక్షకుల నానందింప జేసినందులకు యీ గ్రామములు, ఆ బాలికకు ఒక బంగారు పతకమును బహుమాన మొసంగిరి.

మొత్తమున నాటకము యొక్క ౧౧ రసవంతముగా యు న్నది. భగవంతుడు యీ నాటక సమాజమును ఆభివృద్ధికి దెచ్చు గాత!

మంగళగిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

యూనియను బోర్డు

గుమారు 82 సంవత్సరములనుంచి మాయూనియను బోర్డు కాసిటరీ మేష్ట్రీగా పనిచేయుచున్న వెనిగండ్ల ముప్పారాయుని యూనియను బోర్డు (పెసిడెంటు అక్రమముగా డిస్మిసుచేయుటయు, ఆసుబ్బారాయుడందు విషయమై యూనియను బోర్డువారికి అపీలు చేసినగా బోర్డువారు (పెసిడెంటును, క్యాసిటరీ మేష్ట్రీని పూర్తిగా విచారించి (పెసిడెంటు అక్రమపు ఆర్డరును రద్దుచేసి కాసిటరీ మేష్ట్రీ యుద్వ్యంగము లో ముప్పారాయుని తిరిగి నియమించిరి.

గ్రామపాలకసభ్యమునకై శక్తి వందనలేక పాటుపడనలసిన ఆవసరము విశేషముగానుండ, ఇప్పటికిని స్పా-నెంజరుల నుండిపోషణనుచూపచేయు పుస్తకములను మొయిందు ప్రసి డెంటుగారి చర్య కడు కోపనీయము.

బడలాయింపు

గుమారు 11నూపములనుంచి మామంగళగిరి డివిజనుడిప్యూ టీతాకల్లూరుగాయున్న శ్రీయుత సి.యస్. ధర్మరాజయ్యగారు శేషలెక్క స్టేషనరీ సబుమేజిస్ట్రేటుగా బదిలీకాబడిరి. ఇంత ఉత్తమపురుషుని కడు స్వల్పకాలమే పరిపాలకునిగాగలిగియుండి న మాడివిజను దురదృష్టమునకు చింతిల్లుచు శేషలెక్క పారుల నభి నందించుచున్నాము. వీరిస్థానే శ్రీయుత జయనూరిగారు నియ మింపబడిరి.

గుంటూరు డివిజనుకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా శ్రాత్రగా నియమింపబడిన యస్. వీరాస్వామి నాయుడుగారు 4, 5 లోజలనుండి యిచట మకాము చేసియున్నారు.

శ్రీమాన్ వింజమూరి భావనాచార్యులగారిపై లేబరిన ద్రవ్యావహరణ క్రిమినలు కేసు మా డిప్యూటీ కలెక్టరుగారియె దుట విచారణకు వచ్చినది. ఫిర్యాదియున్నా, ట్రపును హెన్రూలుకమిటి సెక్రటరీగాలైన శ్రీమాన్ నేదాంతం నరసిం హాచార్యులుగారున్నా ప్రాసిక్యూషను తరపున విచారించబడి రి. వేదానుబ్రహ్మయ్యగారు, కోడూరు లక్ష్మీపతిగారున్నా ప్రా సిక్యూషను తరపుననున్నా, బెజవాడ కాపురములు జె.డి. సా

మ్యూలుగారు మద్దాయిరెరపుననున్నా పనిచేసిరి. కేసు తిరిగి వాయిదావేయబడెను.

కొత్తరైలు

అక్టోబరు 1 తేదీనుంచి 188 నెంబరు మిక్కిడు రైలుబం డి దోనకొండనుంచి బెజవాడకు వేయబడినట్లు ప్రచురింపబడి నది. ఆరైలు దోనకొండనుంచి మంగళగిరికి పగలు సుమారు 12 గంటలకు వచ్చును. తిరిగి బెజవాడనుండి మంగళగిరికి సాయం త్రం 4-30 గంటలకు వచ్చును. ఈరైలు వేయుటవలన గుంటూరునుంచి యిచటకు కోర్టుకువచ్చు స్టేషన్లకష్టములున్నా అట్లు వచ్చుటకు యిష్టపడని స్టేషన్లకు మోటారుఖర్చులను తప్పక భరింపవలసివచ్చుచున్న పార్టీలకష్టములున్నా గట్టెక్కును.

సికింద్రాబాదు

(ఒకవిలేఖరి)

18-9-27 తేదీన ఆదివారం సాయంత్రం సికింద్రాబాద్లో మాక్సెట్టుపీథిలోనున్న, శ్రీమతి యస్. సీతమ్మగారిచే 14 సెల్ నుండి దినదివాళివృద్ధిగా నడుపబడుచున్న పరోపకారిణి బాలికాపాఠశాలయొక్క బాలికలకు, నూలు పోటీపరీక్షయు ను, పారిలోషిక పంపకములును జెం.షెడ్.హాల్లో శ్రీయుత రావుబహదూర్ ముత్యాల వెంకటకృష్ణయ్య నేటుగారి అధ్యక్షత క్రింద, మహాజయప్రథముగా నెరవేరెను.

సరిగా 3-0 ఘంటలకు బాలికలు రాటములమీదను, తక్కిలమీదను నూలు పోటీపరీక్ష ప్రారంభింపబడ, భావపూరి తములగు జాతీయగీతములతోను ఖద్దరు పాటలతోను నొక ఘంటకాలము నూలువడుకగా, శ్రీయుత యాదగిరి అంజయ్య టి. ఏ గారివలన నొసంగబడిన ఖనరు కాలవలను పం.డెండు బహుమానములుగా నొసంగబడెను. వెంటనే బాలికలు గీతము లచే ప్రార్థనలు పలుప సభ ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షకోశ వ్యాసానంతరము, బాలికలచే ఖద్దరు ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి సు వాదన జరుపబడి ప్రేక్షకుల మనస్సులందు జాతీయభావ ములు నెలకొల్పబడినట్లు లుండెను. పిమ్మట కోలాటప్రదర్శన ముచే సభాసదులు ఆనందమున మునిగిపోయిరి.

పాఠశాల వృత్తాంతమును నివేదించిన పిమ్మట, శ్రీయుత వామన రామచంద్ర నాయకుగారిచే కరుణతో నొసంగబడిన, జేకీయ బొమ్మలను, శ్రీయుత సోమసుందరం మొదలియార్ గారు కృపతో నొసంగిన పుస్తకములను అన్ని తరగతుల బాలి కలందరికి వారివారి శేర్వనకు తగినట్లు బహుమతు లొసంగ బడెను. తరువాత శ్రీయుత వాసుదేవ మొదలియార్ గారు నొసంగిన గీతమిఠాయిలను, శ్రీయుత జాగీర్ దారు దామోదరంపిళ్లె గారు నొసంగిన ఫలపుష్పములను బాలికలకును శ్రీ ప్రేక్షకులకును నొసంగబడెను.

అధ్యక్షుని యుపసంహారోపన్యాస మైన పిమ్మట సదరు పాఠశాలను యిట్టి యున్నతస్థితికి దెచ్చి అధ్యక్షులుగా నున్న శ్రీమాన్ టి. తాతాచారిగారికిన్నీ పాఠశాలభవన నిర్మాణమునకై ఒకప్రాతగృహమును వెలకు కొని దానమొసంగిన సభాధ్యక్షులకున్నా అన్నివిధముల తోడునీడగానున్న శ్రీయు తులు టి. కృష్ణయ్యగారు వాసుదేవ మొదలియార్ గార్లకు పాఠశాలాభివృద్ధికై ఎడతెగని కృషి పలుపుచున్న శ్రీయు తులు యాదగిరి అంజయ్య టి. ఎ. బాపురావు నిరూడాగార్ల కున్నా ఉచితరీతిని పాఠశాలతరపున వందనపత్కరములతో సభ జయప్రథముగా ముగిసెను.

తిరుపతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

సవరణ

సెప్టెంబరు 26:—24-9-27 తేదీన తిరుపతిపార్శ్వ అను శీర్షిక క్రింద ప్రచురింపబడిన శ్రీ వెంకటాచలపతి బ్రాహ్మణ తస్సనందర్పములలో 21-10-27 తేదీ రాత్రి గరుడోత్సవము జరుగునని ప్రచురింపబడియుంట్లున్నది. 2-10-27 తేదీ రాత్రి గరుడోత్సవము జరుగును. 2-10-27 తేదీ అనగా ఆదివారము రాత్రి జరుగును. పాఠశాల 21-10-27 అను అచ్చుపాఠశా టును దిద్దుకొని 2-10-27 తేదీ రాత్రి అని చదువవలసినదిగా కోరడమైనది.

తిరుపతి. గొడుగులు

శ్రీ వెంకటాచలపతివారి గరుడోత్సవమునకు 4 జతలు గొడుగులును పేరువడిన గొడుగులకెట్లు, మదరాసు నగరమున

నదరు గొడుగులతో వీధి మెరవాలి ప్రారంభించి యుంటున్నార. వీరు ఈ గొడుగులను మదరాసునుంచి తిరుపతికి కాలి నడకతో సివిల్ కోడ్ రూపరేఖలను 1-10-27 తేది రాత్రి చేర దరు. మదరాసునుంచి తిరుపతికి వచ్చుటలోగా మగ్గ మగ్గ ఆ యాగ్రామములు, వారివారి గ్రామములలో మెరవజేయించి గొడుగుల కెట్లను వారితో కూడ వచ్చువారిని ఆదరించెదరు.

ఈ గొడుగులను తిరుపతి ఆలయమునగాపురం ఆను తిరుచానూరులోను దేవస్థానం రివాజులప్రకారము బాబాభజం శ్రీలతోడను ఎల్ల సరిహద్దుల ఎదుర్కొని వీధి మెరవజేయు జరు గును. 2-10-27 తేది రాత్రి గడదొత్తన సమయమున గొడు గులు తిరుమలకొండచేరును. ఈ గొడుగులు చేరువరకు ఉత్సవము ప్రారంభింపబడదు. గొడుగులను హిమ చాలకాలమునుండి ప్ర త్యక్షానుభవములో చూచుచుంటున్నాము.

వర్షము

పదిరోజులక్రిందట వర్ష తుంపరలు ప్రారంభమైనవి గాని పుష్కలమును నీటిగోట్లములను నీళ్లు వచ్చియుండలేదు. ఈ మ హోత్సవసమయమున వర్షము వచ్చును, యాత్రీకులను కొంత వరకు కష్టము తీరనని కొంద రనుకొనుచున్నారు.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

22-9-27 తేది 8-వ వార్డుకు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఒక్క స్థానమునకు మ-రా-రా శ్రీ చేటియ్యం వెంకట్రామయ్యగారు కొత్తపు రాఘవులుకెట్టిగారు కాసరం వెంకట్రామయ్యగారు పోటీచేసిరి. ముల్లారాశ్రీ చేటియ్యం వెంకట్రామయ్యగారు ఎక్కుకొనబడిరి. 24 9-27 తేదిన రెండవవార్డు ఎన్నికలు జరిగి నవి. ఒక్కస్థానమునకు మొదట 5 గురు వామినేమలను దాఖ లుచేసిరి. పిమ్మట ముగ్గురు వదలుకొనిరి.

పోటీ ప్రస్తుత చేర్చుకొన్నవ ముల్లారాశ్రీ జరిగిరి రం గయ్యకెట్టిగారికి. ముల్లారాశ్రీ మాడబూకి శ్రీరామచంద్రయ్య లు గారికిని జరిగినది. రంగయ్యకెట్టిగా రెన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మున్సిపల్ ఎన్నికలు

నెప్టెంబరు 25:- నిన్న ఉదయం నూర్మోదయం కా గనే ఓట్లపందడి ప్రారంభమైనది. వీధుల్లో కేటముల కలవర మధికమై. ఎల్లాఅయి తేనేం ఎన్నికలన్ని ట్లో స్వార్థంత్యజించిన వాళ్ల కే జయంకలుగుతూఉంది. ఓటు తాలూకు విలంబ ఓట్లర్లు దినదినమూ గ్రహీస్తునేఉన్నారు. ఈసారి ఎన్నికలు చాల అట్ట హాసంతో జరిగినవి. మామిడిపాడుకాల కరపత్రాలు, ముఖ్య ముగా ప్రాముఖ్యం వహించాయి. అవి ముఖ్యంగా జాతీయ ముద్రకాలయాలనుండి వెలువడటం ఒక విశేషం. ఎల్లాయి తేనేం నిన్న నూర్మోదయంతో ఓట్లపందడి ఆరంభించింది. ఈవేళ ఫలితం తెలిసింది. ఎంతయత్నం సాగించినా పాపం సీతారామ రాజుగారు గెలువలేక పోయినారు. మొత్తంగా ఈ క్రిందివా రెన్నుకొనబడ్డారు. శ్రీయ్యత మద్ది పట్టాభిరామయ్యగారు, ఈటె నరసింహస్వామిగారు (అల్లీపురంవార్డు) బలిశేఖర్ రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు, (చెంగలరావుపేట) ఉయ్యాల రామకృష్ణగారు (గ్రంథి పర్వరాజుగారు (సీతారామస్వామి కోవిలవార్డు)గరుడా లక్ష్మీవరసయ్యగారు (గొడే రివార్డు) కొట్లారి సూర్యనారాయణరావు (కాంగ్రెసు) దేవాలయంవార్డు.)

“ఆంధ్రవాణి”

ఇదివరలో తెనుగున నస్తూఉండే “ఆంధ్రవాణి” వారప త్రిక ఇప్పుడు నిన్నటిదినం ఆంగ్లమున పత్రికగా వెలువడిం ది. తెనుగులోనుండి ఆంధ్రవాణికి ఒక్కసారిగ ఇంగ్లీషులోకి మార్చబడినవచ్చిన పరిస్థితులను సంపాదకుడు దన వ్యాసంలో వ్రాశారు.

కుస్తీ

ముద్ర తీరాన్ని కొన్ని కుస్తీలు ప్రతి ఆదివారం జరు గుటకొడున్నాయి. ఈదినం ఈ గ్రామవాసియు కుస్తీలో లాలా పేరుపొందినట్టియు, శ్రీయ్యత కూర్మయ్యగారిని పంజాబునుండి వచ్చిన ఒక వస్త్రాచుకును కుస్తీజరిగింది తెవందెములు గుమారు 5, 6 వేలవరకు సాగాయి. పంజాబువస్త్రాదు గెలిచెను. ఈమాసం లోనే యింకొక గొప్పకుస్తీకూడ జరుగనున్నది.

కీ|| శే|| మల్లవరపు సన్యాసిరాజుగారు

నీరు చిరకాలమునుండి శ్రీరాజా వద్దానరాణిగారికిడ దివాణగా పనిచేయుచుండిరి. మనూచిబాడ్యముచే వీరు మొన్న టిదినము స్వర్ణస్థులైరి. వీరియాత్మక కాంతిగలుగుగాక యని పరమేశ్వరుని నేజడము.

సికింద్రాబాదు

(స్వకీయ విలేఖరి)

బాలురకు విందు

నెప్టెంబరు 25:- దాసకీబురగు రాఘవభూమార్ లక్ష్మీ నారాయణరాం గోపాల్ కేటగారు, మహాత్మా రామంత్ సాగుపుగారి ప్రోత్సాహమువలన, వారితోటలో సుమారురెండు ఘంటలకు ఇదివరలో ప్రకటించినవిధముగా 12 సం||లలోపు బాలుర కందరకు పూరీ, మిఠాయిలతోను తృప్తులగునట్లు భో జనములుపెట్టి బాలుర సంతోష పెట్టిరి. హైదరాబాదునుండి గూడ బాలురను ప్రోత్సహించి మోటారులపై తీసికొనివచ్చి రి. సికింద్రాబాదులో అన్ని ప్రాంతములనుండి సుమారు మూడు వేలమంది బాలురు విందునకువిచ్చేయుట మిగుల శుభదాయకము ఇంతసంఖ్యగల బాలురు సంతోషముగ్గులచేయుటకు శ్రీసాధు పువారే కారకలగుటచే వారినర్చుచున్న ప్రోత్సాహ మెంతయు కొనియాడదగియున్నది.

స్టేగు

కొండవీధి, నల్లరట్ట, ఇమాంబావిడి, పాన్ బజారు, రా ణీగంజ్, రంగిరేజబజారు, బోయగూడ, కొత్తబోయగూడ, మొదలగు ప్రాంతములలో స్టేగు వ్యాపించియున్నది. ప్రజలు ఆ యాప్రాంతములవారు గృహములకు తాళములుచెచ్చి, కాంపుల లో వర్షముచే తడియుచుగడిగెలలో కాలముగడుపుచున్నారు. 24వ తేదీతో అంతమయ్యేవారములో 18 గురు వ్యాధిగ్రస్తులు ను, 22 గురు మృతులైనవారుగా కనబడుచున్నారు. ఈ దినమున కొత్తబోయగూడలో ఒకడుమాత్రమే వ్యాధి గ్రస్తుడై చనిపోయెను. మిగిలిన ప్రాంతములలో కొత్తకేసులు లేవు. చైద్యశాలలో యింకను నలుపురు మరణించిరి. ప్రతివారు స్టేగుటికాలు వేయించుకొనుచున్నారు. ఇంతవరకు 8597 గురు స్టేగుటికాలను వేయించుకొని యున్నారు.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విష పురుగుల జంప్రారంభించి వాంతిభేదుల తగ్గించి మాత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతాంజనంబిహో, బాంబాయి - మదరాసు

జీవామృతము

అను 1045

శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధక 5 ప్రధాన ఔషధములు.

1. శ్రీపురుష భేదముగాని పెద్దవిన్న అను తారతమ్య ముగాని లేక ఎల్లరు నేవింపదగినదై దివ్యామృతముని ప్రసిద్ధి గాంచిన శ్రేష్ఠమైనబలవర్ధకౌషధము. గర్భిణులుగూడ నేవింప వచ్చును.
2. చిరకాలమునుండి వ్యాధిగ్రస్తులై క్షీణించియున్న వారికి ఎప్పటిసంపూర్ణ ఆరోగ్యమును ప్రసాదించగల అమృతో పమానమైన దివ్యరసాయనము.
3. రక్తమిద్ధి, రక్తవృద్ధిగలిగించును. ఇతరములైన టాని క్కులనలేనిదిమలబద్ధియుచేయక, మలబద్ధకరోగమును హరిం పజేసి రాళ్లను తినిపించి, రాళ్లను హరింపజేయు సంతటి శీర్ష క్షేత్తి ఇందుగలదు.
4. పగలంతయు అమితమైనకృషి చేసి నిస్త్రాణ, తలది ముక్కు, నిరుత్సాహము, బలహీనత పొందులాయుదు, విద్యాగ్గులు, ఇతరవ్యాపారములు దీనిని నేవించుచుండిన యిక యియ్యంతలు పని నమితోత్సాహముతో చేయగలరు.
5. ముప్పదినవత్సరముల ఆభార్యఆయుర్యైవకాస్తాగ్రుం భవముతో అపరధ్యన్యంతరి యని ప్రసిద్ధిజేందిన,

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారిచే

1898 వ సంవత్సరమున స్థాపింపబడిన

ఆయుర్వేదాశ్రమమునందు

తయారగుచున్నది. క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితము. చురుకైన వీజంటు కావలెను. 151, గోవిందప్పనాయక వీధి, తిలాలపెట్టె 287, మదరాసు.

గుంటూరుజిల్లా

తెనాలి రేవల్లితాలూకా రైతులసభలు

రేవల్లితాలూకా పెనుమాడిగ్రామమున గల బంగారా లో ఆతాలూకా డి. పి. డబ్ల్యు. రైతులసభ జరిగెను. గొప్పభూ స్వాములందరు దయజేసిరి. యగ్నికూటిపు యింజనీయరుగా రాధిపత్యము వహించిరి. నూపరింబెంబెంటు యింజనీరుగారగు గ్రెగ్గడొరగారును, మద్రాసుకాసనసభా సభ్యులను, జిల్లావాసు లకు నిరంతర కృషిజేయువారును నగు శ్రీయ్యత పిల్లలమర్రి ఆం జనేయులు పంతులుగారును ఉల్లిపాలెం జమీందారుగారును వచ్చినవారిలో ప్రముఖులు.

నీటిపారుదల మురుగు ఆయకట్టువిషయము తెన్నియో వారితో సంప్రదింపబడెను. రేవల్లితాలూకావద్ద నున్న తూమును దింపవలయుననియు మురుగుకాలువలు బాగుజేయించవలయు ననియు ఆయకట్టులో చివరకున్న భూములకూడ శేర్పవలయు ననియు నివేదింపబడెను. రెండవరోజున తెనాలిలోగూడ తెనాలితాలూకా రైతులకై యొకసభగావించబడెను. శ్రీయ్యత ఆంజనేయులు పంతులుగారు ఆయకట్టును వృద్ధిజేయుటకై నియమించిన పార్టీవారి యుద్దేశ్య మెక్కుడియో చెప్పుచుని గోరెను. రే పల్లి ప్రదేయి ను బాగుసుగూర్చియు పనుపు చేల కు నీటిసప్లయి ని గూర్చి యు వారు ప్రశ్నించిరి. రైతాంగమునకు గాలసిన యితరవిషయములకూ ర్చి గూడవల్లికాపురస్థులను, గొప్ప భూస్వామియునగు శ్రీ య్యత కన్నెగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు ముచ్చటించిరి. ఇం జనీయరుగారు రైతుల కనుగుణ్యముగ జవాబులనొసగెను. రెండు సభలు ను జయప్రదముగా జరిగెను. శ్రీయ్యత ఆంజనేయులుగారు రైతులకై కృషిజేయుచున్నందు లకై చాల సంతోషముగానున్నది. ఇతర కాసనసభాసభ్యులు యావిషయముల యందు బోక్యము కలుగజేసికొనకబోవుట చాల విచారకరము. తెనాలిలో కొలదికాలములో యొక రై తులమహాసభ జరుగుననియు, అందు ఆంజనేయులుగారు గ్రామ పారిశుద్ధ్యమునుగూర్చియు, వ్యవసాయ సహకారమునుగూర్చి యు, గ్రామ పునర్నిర్మాణమునుగూర్చియు కొన్నియంతముల నివేదించెదరనియు, వాటివిషయమై కాసనసభలో యాందోళన జేనెదరనియు డెలియుచున్నది.

కాసనసభాసభ్యు లగు శ్రీయ్యత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయు లు పంతులుగారు రావోపు కాసనసభకు యీ తీర్మానము ల బంపిరి.

1. మతమును నెపమున దుష్ప్రవర్తనతో కాలము గడ పు దేవదాసీలను దేవాలయములం దుంచు యలవాటును కాసన ముల ద్వారా మాన్యపరిచి నదిగా యీసభవారు గవర్నరుగారికి సిఫార్సు జేయుచున్నారు.
2. ప్రజాభిప్రాయము చాల వ్యతిరేకముగా నుండుటచే నీలుస్థాపమున ప్రస్తుతమున్న ప్రదేశమునుండితొలగించి ప్రజా భిప్రాయమునకు భిన్నముగా యుండని మరియొకచోట జిల్లా వలసినదిగా యీ సభవారు గవర్నరుగారికి సిఫార్సుజేయు చున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా దివ్యజ్ఞానసమాజ సమ్మేళనము

ఈ సమ్మేళనము 24-25 తేదీలలో బాపట్ల తాలూకా పొన్నూరు గ్రామమున జరిగినది. గుంటూరు, బెజవాడ, బాపట్ల, తెనాలి, ఒంగోలు, బుద్లరు మున్నగు స్థలములనుండి సభ్యులు విచ్చేసి యుండిరి. యూనియన్ చేర్చుకొనగరకు డి. పట్టాభిరామ య్య పంతులుగారు భోజనభాజనాది వసతుల సేర్పరచి బహు విచక్షణముతో ఆతిథ్యము కావించిరి. అడయార్ నివాసులగు చిట్టమూరు రామయ్యపంతులుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. రెండు రోజులు ఉదయమున భారతసమాజ పూజయను ఆంతరంగ సభ్యు ల సభలు జరిగినవి. దివ్యజ్ఞానసందేశమును గురించియు, జగద్గురుని సందేశమును గురించియు అధ్యక్షుడు బహు చక్కని ప్రసంగ ములను కావించిరి. శ్రీయ్యత వావిలాల శివానందాచార్యులుగారు ఋ ఘులు, వారిని పొందుపధానమును గురించి ప్రసంగించిరి. వీరే ప్రశ్నలకు పు స్తకములనొసంగిరి. దివ్యజ్ఞాన సమాజ ప్రచారకుడ గు శ్రీయ్యత వెంకటరావుగారు కర్మనియమమును గురించి పు పన్యసించిరి. ఇక తారకసభ జరిగెను. అందులో అధ్యక్షులు ప్రసంగించిరి. శ్రీనివాసులక్రమై ప్రత్యేకముగా బుద్లరు వాస్తవ్యులగు శ్రీ మహాలక్ష్మమ్మగారు ఒక ఉపన్యాసముచెప్పిరి.

(కార్యదర్శి)

అభివృద్ధిశాఖ మంత్రి గారి పర్యటనము (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా) (స్వకీయవిలేజిరి)

తాడేపల్లి గూడెం

గౌరవనీయులగు ఆర్కాటు రంగనాథమొదలియారుగారి 28 వ తారీకు ఉదయము మొయిలలో తాడేపల్లిగూడెం విచ్చేసిరి. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు తెలికివర్ల జమీందారు గారను, కల్లిండి గంగరాజుగారును, నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారును తదితరులను వారిని స్టేషనువద్ద కలిసికొనిరి. బ్యాంకువాద్యములతో శ్రీ మంత్రిగారిని కల్లిండి గంగరాజుగారి చైరముమీద తీసికొనిపోయిరి. పిమ్మట మంత్రిగారికి తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డువారును, పరపతిసంఘములవారును, వైద్యులును, గ్రామ ఉద్యోగస్థులును స్వాగతపత్రముల నర్పించిరి. రంగనాథమొదలియారుగారు కల్లిండి గంగరాజుగారింటి వద్ద విందు ఆరగించిన పిమ్మట మోటారులో ఆటాటి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు భీమవరము బయలుదేరిరి.

పెంటపాడు

త్రోవలో పెంటపాడులో సుమారు ఒకగంట మంత్రిగారు ఆగిరి. పెంటపాడు యూనియన్ బోర్డుసభ్యులను వ-రా-రా కరిగినిదు సుబ్బారాయుడుగారు స్వాగతపత్రము నర్పించిరి. వారిబోర్డుకు 20 నేల విరాళము నిమ్నవిశోరిరి. పెంటపాడునుండి ఆఫీసులను ఎత్తివేయకుండునట్లు చేయమనిశోరిరి. మంత్రిగారు జవాబునిచ్చుచు యావిషయములను అందుకు సంబంధించిన అధికారులకు తెలియపరచెదనని చెప్పిరి.

పిప్పర

పిప్పరలో మంత్రిగారు పదినిమిషములు ఆగిరి. గ్రామ నలు మంత్రిగారికి స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. పిమ్మట రంగనాథమొదలియారుగారు అచ్చటనున్న ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిని దర్శించిరి. ఆయుర్వేద వైద్యఆశ్రయకేంద్రముగూర్చి ముచ్చటించిరి.

గణపవరం

పిమ్మట మంత్రిగారు గణపవరమునకు బయలుదేరిరి. గ్రామములు వారికి ఘనముగ స్వాగతమొసంగిరి. క్రొత్తగా సబు రిజిస్ట్రారుగారి ఆఫీసు ఒకటి ఆ ప్రాంతమున ఏర్పాటు చేయ జమననియు, ఆఫీసును తమ గ్రామములో పెట్టించమనియు, పిప్పరలో పెట్టుట అన్యాయమనియు చెప్పిరి. మంత్రిగారు చెప్పివురిపోయిన పిమ్మట కాగితములను చూచిన పిమ్మట గణపవరమునకు తగిన సదుపాయము చేయుటకు ప్రయత్నించెదనని చెప్పిరి.

భీమవరం

గ్రామ సరిహద్దులలో తాలూకా రెండు ప్రముఖులు శ్రీ మంత్రిగారిని కలిసికొని ఉత్సవముతో తాలూకాబోర్డు ఆఫీసునకు తీసికొనివెళ్లిరి. వెయ్యిమందికిపైగా రయితులు బోర్డు ఆఫీసు ఆవరణలలో మంత్రిగారిని వినుటకు వేచియుండిరి. పిమ్మట ఆవరణలలో బహిరంగసభ జరిగెను. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు దంతులూరి లక్ష్మీనారాయణ రాజుగారు తాలూకా బోర్డుపత్రమున స్వాగత మొసంగిరి. పిమ్మట ఎ. కృష్ణమూర్తి గారు యూనియన్ బోర్డు పత్రమున స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. తాలూకా రయితులపత్రమున సుందర రామరాజు బి.వి.స్మిథరు గారు స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. తూర్పు గోదావరిజిల్లా పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కెట్టి జిల్లసంఘమువారును కళాసంఘము కూడ స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి పిమ్మట వివిధ స్వాగత పత్రములకు మంత్రిగారు జవాబుల నిచ్చిరి. ఆరు గంటలకు సభ ముగిసెను. పిమ్మట మివన్ మోస్కూలు హాల్లో దంతలూరి నారాయణ రాజుగారు మంత్రిగారి గౌరవార్థమే టిపాట్రి నిచ్చిరి. పిమ్మట జూన్యారాజుగారి సత్రములో తాలూకా రయితుల పత్రమున సుందర రామరాజుగారు విందుచేసిరి.

వీరవాసరం

24 వ తారీకు ఉదయము 6-30 గంటలకు మంత్రిగారు పాల్వంచినను మోటారులో బయలుదేరిరి. త్రోవలో వీరవాసరంలో 10 నిమిషములు ఆగిరి. బోర్డుస్థానము చూచిరి. శ్రీ శ్యామల చిలకమర్తి సరసింఘం పంతులుగారి జన్మ స్థానముని కలిసికొని సంతోషించిరి.

పాలకొల్లు

9 గంటలకు పాలకొల్లు చేరిరి. పూలపల్లి ఘాట్ వద్ద పురస్థులు మంత్రిగారిని ఎదుర్కొని ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి.

తుపాకులను విదు నిమిషముల వరకు పేర్చిరి. పిమ్మట ఉత్సవముతో చేతు మాను గారగు యం. వి. సుబ్బారావుగారింటికిని పోయిరి అచ్చట మంత్రిగారి గౌరవార్థమే ఆల్బం హారవింసంగబడెను. చైరమునగారి యింటి వద్దనుండి మంత్రిగారు మునిసిపల్ ఉన్నతపాఠశాలకు విచ్చేసిరి. అచ్చట బాలభటులు మంత్రిగారిని గౌరవించిరి. అచ్చటనుండి మునిసిపల్ ఆఫీసునకు విచ్చేసిరి అచ్చట పలువురు మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. ఆందు ముఖ్యమైనది మునిసిపల్ సంఘమునా రొసంగినది. చైరమునపదవిని ఎన్నికకు విడిచి పెట్టుమనియు, కుళాయిలను ఏర్పాటుచేయమనియు, ద్రయిశ్యని స్త్రీ-మునుకూడ కుళాయిలతో సరిపమానముగా ఏర్పాటుచేయమనియు మునిసిపాలిటీవారుశోరిరి. మంత్రిగారు వీటికి జవాబు చెప్పిరి.

అనంబ

పిమ్మట రంగనాథమొదలియారుగారు అచటకు విచ్చేసిరి. జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు వెక్కంటి దొరయ్యగారి యింటికి ఎదురుగావేసిన పందిరిలో మంత్రిగారికి ఆచంట యూనియన్ బోర్డువారును, నరసాపురం యూనియన్ బోర్డువారును, నరసాపురం తాలూకాబోర్డువారును, తాలూకారయితులును, తదితరులను స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. వీరి స్వాగతపత్రములకు జవాబునిచ్చినపిమ్మట మంత్రిగారు గ్రామములో క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడిన సత్రమును తెలుచిరి. దొరయ్యగారిచ్చిన విందు వారగించినపిమ్మట మంత్రిగారు మారుచేరునకు బయలుదేరిరి.

మారుచేరు

సుమారు 8 గంటలకు మారుచేరు విచ్చేసిరి. బాలభటులు మంత్రిగారిని గౌరవించిరి. అచ్చట దొరతనమువారిచే ఏర్పాటుచేయబడిన ఫారమును చూచిరి. పిమ్మట పెనుగొండవెళ్లిరి.

పెనుగొండ

పెనుగొండలో యూనియన్ బోర్డువారు టి. నాగురెడ్డిగారి మేడమీద శ్రీ మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రమొసంగిరి. టి. నాగురెడ్డిగారును, బి. లక్ష్మయ్యగారును మంత్రిగారి గౌరవార్థమే టిపాట్రి నిచ్చిరి.

తణుకు

తణుకు జేదనప్పటికి సుమారు 6-30 గంటలయ్యెను. ఉత్సవముతో మంత్రిగారిని బోర్డుస్థానమునకు గొనిపోయిరి. అచ్చట యూనియన్ బోర్డువారును, తాలూకాబోర్డువారును, పరపతిసంఘములవారును, గ్రామపంచాయతీ సంఘమువారును, రహితులను స్వాగతపత్రములనొసంగిరి. పిల్లలకు జవాబులిచ్చినపిమ్మట మంత్రిగారు తణుకుపురమందెరుమునకు విచ్చేసిరి. గ్రామపంచాయతీలసభ అచ్చట ముగిసినది. శ్రీ దండు నారాయణరాజు బి.వి.బి.యల్.గారి అధ్యక్షతన కేంద్ర సమావేశమయ్యెను. మంత్రిగారు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. పిమ్మట యాక్రిండి తీర్మానములు సభలో అంగీకరింపబడెను. తాలూకాబోర్డులను ఎత్తివేసి వాటి అధికారములను గ్రామపంచాయతీలకు యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడెను. 1920 వ సంవత్సరములో గావించబడిన పంచాయతీచట్టములో కొన్ని సవరణలు కూడనూచింపబడెను. ఆరాత్రి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును, జమీందారులను ముఖ్యమైనది తిమ్మరాజుగారు మంత్రిగారికి విందుచేసిరి.

వడ్డూరు

25 వ తారీకు ఉదయము 6-30 గంటలకు మంత్రిగారు తిమ్మరాజుగారును వడ్డూరువెళ్లిరి. చిరకాలమునుండి వడ్డూరు కేంద్రవైద్యమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. మంత్రిగారు అచ్చట క్షత్రియులు పూర్వకాలమునుండి నడుపుచున్న ఆయుర్వేదశస్త్ర వైద్యాలయమును చూచి సంతోషించి, 51 రూపాయల విరాళము నిచ్చిరి.

నిడదవోలు

సుమారు 11 గంటలకు నిడదవోలుచేరిరి. జనాభా అబ్దుల్ వాహేబునాహేబు ఎం.ఎల్.సి గారి బంగళాలో బహిరంగసభ జరిగెను. దివ్యజ్ఞానసమాజమువారును, యూనియన్ బోర్డువారును, హెడ్డుక్వాటర్ల సంఘమువారును, తదితరులను మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. అబ్దుల్ వాహేబు నాహేబుగారును, దివ్యజ్ఞానసమాజమువారును మంత్రిగారికి విందుచేసిరి. మధ్యాహ్నము 1-40 గంటలబండిలో మంత్రిగారు ఏలూరు విచ్చేసిరి.

ఏలూరు

4 గంటలకు మంత్రిగారు ఏలూరుచేరిరి. మునిసిపల్ సంఘ అధ్యక్షులగు బడేటి వెంకట్రామయ్యగారును, మోతే గంగరాజుగారును, జిల్లాకలెక్టరుగారును మంత్రిగారిని స్టేషను వద్ద కలిసికొనిరి. 4-30 గంటలకు మునిసిపల్ సంఘమువారు

స్వాగతపత్ర మొసంగిరి. 5-15 గంటలకు జిల్లా దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారు స్వాగతపత్రమొసంగిరి. వాటి రాత్రి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు మ-రా-రా-శ్రీ పెనుమత్స్య పెద్దిరాజుగారు మంత్రిగారికి విందుచేసిరి.

26 వ తారీకు ఉదయము జిల్లాబోర్డువారును, ఏలూరు తాలూకాబోర్డువారును స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి.

పిమ్మట మంత్రిగారు జూన్యములును, తంగళ్ల మూడిలో తివానీలపనిని, పశువుల ఆసుపత్రిని చూచినపిమ్మట చాలపర్రు విచ్చేసిరి.

చాలపర్రు

మంత్రిగారు చాలపర్రు విచ్చేయునప్పటికి సుమారు 12 గంటలయ్యెను. గ్రామములు ఉత్సవముతో మంత్రి గారిని గ్రామచావిడివద్దకు తీసికొని వెళ్లిరి. గ్రామములును, తదితరులను మంత్రిగారికి స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి పిమ్మట మాగంటి సీతయ్యగారు మంత్రిగారికి విందుచేసిరి.

తిరిగి ఏలూరు

తిరిగి ఏలూరు మంత్రిగారు వచ్చునప్పటికి 8 గంటలయ్యెను. సాయంకాలము మంత్రిగారి గౌరవార్థము జమీందారులగు శ్రీమోతే సరసింహారావుగారు వారి భవనముందు టిపాట్రి నిచ్చిరి. సాయంకాలము మొయిలలో రంగనాథ మొదలియారుగారు చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

రంగపల్లె గౌరవము

మొత్తముమీద పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రజలు రంగనాథ మొదలియారుగారికి ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి. త్యాగపురుషులకు రంగపల్లె ప్రజలు వశికరణముచేసికొనెను. కాని రంగనాథమంత్రికాదని పాఠకులు గ్రహించుటకా! ప్రజాసరాగము, నిరాదరణము, త్యాగము, గ్రామములపై గల ప్రేమ రంగపల్లెగారిపై ప్రజలకు విశ్వాసము కలిగించెను.

మంత్రిగారి పర్యటనములో అడుగబడిన ముఖ్యవిషయములు

మంత్రిగారి భావములు

1. ఫ్యాక్టరీ ఆస్తు:—ఫ్యాక్టరీ ఆస్తులై సుమిల్లులవారికి చాలా బాధగా నున్నదనియు, అందు సవరణలను చేసి రైసుమిల్లులవారికి ఒత్తిడి తగ్గించమనియు తాడేపల్లిగూడెంలో కోరబడెను. అందుకు జవాబుచెప్పుచు మంత్రిగారు ఆశాఖ అధికారులకు తెలియపరచెదమని చెప్పిరి.
2. పరిపతిసంఘపట్టము:—పరిపతి సంఘములయొక్క కష్టముల గూర్చి పలుచోట్ల మంత్రిగారికి విన్నవించిరి. భూమి తనఖా ద్యాంకులు కావలెనని అన్నిచోట్ల కోరబడెను. మంత్రిగారు పరిపతిసంఘముల సిద్ధిని విచారించుటకు ఒకకమిటీని ఏర్పాటుచేసితిమనియు, వారిబోర్డు రాగానే పిలువబట్టి మన రాజధానికి వేరుగ పరిపతిసంఘముల చట్ట మొకటి ఏర్పాటు చేయవలెనని యున్నదనియు చెప్పిరి.
3. గ్రామపంచాయతీల చట్టము:—గ్రామపంచాయతీల వ్యవహారము త్వరలో తమచేతిలోనికి వచ్చుననియు, ప్రజలకు అనుకూలముగా నుండునట్లు ఆ చట్టము వీలైనంతవరకు మార్పులకు ప్రయత్నించెదననియు చెప్పిరి.
4. లోకల్ బోర్డు ఆస్తు:—లోకల్ బోర్డులకు సరిగా డబ్బు లేదనియు, ఈబోర్డులచేతిలో విరివిగా ధన ముండునట్లు చేయమనియు అన్ని బోర్డులవారును మంత్రిగారిని శోరిరి. తమతోడి మంత్రిలగు గాల్ డాక్టరు సుబ్బారాయ్ గారు త్వరలో లోకల్ బోర్డు ఆస్తులకు సవరణచట్టమును తీసికొని రానున్నారనియు ఈవిషయముల నన్నిటిని వారికి విన్నవించెదననియు రంగనాథ మంత్రిగారు నెలవిచ్చిరి.
5. హిందూ దేవాలయముల చట్టము:—హిందూదేవాలయ చట్టమును సవరించమనియు, కళావంతు దుస్థితిని బాపమనియు, 250 రూపాయలకు తక్కువగా రాబడివచ్చు దేవాలయములను కూడ దేవాలయబోర్డువారు తీసికొనుట మంచిదనియు, చాలచోట్ల మంత్రిగారికి విన్నవించబడెను. అన్ని పత్రముల వారితో ఆలోచించి ఎల్లరకు సంశ్లేషిరముగానుండునట్లు దేవాలయచట్టమును సవరించెదమనియు, 250 రూపాయలకు తక్కువరాబడివచ్చు దేవాలయములనుకూడ బోర్డువారు తీసికొనుట ధర్మమనియు, కాని తిట్టి దేవాలయములవద్దనుండి దేవాలయ బోర్డువారు ఎంతమాత్రము కంట్రీబూషన్లు తీసికొనకుండునట్లు ప్రయత్నించెదననియు, కళావంతులకష్టములు తొలగునట్లు ప్రయత్నించెదననియు మంత్రిగారు చెప్పిరి.
6. విలేజ్ ఆఫీసు:—తీర్థములను పోయించి గ్రామాద్యోగులకు పలుసులములలో కోరిక. తాము యాదినగోళాసనగ

భూమిని ప్రయత్నములను, దానికి ఫలముగా గ్రామీణులకు గల జీతములు పెంచుటయు, గ్రామీణులకు ఆనందమును లాభమును చేకూర్చుటయు, పలువురు వంశపారంపర్యము హక్కులు పొందెను మొదలగు విషయములను తెల్పి గ్రామీణులకు లాభ కట్టడి, ఆర్థికమును ముగిసిన పరిస్థితులు సులభముగా తొలగింపబడిన మంత్రిగారు సెలవిచ్చిరి.

7. రయతులు:—నీటిసప్తయ సరిగా లేదనియు, మురుగు కాలువలు లేవనియు, రోడ్లు సరిగా లేవనియు, పశువుల ఆసు పత్రులు కావలెననియు, వ్యవసాయపాఠశాలలు కావలెననియు, అన్ని చోట్ల రయతులు మంత్రిగారినికోరిరి. పశువైద్యశాల లో సరిగా విద్యార్థులు లేరనియు, అదేవిధముగా వ్యవసాయ కళాశాలలో కూడ విద్యార్థులు లేరనియు, ఈ విషయములలో ఉత్సాహము కలుగునట్లు చాలమంది విద్యార్థులకు ప్రయోజనము కూడ యిచ్చునట్లుచేసెదననియు, ప్రస్తుత విజయనగరములో నున్న నాయు, మంత్రిగారు చెప్పిరి. వ్యవసాయకామ్రములో నున్న ముగ కనిపెట్టబడినవిషయములను రహితు లెల్లరికి తెలియనట్లు యికా ఎక్కువమంది డిమాండ్ చేయుట కూడ నీయమిందన నని మంత్రిగారు చెప్పిరి.

8. రాజకీయకక్ష లాకటికావలెను:—ఇప్పుడున్న రాజకీయకక్షలకాటికావలెననియు, ఇప్పుడు వీటిమధ్యనున్న భేదములు స్వల్పమనియు, అందరు వికలకక్షముతో పనిచేసిన కాని పల్లెటూరి బీదల కష్టములు తొలగవనియు మంత్రిగారు పెక్కు స్థలములందు ఉపన్యసించిరి. రానున్న చెన్నపురి దేశీయవహజనసభకు విజయముకోరు ప్రతినిధుల పంపమని మంత్రిగారు పెక్కు స్థలములలో ఉపన్యసించిరి. ఒక్కటే రాజకీయకక్ష ఏర్పడిన గ్రామపురస్మిర్యము సులభసాధ్యమగుననియు, బీదల కష్టముల మురుగరాదనియు వారి పర్యటన మందు ఘటాపథముగ మంత్రిగారు చెప్పిరి.

9. ద్వంద్వపరిపాలన:—ద్వంద్వపరిపాలనలో అనేక లోపములున్నను కొద్దిగనో గొప్పగనో బీదలకు సదుపాయము చేయుటకు విలువైనదియు, పంచభిక్షపరమాన్నములు లేవని ఏకాదశివ్రతమును అలంబించుట ధర్మమని యనియు బీదసాదల దుస్థితి గుర్తించి మెలగుట మంచిదనియు మంత్రిగారు పెక్కు చోట్ల ఉపన్యసించిరి.

10. యథోచితసహకారపక్షము:—పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పర్యటనచేసిన తరువాత యథోచిత సహకారపక్షము నొకటిని ఆంధ్రదేశములో ఏర్పాటుచేయుటకు ఎక్కువ అవకాశములున్నట్లు తోచుచున్నదని మంత్రిగారు ఏలూరులో ఉపన్యసించిరి.

11. ఆంధ్రదేశమునీటి:—నూతన సంస్కరణములు వచ్చినదానినండి ఆంధ్రదేశము మిక్కిలి దుస్థితిలో నున్నదనియు, ఆంధ్రదేశ ప్రజలకు ఎట్టి ఉపకారము జరుగలేదనియు ఆంధ్ర రాజకీయకక్ష లేకమై ఉద్యోగస్థిరకారమునై ఆంధ్రను తీసివేసెట్లు ఆంధ్రదేశ ప్రభుభివృద్ధికి పాలుపడుట మంచిదని మంత్రిగారు ఏలూరులో ఉపన్యసించిరి.

12. ఆంధ్రరాష్ట్రము:—ఈమధ్య చెన్నపురి కాసనసభలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ధర్మము వచ్చినప్పుడు తలసమగ వీలయిందని మంత్రిగారిని తలుపువారు ప్రశ్నించిరి. మంత్రిగారు ముందర, ఎక్కికూటిపు కానిలరులు ఈవిషయమై ఆలోచింపగా ఆంధ్రరాష్ట్రవిషయములో కావలెనట్లు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును వెల్లెబ్బుటనుబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు తాము సానుకూలరయ్యు క్యావలెనట్లు గల మర్యాదనుబట్టి తలసముగా నడవలసినవైనని మంత్రిగారు సెలవిచ్చిరి.

13. ఏలూరు మునిసిపాలిటీవారును జిల్లాబోర్డువారును గవర్నమెంటు డి. పి. డబ్ల్యు ఉద్యోగస్థులచే బోర్డుపనులను చేయించి 15½ వంతు కంట్రీబ్యూషను జి.పి. నెం 150 వ ప్రకారము పుచ్చుకొనుట ధర్మమనియు, అనుభవశీలరగు తమ ఇంజనీరులచే అట్టిపనులను చేయించుటకు ఆనజ్ఞ నీయమనియు కోరిరి. ప్రంకు రోడ్డు మరమ్మత్తు వ్యవహారమును దొరతనమువారే పూర్తిగా భరించుట న్యాయమనికూడ మునిసిపాలిటీవారును కోర్టువారును కూడ సూచించిరి. ఈవిషయములను సుబ్బరాయన్ గారికి తెలియజేసినదని రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు సెలవిచ్చిరి.

దంతు చూరము

డబ్బీ 1-3 ౦-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ దంతుచూరముతో పండ్లమోములను చిగుర్లు గట్టజరుగును. చిగుర్లుండే రక్తము కామండును. నోరుదుర్బంధము లో యుండును. పండ్లు ముక్కుములవలె తెల్లగా ముందును. అన్నతాంజనం డి.పి. బొగ్గతాయి - మదరాసు

తణుకులో స్వాగతము

గౌరవనీయులగు శ్రీ ఆర్కాటు రంగనాథ మొదల్యారు బి. ఏ. బి. యల్., మద్రాసు ప్రభుత్వ అభివృద్ధిశాఖా మంత్రిగారికి— ఆర్జీ లేమా!

తాము యెడతెగని వర్షపుడినములలో యెక్కువ శ్రమ కోర్చి ప్రజల యిక్కట్లు దెలిసి కొనవలెనను కత్తుపాలముతో పట్టాములతో తృప్తిచేందక పల్లెలకు గూడ దయచేయుట కుభావము. తాడేపల్లి గూడెము విడిచి భీమవరము, అనంబ, తణుకు గ్రామములు విచ్చేయనపుడు మార్గముధ్యమన్న కొన్ని పల్లెలు తాము చూచియేయండిగాని మోటారు నడిచెడి రోడ్డున కంటిని యేపచాయతీగ్రామమైనను నొక్కసారి బండి మీద దయచేసి చూచుట సంభవించిన మాగుర్తక కరతలామలక మగును.

భీమవరము, అనంబ, తణుకు గ్రామములు మాకు పట్టాముల వంటివి. తాము దయతో చూడవలసిన పల్లె గ్రామము లనేకములు గలవు. అవి చేరుటకు కాలినడకయే గాని యితర సాధనమేమియు గానరాదు.

అట్టి పల్లెలలో ల్యాండు రివిన్యూ భారముచే క్రంకు చున్న పేదరహితుల యొద్దనుండి సాకార్యముల కొనగడమని సెస్సులు వసూలు చేయుచు తమ స్వంత సొమ్ముగా పరద్రవ్యముల వెచ్చించు స్థానికపరిపాలనసాబుల ప్రజలకు వీరు చేయు యపకారములు కన్నులార చూచుట కిదియే పల్లెలను దర్శించు సమయము.

ప్రస్తుత మంత్రివర్గము గ్రామపురస్మిర్యమున కనుకూలమును వివిధవిధముల, వ్యవసాయము, ఆరోగ్యము, వైద్య సహాయము, మార్గములు, మంచినీటిపనులు మున్నగువాని నెక్కుడుగా ప్రబలజేతురను వైద్యము వారిగుంపన్యాసముల వలన దెలియుచున్నది. అట్టి యపన్యాసములతో సంతోష పెట్టెదరో కార్యరూపమున వారొసంగదలచిన మేల్కొక్కసారి విజృంభించజేసి మహిళాంతి కలగచేసెదరో చూడవలసి యున్నది.

ఆర్కాటు పూర్వము రాజ్యాంగమునకు పునాదిగా నుండెడిది గ్రామమే. ఇప్పుడు పల్లెలకు మారుగా పట్టణము వాడబడుచున్నను నిజముగా ప్రభుత్వము జరుగుట కాధారభూతమైనది గ్రామమే ఈ దేశములో గ్రామములు పెచ్చు. పట్టాములు బహుస్వర్పుము రాజ్యాంగమునకు గ్రామమే పునాదిగా నుండవలెనను విషయ మిపు డెల్ల రంగీరించుచుండెరి.

(1) పల్లెలు మొదలు పట్టాములవరకు యిప్పుడు చదువు చున్న చదువు పరీక్షలలో గెలుపొందుటకును యుద్యోగముల కొరకును మన తలంపు విచ్ఛలబడిగా పెచ్చు పెరిగినది రాను రాను పరీక్ష తక్కువయినకాలికి కృతార్థుల సంఖ్య పెరుగుచూ వచ్చెనుగాని యుద్యోగములు నున్నచుట్టివి. చదివినవారి కుద్యోగములు లేవు. ఇతరపనులు చేతగావు వ్యవసాయము చేసికొనుట అభిమానము. తత్ఫలితము ప్రత్యక్షమైనదనమే గాన విన్నవించుకొన వలసరములేను.

ఈపల్లెలలోని పాఠశాలలలో యెలిమెంటరీవిద్యతో సమాప్తిచెప్పుకొను విద్యార్థులు తమయోవనదశయందు తమకు కావలసిన అన్ని కార్యములయందు ప్రవీణులగుటలకు భావనంతులగునట్లు పూర్వ మేర్పాటు కాబడిన పెద్దబాలశిక్షలో నూచించిన విధములగు విద్యలను యిప్పటి కనువరయంత్రములు చేతిపనులు వ్యవసాయము శరీరపరిశ్రమ మున్నగు పద్ధతులను ప్రతి గ్రామములయందును ప్రవేశ పెట్టెనుచు యెలిమెంటరీ విద్యను గూర్చిన ప్రణాళిక వెంటనే ఆమరణయందురు కోరుచున్నాము.

(2) పల్లెటి గ్రామములలో ముఖ్యముగా డెల్టా గ్రామములలో మేము త్రాగెడు నీరు పరిచేలనుండి ప్రవహించు ఊట నీరే నీటియొక్క చెడుస్థితి గ్రామముందరికి తెలుసును బాగుచేసికొనుటకు డబ్బులేదు. తాలూకాబోర్డువారికి కనికరము కనుపించదు. ఉండిన వారివద్ద చాలినంత రొక్కముండదు. ఆ నీరు త్రాగుటమానుదమన్న గత్యంతరములేదు. ఇట్టివిషయస్థితి నుండి నమ్ముదరించుటకు మీరు దీక్షవహించుట గాక.

(3) మా గ్రామములన్నియు పల్లెగ్రామములగుటచే యే కొద్దిన్నము కురిసినను గ్రామముతయలు జలమునుమే. ఈ గ్రామములకు యెంతమాత్రం గ్రామబోరంగోసలు లేవు. ఎచ్చులనై వాయుండిన అవి సబుడివిజనుచేసి సాగుబడికో లేక యిల్లు కట్టుకొనుటకో యిచ్చివేయుచున్నార. అందులెల్ల యిప్పుడే

గ్రామము చూచినను ప్రతియింట పెరటిదొడ్డివరకు పల్లెపుసాగు ప్రదేశమే యెరున్నది. అందవలన పురుషులకూ పట్టున్నను, మాప్రతిగ్రామములోను అనుభవించుచున్న దుస్థితి చెప్ప నలవిగాకున్నది.

(4) గ్రామ పారిశుధ్యత విషయములో పట్టువాసములకంటె గ్రామములే మేలని చెప్పవచ్చునుగాని వర్ష కాలము మాత్రము తద్వ్యతిరేకముగా మారుచున్నది. ఇందుకుకారణము తగిన మురికినీటి వసతులు లేకపోవుటయే.

(5) పల్లెటూర్ల ప్రజలబ్రతుకంతయు పట్టాములయందు న్నది. తినుబండారపువస్తువులన్నియు సంతలనుంచి తెచ్చుకొనవలెను. ఒకడబ్బుకావలెనన్నను గింజలమ్మికోనవలెను గాని చేరువిధముగ వచ్చెడి ఆధారములేదు. ఆ గింజలు అమ్ముకొనుటకు తగినమార్గములు లేవు. ఈ విషయముటూరింగదొరవారి కాలములో 28-11-1919 సంవత్సరము 9 నెంబరున కృష్ణాడిప్రభుబోర్డువారు తీర్మానించిన తీర్మానములను దలచిన మా దుర్గత తొలగియుండును. గతజలసేతుబంధన మేల? ఇప్పుడు నీలువ యుండు రైలుసెన్సులనుండి సగమైనను యీ విషయములలో ఖర్చుపర్చుటకు తాలూకాబోర్డులకు, పంచాయతీలకు, యిప్పించుట యవసరమైయున్నది.

(6) పల్లెటిగ్రామములో తరుణమునకు దగిన వైద్యసహాయము లేదు. తా మదివరకు గుర్తించియేయండి. పూర్వకాలములో ప్రతియూరను తత్కాలములో సంభవించు వ్యాధుల రోగనిర్ణయము చేసి స్వదేశీ ఔషధములను జరిపి రోగము నివారణచేయుదగిన వారుండెడివారు. ఇప్పుడు అంతరించిరి గాన అధమము ఫిర్యా కొక్క యాయుర్వేదవైద్యుల యేర్పర్చుటవసరము.

(7) గ్రామములోని విద్యావిషయమునై వైద్యసహాయము ఆరోగ్యము, మార్గ సౌకర్యములు, నీటిపనులు మున్నగు విషయములలో శ్రద్ధవహించి కార్యసాధనము చేసికొనుట కనువగు నటుల ఆ 1920 సంవత్సరములో శ్రీ గవర్నమెంటువారు ఒక పంచాయతీ ఆక్టును ప్రసాదించినారు. పుట్టి యిప్పటి కేడెండ్ల యినను యింకను గుంటపూవులే పూయుచున్నది. ఇందుకు గల ముఖ్య కారణము ప్రజలయొక్క విద్యావిహీనత, అజ్ఞానము, అవివేకము, అనుమానము, ఉదాసీనము, కక్షలు, అసహనము అని యూహించుచుంటిమిగాని చాలా పంచాయతీలలో అది మార్గములు, కెట్టి బలిజీ, ఎన్నుకొనబడుచుండుట వలన కక్షలు అసహనము అడగంటుచున్నను పంచాయతీలు దగినంత తృప్తికరముగ పనిచేయలేక పోవుటకుగల కారణము డబ్బులేమీ, రెండవది అనుభవము తక్కువగుట, మూడవది క్రమముగా నడిపించువారరుదగుట, నాల్గవది ఆక్టుయొక్క లోపము.

యీ ఆక్టులోని సెక్షనులు చాలా భాగము, అద్దాల వీరువారిని కొండపల్లి లక్కపళ్ళవలె అనుభవమునకు రాని అనందమును కలుగజేయుచున్నవి. అందుకు తార్కాణముగా గ్రామ బీదలకు తాలూకాబోర్డువారి సెలపు కావలెను. పోరంబోతులకు కలెక్టరువారి యంగీకార ముండవలెను. కాల్యగట్టుకు డి. పి. డబ్ల్యు. వారి పుత్తర్యులను లోబడవలెను. వీరి యుత్తర్యులు కోరిన గాసుగయం దాడి పారవైచిన చెరకు పిప్పివలె ప్రతివారను వారి యిష్టసారము కొంత రొక్కము పంచాయతీవారి రిచ్చుకొనునటుల చేయుచున్నార.

పంచాయతీలకు సొమ్ము యెక్కడిది? సెస్సులు బోర్డులు పంపకొనుచున్నవి. ఎద్యుకేషనులు సెస్సులు విద్యాశాఖకు వేరగుచున్నవి మిగిలియున్న రైలుసెన్సు జిల్లాబోర్డువారి స్వంతముగుచున్నది. ఆక్టునం దెన్నో అధికారములు గలవుగాని ఆములు జరుపుట కన్నీ అడ్డములే. ప్రతి విషయములోను పంచాయతీవారు ఖర్చుపర్చవచ్చునుగాని వేటిమీదనై నా వచ్చు వరుమానము స్వతంత్రముగా బుచ్చుకొనుట కవకాశములేదు. ప్రతి దానికి ముప్పిచెంబు చేతిబట్టవలెను. తాలూకాబోర్డు కలుగజేసికొనదు. డిప్రీప్రబోర్డువారు వినిపించుకొనరు. ఏర్పాటుచేసిన యధికారుల నడిగిన, సగము సొమ్ము తెచ్చుకొమ్మనెదరు. ఇంటగల సొమ్మువివరకే నశించినది. పండిన పంటలు పన్నులకు పొట్టుకు సరిపడుట దుర్లభమగుచున్నది. ఇక మావద్ద నిలిచినది భగవంతు డనుగ్రహించిన కాళ్ళుచేతులు. ఇదియే మేమాధార పరమకాని ప్రతివిషయములోను కొంతవిలువగల పనిచేసెదమని విశాళములు కోరుచున్నాము. మీ రిచ్చు స్వల్పవిరాళములు చూడ, "మంచెడుబియ్యము గుమ్మడికాయ" కథ స్పృహకువచ్చుచున్నది. లోకల్ బోర్డువారు ఖర్చుపర్చుసొమ్ముతో వారికంటె నూటికి 25 పని యెక్కువగా యిచ్చుటకు పంచాయతీలకు గల సహకార శ్రీ, రిజిస్ట్రార్ జనరల్ వారి రిపోర్టు సాక్ష్య మిచ్చుచున్నది.

గ్రామపంచాయతీ లుపయుక్తముగా నుండవలెనన్న గ్రామపంచాయతీ అట్లు క్రమముగ అనుబంధపుటకు పీఠానంతరము చేయుటకు ఆక్టోబరు 8-6-7-8-11-14-15-28-31 తేదీల నుల సవరించవలెను. 16-15 లో కల్పవలెను. "కోటిహాలు" అను పదము తొలగించవలెను. కొన్ని కొత్తతేదీలు చేర్చించవలెను. అట్లుచేయుచు కనుగ్రహించబడిన విషయాల కొన్ని విషయ మార్పుకావలెను. కొత్తవిషయాల కొన్ని జతపరచవలెను. గ్రామములనుండి పీఠానంతరపు పుంతలు మరుగుకొట్టిన కొత్త గ్రామములనుండి పంచాయతీ వారికి చెందవలెనను. పంచాయతీకి తాలూకాబోర్డును గల సంబంధము విడదీయవలెను. గ్రామములలో నియమావధులు పెనుల కొంత పంచాయతీ పరం చేయవలెను. గవర్నమెంటువారిచే కంట్రీబ్యూషన్ లో కట్ట బోర్డులకు చెల్లుటకు మారుగా గ్రామపంచాయతీలకు యిప్పించవలెను. ఇదివరకు పంచాయతీలకు యపరాధపు రొక్కము వలెనే గ్రామములలో ఏదామెట్రియం అపరాధపు కిస్తు విధించినను అది అంతయు పంచాయతీపరం కావలెను.

పాఖిరియా నాములపై అధికారము పంచాయతీ కొరకవలెను. ధర్మాదాయములలో మతసంబంధముల వృత్తులు మున్నగు వాని కట్టుదిట్టము పంచాయతీ వారికి ఒక్కచెప్పవలెను. 1000 మందిగల గ్రామములన్నిటిలో పంచాయతీ ప్రవేశపెట్టవలెను. 5 దేసి 6 రేసి గ్రామము లొక్కొక్కటా ఏర్పరచి అదట సివిల్ క్రిమినల్ యిరిగేషను ఫార్మిట చేపట్టవలెను మున్నగు అన్ని పంచాయతీల యధికారము యేకముచేసి ప్రధాన పంచాయతీ ప్రధానకార్యసాధన మేర్పరచవలెను. అట్టి పంచాయతీలన్నిటిలో కట్టబోర్డులలోను విద్యావిషయకసంస్థలలోను చట్టనిర్మాణ సంఘమునందు ప్రాతినిధ్య మిప్పించవలెను. ఇట్టి సంఘములకు తమ సలహాల నిచ్చి కార్యక్రమము నడపుట కనుకూలమగునటుల ఎక్కువగా ఆనరరీ ఆన్లైట్ల నేర్పాటుచేసి వారివ్యయమున కొంత రొక్క మిప్పించుచు కొన్ని అధికారములు వారిపరము చేయవలెను. ఇట్లు అనుగ్రహించిన గ్రామపురస్థానికార్యసాధన అచిరకాలముననే ఫలప్రదము కాగలదు. అరేంజ్మెంట్ క్రింది మున్న పంచాయతీలకు ప్రస్తుతము మిగులగలవని తాము నెలవిచ్చిన నలలైలక్షలలో ప్రస్తుత మొక్కలక్షయైనను మా సంఘమునకు దయచేయవలెను.

(8) మంత్రిపుంగవ!

ప్రతిపక్షమునందును ముందుగా చేయవలసిన సదుపాయము పానోదకము, అనంతరము పాముఖానా సదుపాయము, మూడవది గ్రామకోట్టు. ఈ మూడుసదుపాయములతో విశేష ఫలా గము ముక్తి చెందగలరు. రాబోవు చట్టనిర్మాణసంఘసమావేశమున లోకల్ బోర్డు అట్లు, మ్యూనిసిపల్ ఆఫ్ఫీర్, దేవస్థానఆఫ్ఫీర్ సవరణకావలయునందుచే గ్రామభివృద్ధి కుద్దేరింపబడిన 1920 సంవత్సరపు నె 15 రు ఆక్టోబరు వైనదిని విచారించి విషయముల కనుగుణముగా సవరణలు ప్రతిపాదించి యిప్పటివలె ఒకేవిషయమునం దొక ఆఫ్ఫీస్ యెవరికి యింకొకదానియందు దింకొకరికి యిట్టి ద్వంద్వధికారములు తొలగించి సమన్వయము చేయించి గ్రామములలో సమస్తవ్యాపారములు గ్రామ పంచాయతీలు చక్కబరచుకొని పూర్వకాలపు అనుభవముల తిరుగ కలుగ గజేసికొన దాగ్యనంతులుగా జేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

(9) అనేక దేవాలయములకు పూజాపురస్కారములకు ప్రవ్యాధారము కలిగియుండియు, ఉచితమైన పరిపాలన కొరత గుటచే పురపాలకసంఘము నానాటికి మిక్కిలి పీనవశమొంది కడపలు రూపుమాలుచున్నది. ప్రస్తుతము హిందూ దేవస్థానములు బోర్డు పరిపాలనక్రింద నుండుచే తగిన చర్యలను పుచ్చుకొనుచున్నార. అయితే 200 రూపాయలకు తక్కువ నకుంబడి వచ్చు దేవస్థానములు బోర్డువారిపరిపాలనక్రింద లేవు. అట్టి దేవస్థానములు పంచాయతీ పరిపాలనకు ఇప్పించుటకు ఆఫ్ఫీసు సవరించుకొని పరిపాలనముగా సదుపాయమును కలుగజేయుచు మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

(10) ప్రతి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలోనుండి కామన్ గుడ్ ండ్ అను కొంతద్రవ్యమును గ్రామసమితియొక్క యిత్తము నియంించియుండుట సహజమైయున్నది. గ్రామపంచాయతీ సాధారణముగా ఆయా గ్రామజనుల కష్టములను కనుగొని తగు ఁలు గ్రామమునకు చేయు ఒక సహజ మనుమాట కల్గదు. అట్టి సర్వదా మేలుచేయు పంచాయతీకి ఆ కామన్ గుడ్ ఫండు యిప్పించిన ఆయా పంచాయతీ సవర ఫండును సద్వినియోగము చేయునని తమకు విన్నవించుచున్నాము.

(11) అనేక పంచాయతీలు గ్రామములందు (Cottage Industry) ముఖ్యమైన చేతిపనులు కాగితములు చేయు, గుండీలు చేయుట, యాలాటి చిన్న వృత్తులు దేశీయులకు

తెలిసియు సకాలమునకు ద్రవ్యసహాయము లేక మిక్కిలిక్షీణించి పోయియున్నవి. తమకు అట్టివారిమొత్తం కొని తమ ద్రవ్య సహాయము సమయమునకు చేయుటలు వేడుచున్నాము.

(12) మిక్కిలి బాల్యదశయందుండు పంచాయతీలపై కరుణగల కొని 2000 రూపాయలకు లోబడిన లోకల్ ఫండు యావత్తు సర్వవిధములైన పనులను ఆయా పంచాయతీలకు సంబంధించిన వాటిని పెండ్లలు లేకనే యెట్టి మేటురేటులకు ఇవ్వవలయునని ఉత్తరువు నొసగియున్నాడు. తద్విధముగానే మరలెల దయకు పంచాయతీలపై బూని పి. డబ్లియు. పకల విషయములలోగూడ 2000 రూపాయలకు మించనియెడల సవర పనులను ఆయా పంచాయతీ సరిహద్దులలోని పంచాయతీలకు పెండ్లలు లేకనే ఎట్టి మేట్లు రేట్లకు యిప్పించెదరని, మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

ఐ|| గో|| జిల్లా గ్రామపంచాయతీల సభ్యులు.

గ్రామోద్యోగుల స్వాగతపత్రము

మద్రాసు గవర్నరుగారి మంత్రిగారిగు ఎ. రం గనాథమొదల్యారు బి. ఎ. బి. ఎల్ గారికి పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా భీమవరం తాలూకా మోగల్లు నివాసియు ఆంధ్రజిల్లాల విలేజ్ ఆఫీసర్ల జనరల్ శైక్ర టెరీయున్న అగు అయ్యగారి తిరపతిరాజుసంతులు గారు తమకులో దాఖలు చేసిన స్వాగతపత్రము మహాశయ! స్వాగతము! లోకోద్ధారకా! స్వాగతము!

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలోని ఆంధ్రజిల్లా విలేజ్ ఆఫీసర్ల సంఘములతరపున గాఢమున నిత్యం భక్తిని దెలుపుచు వృద్ధుల పూర్వకస్వాగతమును మీ కొసంగుచున్నాడను.

మీరు చెన్నపురిరాజధానిగవర్నరుగారికి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగా (మంత్రిగా) యేర్పడి యీ పశ్చిమగోదావరిజిల్లా పరిసితులు చూచుటకై మాయదుల ప్రేమచేత కష్టముల కొల్పి ఇక్కడకు దయచేసినందుకు మే మందరము పరమానందభరితులమై యున్నాము.

మీరాక జయప్రదముగా నున్నదని పశ్చిమగోదావరి జిల్లా కోరుచున్నది.

మీరు 1879 సం॥లో బళ్ళారిపురమున ఆరెనసద్యంత మునందు జన్మించి మద్రాసు క్రైస్తవకళాశాలయందును పిమ్మట న్యాయకళాశాలయందును విద్య సభ్యసించియుండిరి. 1901 సం॥లోం (చతుర్వ్యవస్థాగములలో ప్రవేశించి 1913 సం॥లమున డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. కాని ప్రజా హితోద్ధ్యమములందు తనజీవితమును ఉపయోగపరచునెంచి ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. 1917 సం॥లోం చెన్నపురి యునజనసంఘమునకు కార్యదర్శిగా పనిచేసియుండిరి 1924 సం॥ రంలో జ్యోషకారముకొరకు ఇంగ్లండునకు వెళ్ళివచ్చితిరి. ఆ 1919 సం॥లోం ఆంధ్రోద్యమమునం దుండెను కుతూహలము చే మహాసందిలో జరుపబడిన ఆంధ్రహాజనసభకు అధ్యక్షులగు నుండి ఆంధ్రహాతకు నేపజేసియుండిరి.

మా విలేజ్ ఆఫీసర్లకుగల ప్రస్తుతపు పరిస్థితులను యీ క్రిందివిధమున స్పష్టముగ తెలియపర్చుకొనుచున్నాము.

(1) 1920 సం॥పు లోకల్ బోర్డుల ఆస్తునసరించి స్థానికసంఘములలో గ్రామమునసబులతోపాటు కరణములనుకూడా మెంబర్లుగా చేర్చుమని 1925 సం॥ డిశంబరునెలలో జరుగబడిన శాసననిర్మాణసభలో నొకసవరణబిల్లును పెట్టిరి గాని వానిని దొరతనమువారు నిరాకరించిరి. శాసననిర్మాణసభలో కూడ 18 గురు అనుకూలముగను 40 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లు నిచ్చుటచే తీర్మానము ఒడిపోయినది గాన యీ బిల్లును తిరిగి శాసననిర్మాణసభలో ప్రవేశ పెట్టించి గవర్నమెంటువారు వారికి గల సర్టిఫై అధికారమును మాపెదరని కోరుచున్నాము. సర్కారు జీతములోగాని గౌరవములోగాని నొకరివిషయములో గాని మనసబుతో సమానహక్కుదారుడే గాన కరణములను కూడ స్థానికసంఘములలో చేర్చించుటకు కోరుచున్నాము.

(2) గవర్నమెంటువారు నూతనముగా యేర్పాటుచేసిన ప్రావిజనుల డిమెండు లేక్కన్న కరణములకు పనికల్పనయున్న గవర్నమెంటువారికి యందునల లాభము లేకపోవుటయు తటస్థమగుచున్నది గనుక యీలేక్కను వెంటనే రద్దుపరచుటకు కోరుచున్నాము.

(3) మనసబుకరణములకు తాలూకా ఆఫీసులకు పిలిపిం

చినప్పు డెల్ల వారికి వ్రాయు తాఖీదులలో పూర్వమునలే నే మర్యాదగా వ్రాయుచుండుటను అగౌరవమైన పదములను తాఖీదులలో వ్రాయునండా వుండుటకున్న వృత్తరువులు యిప్పించవలసిన దని గవర్నమెంటువారిని కోరుచున్నాము.

(4) గవర్నమెంటువారు 1920 సం॥లం లగాయతు క్లబ్బింగు చేసిన గ్రామాదుల విలేజ్ ఆఫీసర్లను తిరిగి పునరుద్ధరించు విషయములో యిప్పుడు పనిచేయుచున్న గ్రామోద్యోగీయుల జీతములు తగించినారు. ఈబిల్లునిషయమై 1925 సం॥లం ఆగస్టునెల 25 తేదీని జరుగబడిన శాసన నిర్మాణసభలో రివిన్యూ సభ్యులు ఎన్. ఇ. మార్షల్ బ్యాంకు దొరవారు యీ క్రిందివిధమున చెప్పియున్నారు.

రైతువారీప్రదేశములందు తలయారుల జీతము యథాప్రకారముగా వుండుటకు తలంచబడిన దనియు కరణములజీతములు రు 15 లనుండి మార్పుట కుద్దేరింపబడలేదనియు కరణము ప్రధిక కాలము పనిచేయవలసియుండు ననియు మొదలగుసంగతులు సభలో వెల్లడిచేసి వుండిన్ని కరణములకుమాదా నెల 1-కి రు 1 చొ॥న జీతములు తగ్గించితిమని వృత్తరువులు బారీచేయించి వున్నారు. ఇటీవల 1926 సం॥లం జూలై 30 తేదీని జరుగబడిన శాసననిర్మాణసభలో బడ్జెటుమొత్తముకు సరిపుచ్చుటకుగాను రయతువారీ ప్రదేశముల గ్రామమునసబులకు నెల 1-కి రు 25 చొ॥ ననున్న కరణములకు రు 1 చొ॥ననున్న నొఖరులకు రు. 0-8-0 చొ॥ననున్న తగ్గించినామనిన్ని యెట్టెలు గ్రామాదుల మనసబుకరణములు పుభయలకు ఒక్కొక్క రూపాయిచొ॥న 1926 సం॥లం డిశంబరునెల లగాయతు తగ్గింపదలచితి మనియు ప్రకటించియుండిరి. ఆప్రకారం ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులు యీ వృత్తరువులకు వెంటనే అయింబా పెట్టిరి. ఇటీవల ది 14 మార్చి 1927 సం॥ తేదీని జరుగబడిన చెన్నపురి శాసననిర్మాణసభలో జమిందారీ అడ్. గవర్నమెంటు గ్రామోద్యోగీయు లందరికి నెల 1-కి రు 15లచొ॥ ననున్న గ్రామనాకరులందరికి నెల 1-కి రు 10లచొ॥నను కాన్సిలు మెంబర్లు తీర్మానించినప్రకారం ది 1-4-27 సం॥లం తేదీలగాయతు అయింబా పెట్టెదరను ఆశతో వుండగా యిటీవల 1927 సం॥లం ఆగస్టు 26 తేదీని జరుగబడిన చెన్నపురి శాసననిర్మాణసభలో వెనుక చేసిన తీర్మానముప్రకారం జీతములు వృద్ధిచేయ పిలువేదని గవర్నమెంటు రివిన్యూ మెంబరుగారు జవాబు చెప్పియుండిరి.

క్లబ్బింగుచేసిన విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతములు పునరుద్ధరించుటకు యిప్పుడు వున్న విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతములు తగ్గించుట న్యాయముగా వుండలేదు ప్రతిసంవత్సరము యిచ్చుచుండు జమాబంది అలవన్సులకూడ తగ్గించిరి. ప్రభుత్వమువారు కేవలము తమ ఆదాయవ్యయపట్టికయందలి సంఖ్యతో జ్యోక్యము గలుగజేసుకొనక విశాలభావముతో స్వానుభూతితో గ్రామోద్యోగీయుల పరిస్థితులను పీక్షింపవల యనని కోరుచున్నాము.

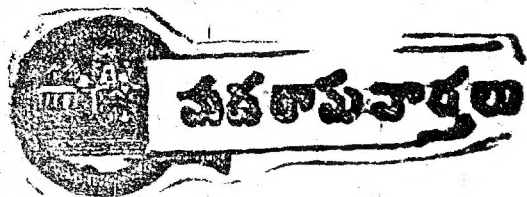
(5) 1920 సంవత్సరములో కొందరు విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతములు వృద్ధిచేసి అసిస్టెంట్ కరణములు గల గ్రామాదుల హెడ్డు కరణములకు అదివరకు యిచ్చుచుండు వారికి నెల 1-కి రు 15 లకంటె వృద్ధి చేసి వుండలేదు. జమిందారీ గ్రామపురస్థానికముల గవర్నమెంటుపనిన్ని జమిందారీపనిన్ని రెండుపనులు చేయవలసియున్నప్పటికికూడ గవర్నమెంటు గ్రామాదులతో పాటు అయినను వృద్ధి చేసి వుండలేదు. గ్రామమున సబీలు గౌరవోద్యోగము లని చెప్పుటయేగాని గౌరవభృతిక్రింద జీతములు హెచ్చుచేసియుండలేదు.

(6) మాసంఘములవారము మొదటినుండియు రాజభక్తి పరాయణులమై బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు లోబడి విశ్వాసముతో పుర్యోగధర్మములను నెరవేర్చుకొనుచున్నాము. తమతాతేగల డిపార్టుమెంట్లు అన్నిటిలోను బహుశక్కునజీతముతో హెచ్చుపనిని చేసేవారమై యున్నాము. ప్రస్తుతకాలమున మాగతి మిక్కిలి దుర్భముగా నుండి తల్లికిని దండ్రుకిని కొరగాని బిడ్డలవలె గుండబలసి వచ్చుచున్నది.

(7) గ్రామాదులలో పూర్వముందు వున్న కట్టుబాట్లుగాని అధ్యసాంప్రదాయములుగాని లవాజుమాలు మొదలగుమామూలుగాని పూర్వాచారములుగాని యిప్పుడు కానరాక గౌరవాది ప్రపత్తులు కాలవైపరీత్యముచే నడుగంటి పోవుచున్నవి. మనుషటికంటె ఆహారపదార్థములవెలలు విపరీతముగా పెరిగి పోయినవి. మాకుటుంబములు దుర్భగస్థితిలో నుండవలసివచ్చుచున్నవి. మాగౌరవమర్యాదలు నిలుపుటయు మాటుంబములను పోషించుభారమును ప్రభుత్వమువారియందేయున్నది. దొరతనమువారు తాము పాలించు వివిధశాఖలయందున్న పుర్యోగీయుల అందరిజీతములు వృద్ధి చేసియుండిరి గాని స్వల్పజీవనాధారముతో గాలయాపనముచేయుచున్న మమ్ములకు తలపోసినవారు

III, నైనియప్పనాయక వీధి, పార్కుటౌను, మద్రాసు

మహాత్మా

తపాలాపత్రము: 5-10-27 బుధవారం ఆయుధ పూజ గనుక తపాలా కచ్చేరీలకు నెలవుదినము.

రైలుక్రింద మరణము: ఘోర్బ్రష్టమనవద్ద నౌక ముసలమృత్యు చెలకరింపడి నేటి ఉదయం మరణించెను.

రాకష్టాకలు: సి. బి. కో. పెరిట్ గారు మద్రాసు కు తిరిగి వచ్చిరి. సయ్యదు ముద్దుబాసా హెబుగారు నేటి ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి.

మద్రాసు నీటిసర్వయి: రెడ్ హిల్స్ వద్ద కొలది దినముల యామవ్య వర్ష ములచేత. చెరువులో నీరు 28-9-27 తేదీ మధ్యాహ్నము 81-82 అడుగులన్నది. గత మంగళవారము 81-77 అడుగులుమాత్రమే యుండెను.

ఆరోగ్యవార్తలు: కలరాన గురైన మృజితు లాంతరు బొమ్మలతో సహా డా|| ఏ. యం. వై. యా. పురి మొదల యాయగా రుపస్థాపించురు. డేస్ విమన్ హోలు జాబ్బిపును లో 30-9-27 శుక్రవారం సాయంకాలం 6-30 గంటలకు డా|| యం. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరుగును.

కలెక్టరు పరీక్షలు: మద్రాసు కలెక్టరు హై స్కూలులో నుపాధ్యాయులుగా నన్న టి. యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి కుమారులును, రామస్వామిపురి దివానుగా నన్న టి. యస్. జయినాథయ్యగారి అల్లుడును అగు టి. యస్. స్వామినాథయ్యగారు యీ 1927, ఫిరంగి ము అగట్టులో లండను నగరమున జరిగిన కలెక్టరు పరీక్షలో (వి. సి. యస్. పరీక్షలో) చాలా ఉత్తములుగా ఉత్తీర్ణులైరి. వక్షా ఆర్కాడు జిల్లా వలసూరు కాపురముల వి. టి. రామస్వామయ్యగారి కుమారులు ఆత్మభర్త విశ్వవిద్యాలయములో చదివిన విద్యార్థులు అగు ఆర్. మీనాక్షి సుందరంగారు మాడ కలెక్టరు పరీక్షలో సుత్తీర్ణులైన తెలియుచున్నది.

కార్పొరేషను ఎన్నిక

కాంగ్రెసు సహాభిమాని విజయము

రాయపురమందు ఆంజిలోసతిగా రెన్నుకొనబడుట కాంగ్రెసు సహాభిమానియు, గత ఎన్నికలందు ఆ గ్లో హైందవ ప్రతినిధియు నగు హన్మన్ ఆంజిలోసతిగారు నిన్నటి దినము జరిగిన రాయపురము ఎన్నికలందు జయించిరి. ప్రత్యర్థియగు ఆర్. యస్. ధనపాలముదలియారుగారు 30 వోట్ల ధేనముచే ఓడింపబడిరి. నేడు ఉదయము కార్పొరేషను భవనముందు ఓట్లు లెక్కింపబడెను.

వోట్ల వివరము	
మొత్తము వోటుల సంఖ్య	680
శ్రీ హన్మన్ ఆంజిలోసతిగారు	342
శ్రీ ఆర్. యస్. ధనపాలముదలియారుగారు	312
రద్దు వోట్లు	19
మొత్తము వోట్లు చేసినవారు	673

అనంతపురమునందు కార్యస్థానము

గోవిందరావునాయుడుగారు బలపరచుట రాజమండ్రి, సెప్టెం 29: త్రివిక్రమరావుగారు నేటి సభ్యులకు ప్రాసిన లేఖనుగూర్చి జిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యము హాకల గోవిందరావు నాయుడుగారిని ప్రశ్నింపగా యిట్లు చెలిపిరి. గంగన్నగారు చెలిపిన యట్లే ప్రాయముతో జిల్లా ప్రజలు ఏకీభవించురు. ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము అనంతపురములో నుండునని నేను యనబూర్తిగా కోరుచున్నాను. (స్వ. వి.)

నీలు సత్యాగ్రహము దౌర్జన్యమా?

మహాత్మాని వ్యాసము "చెన్నపురిలో నీలు కలవిగ్రహ నిరూపనము కొరకు సత్యాగ్రహమును జరుపుటవలన ఆంగ్లేయులపై భారతీయులకు ద్వేషము ప్రబలదా? అది దౌర్జన్యముకొందను రాదా? అని ఒక విశ్లేషి వాక్యవ్రాసెను. "దీనివలన" ఆంగ్లేయులపై ద్వేష మధికవయ్యెను మాట నిజమే. సత్యాగ్రహ సంస్కర్త ప్రజలలో ద్వేషము ప్రబలకుండు చూడవలెనేగాని సత్యాగ్రహమును నిలిపివేయరాదు. ఇట్టి కలవిగ్రహ మల యుద్ధోత్తము స్పష్టమే. (టిటి) పుష్కలము ఖ్యాతీయును చెవరించుటయును అసత్యములను నడుపుటయునని యీ కలవిగ్రహములు స్పష్టపరుచుచున్న యున్నవి. ఈ మాటలు పరుషముగానే కనబడును గాని వానిలో నసత్యమే వియునులేదు. కావున నీరెంటిని ప్రతిఘటించుటకు భారతీయు లందరును మాత్రమేగాక నిజమున ఆంగ్లేయులందరునుగూడ పూనుకొనవలెను. అందు లకు వారు గూడ నిట్టి బెదిరింపులను ప్రతీకారములను అసత్యములను సాధనములుగా గొనగూడదు. బెదిరింపులను అహింసతోను అసత్యములను సత్యముతోను వారెదిరింపవలెను. కావున నీలు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినవారు అహింసాసత్యములను పరిత్యజింపకుండు నున్నంతకాలము వారిపట్ల సానుభూతిని చూపవలసినదే స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘమువారి విషయమును చేబూనుట చాల మంచిది. (ఆ. ప్రె.)

నీలు విగ్రహ నిర్మాలనము

5 సత్యాగ్రహుల అరెస్టు వారముదినములనుండియు, ఉద్యమమును నిలిపి యుంచి నిన్న సాయంకాలము 4-40 గంటలకు తిరిగి రెట్టించిన కోషముతో విగ్రహమును నిర్మాలించుటకు 5 గురు సత్యాగ్రహులు విగ్రహమును సమీపించిరి. వీరిలో నలుగురు పునొట్టి నుండి వచ్చిరి. మిగిలినయారెండు హోసూరునుండి వచ్చెను. జ్ఞాన సుందరం వయస్సు 28 సంవత్సరములు. వేలుసామి రాజా 28 సంవత్సరములు, కన్నయ్యపద మాచి 26 సంవత్సరములు. గోవిందరాజా 20 సంవత్సరములవయస్సు. ఈనలుగురును పునొట్టినుండి వచ్చిరి. పి. జి. శ్రీనివాసన్ 18 సంవత్సరముల వయస్సు. హోసూరునుండి వచ్చెను. ప్రజలలో ఆల్లరి అలజడి కలగునట్లుగా ప్రవర్తించుచున్నారను శ్వేనునబట్టి వీరు అరెస్టు చేయబడిరి.

కేటించిన వీరు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుయొడుగు విచారింపబడిరి. ముద్దాయిలు తాము సదరు శ్వేనునాని నేరముచేయలేదని చెప్పిరి. "పాలీసు ఇన్ స్పెక్టరు" సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లుచెప్పెను: ఈ 5 గురు ముద్దాయిలును విగ్రహమువద్దకు రావలదని నివారించినను రాకమానము అని సమీపించిరి. అందువల్ల ప్రజాందోళనము, నడివీధిలో ఆల్లరి జరుగుననియు, ప్రజాశాంతిని, రస్తాసౌకర్యానికిని భంగముకలుగగలదని వీరిని అరెస్టు చేసితిమి.

సాక్షులను క్రానుపరీక్ష చేయదలచుకోలేదని ముద్దాయిలు చెప్పిరి.

వీరికందరికిని 1 మాసము కఠినశిక్ష విధింపబడెను. సత్వ్ర పర్యంత బిక్సాక్కురు రు 100 ధరావతు కట్టవలసినదిగా కోరి నందునను ముద్దాయిలు ధరావతుకట్టుటకు నిరాకరించినందునను 1 ఫిరంగము విడిచి యెడల అనుభవించుటకు విధింపబడినది.

ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటునుట చెప్పిన వాక్యములలో తాము యీవిగ్రహనిర్మాలనముకొరకే మద్రాసు వచ్చితిమని చెప్పిరి. తాము జైలులోనుండి తిరిగివచ్చినపిమ్మటగూడ యీ విగ్రహ మివటనేయన్నచో తిరిగి నిరూపనయత్నము చేసెదమనిచెప్పిరి.

నడివీధిలో ఆల్లరిచేయవలెననుతలంపుతో వచ్చెడిత్రాగుబోతులకును పలుగాకులగు ఆల్లరిమూకకును వర్షించుటకై ఏర్పడిన 75-వ సెక్షనును, కేవల దేశభక్తిపూరితులై సాత్విక నిరోధాధ్యమును సంపదించుచున్న సత్యాగ్రహులకు వర్తించునని దుర్మయమని 1 వ ముద్దాయి కోర్టువారియెదుట చెప్పెను.

లక్ష్మీ, సెప్టెంబరు 29: ఆంగ్లగు పోలీసు సూపరింటెండు నెలలవరకు లాఠీలను కర్రలను వీధులలో గొంపోవరాదని 144 క్రింద నిషేధించెను. (ప్రె. ప్రె.)

మహాత్మానిసంచారము

మధుర మ్యునిసిపాలిటీ గారు సన్మానశ్రీయు నొసగుట

నిన్న 28 వ తేదీ సాయంకాలము మధురలో మ్యునిసిపాలిటీవారు మహాత్మానకు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. "62 మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలో 5915 మంది బాలురకును 1927 మంది బాలికలకును ఉచితముగ ప్రాథమికవిద్య నేర్పబడుచున్నది. వారిలో ఆడిద్రావిడ బాలురు 119 మందియును, బాలికలు 75 మందియును కలరు. ఉపాధ్యాయులలో పురుషులలో 110 కి 10 మందియును స్త్రీలలో 100 కి 25 మందియును ఆడిద్రావిడులున్నారు. ఈ పాఠశాలలలో అస్పృశత నెంతమాత్రమును పాటించుటలేదు. 1925 లో కొన్ని పాఠశాలలలో రాట్నములపై నూలునడుకుట ప్రారంభింపబడినది. పని బాగుగా జరుగుచున్నది. ఈ సంవత్సరమున ముందు నెల అనగా ఆక్టోబరు నెలాఖరున నేతమగ్గు ములుగూడ యేర్పరుపవలెన్నాము. ఈ పట్టణము పురాతనకాలమునుండియు నేతమగు రంగులకును చాల ప్రఖ్యాతమైనది" అని వివరితమున వివరింపబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

మహాత్మా గాంధీగారి ఆకారపటము

సత్యమూర్తిగారు బహిరంగపరచుట

నిన్న సాయంకాలము తిరువల్లి కేల్సీలో కులసింగపెరు మల్లకోనెల వీధిలోని కార్పొరేషను పాఠశాలయందు మహాత్మా గాంధీగారి ఆకారపటమును బహిరంగపరచుచు నిట్లుపన్యసిందిరి:—

గాంధీమహాత్ముడు అహింసాధర్మదేవతయొక్క ఆపరావతారము. అట్టి మహాత్ముని ఆకారపటమును బహిరంగపరచు మహాభాగ్యము సామాన్యము దుర్లభము.

కార్పొరేషను పాఠశాలలం దింకను లోపము లుండుట కోచ నీ యము. విద్యార్థులకు తగినంత స్థలము లేదు. సుబ్రహ్మణ్యభారతివంటి మహాకవులచే రచింపబడిన జాతీయగీతముల బోధింప వీలులేనన్నది. మొదటి లోపమును కార్పొరేషనువారు త్వరలోనే సరింపగల రని నానమ్మకము. జాతీయగీతములు నేర్పు విషయములో అధికారులు ఆత్మపించుటయే తలపెట్టెదమనీ, నేనుపాఠ్యాయుల పక్షమై నిలచెదను. గాంధీగారికిని నాకును రాజకీయములం దెన్నియోభేదా భిప్రాయములు గలవు. అయినను గాంధీగారు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై జన్మించినమహాపురుషుడని నానమ్మకము. సత్యము అహింస యను ధర్మములు మహర్షుల తత్వమునందలి ప్రధాన లక్షణములు. గాంధీమహాత్ముడే యీ ధర్మములయొక్క ప్రత్యక్షపతారమూర్తి. రాజకీయములందు ప్రమేయమును గల్గించుకొనక వైకెట్టిన రెండుధర్మములనే లోకమున కుపదేశించుచుండినచో గాంధీమహాత్ముడు నిజముగా నౌక మహర్షియై వెలసియుండెడివాడు. ఆయన తనతపస్సును జీవితమును అంతయును దేశమాతయెదుట అర్పించినారు. ఎక్కడనో పురాణములలో శివనక్షత్ర తనశరీరమును కోసియిచ్చియుండెనని చదువుచున్నామేకాని నేడు మనకంటియెదుట తన దేహమును, బుద్ధిని, సర్వస్వమును లోకోపకారమై ధారవోయుచున్న త్యాగియును గాంధీమహాత్ముడు ప్రత్యక్షముగానున్నాడు. మహాత్ముడు సర్వదా మూడేవిషయముల నుపదేశించుచున్నాడు. 1 ఆత్మశుద్ధి-సంఘశుద్ధి 2 వివిధసంఘముల ఐక్యమత్వము 3 ఖడ్గప్రచారము. ఆయన మూర్తిభవించిన ధైర్యగుణము, గాంధీగారివలెనే వైకెట్టిన కుసునాపుంజముల నలవరచుకొని దేశమయొక్క గుళుతులై వెలయుటకుగాను విద్యార్థులకు నిరంతరము జ్ఞప్తికెచ్చుచు హెచ్చరించుటకై యీపట మివట ప్రతిష్ఠించబడినది. కథ ముగిసెను.

వగుళ్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. లో 0-11-0 ఆరికాళ్లు, అజుచేటులు, చర్మము కారకములను, శిశుగాలివలన పగిలి నీరుకారుచుయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లు మాని జల పోయి మంచినరము రాగలుడు. పగుళ్ల నొప్పియు నయిచును. వ్యవస్థికయము. ఆమ్మతాంబూలం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

రాజపాలుని కత్తితో పొడుచుట

ఖుదాభక్షుకు 7 ఏండ్ల కిక్కిరింపు

జవతిరాయి, మహమ్మదు షాఫీగార్

యభిప్రాయములు

లాహోరు, సెప్టె 28:— ఖుదాభక్షుగారిపై కేసు తిరిగి విచారణగా ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులను అడ్డపాటు చేతువా యని ముద్దాయిడుగ ముద్దాయి తన ఆయిప్తమును తెలిపెను (ప్రతివాదమును పెట్టి నిర్బంధించి ప్రాసిక్యూషన్ చరణ జరిగెను. బావాబిరాముగారు సాక్షులను గట్టి తెలిపిరి. బెజ్ షాహ్ సందర్భముల తెలిపిరిని వెంటనే యచ్చటి కేగిరి. రక్తస్రావముచే బాధపడుచున్న రాజపాలుని చూచి తిని. ముద్దాయి పోలీసుల చేతిలోనుండెను. రక్తసిక్తమైన కత్తి మహమ్మదుదాలియను కాస్తేబులు చేతిలోనుండెను. కావలసిన చర్యలజరిపి ముద్దాయిని పోలీసుస్టేషనుకు గాయము పడిన వారిని వైద్యాలయమునకును పంపిరి. షాఫునకు తాళమువైచి గుంపును తోలివైచిరి. చాపమీదను నేలమీదను రక్తచిహ్నములుండెను. కాగితములు చెల్లాచెదురయ్యెను. వెదుకగా కత్తి గొలుసు విరిగిపోయినముక్కలు గనుపడెను. రాజపాలు తనకు ప్రాణభయము గలుగుచున్నదనగా అగస్టు 10 వ తేదీనుండి ఒక కాస్తేబులును కాపలాపెట్టిరి. ఈ ఘోరము జరిగినపుడు ముద్దాయిదుగుల నాతిడు గుర్తించెను. సాక్షులు స్వతంత్రానందు వేదానందుగార్ల దుస్తులను రక్తసిక్తమైనవి మహమ్మదు అక్రండేహముందుగూడ రక్తపుగురులన్నవి. స్వామి స్వతంత్రానందుని మూతిపై చిన్న గాయమున్నది. అదియు ఈకాట్లాబులో తగిలినది.

జగత్రాం సాక్ష్యము

నేను హద్దానిస్తేబులు. ముద్దాయిని వైద్యపరీక్షగా వింటిని. ఆతనికి గాయములు ఏవియులేవు. తల నేలను గోడను కొట్టుకొని ముద్దాయి ఆత్మహత్య గావించికొన ప్రయత్నించెను.

అంత లక్ష్మీదాసు ఇట్లు తెలిపెను. నేను రాజపాలును వైద్యాలయమునకు గొనిపోయి ఆతని రక్తసిక్తములగు దుస్తులను స్వాధీనము చేసికొంటిని. తరువాత చంద్రిమాల్యందు గూడ దుస్తుల గుర్తించెను.

లాలా నానక్సందు

రాజపాలు దుకాణమువెంట మరెయ్యక దుకాణదారుడైన లాలా నానక్సందు అను బట్టలనర్జుడు ఇట్లు తెలిపెను. 8, 14 వారములక్రిందట రాజపాలు ముద్దాయిని నాకు చూపి ఈతడు అనుమానము. చాలసార్లు ఇచట తిరుగాడుచున్నాడు. నావైపే చూచుచువును అని చెప్పియున్నాడు. అప్పుడు ఆతడు తన్ను హింసించు నుద్దేశించుచున్నాడని యాతడు నాతో చెప్పెను. నేను ముద్దాయిని ఏమిపనిమీద వచ్చినావని యడిగిరి. ఆ ప్రదేశముందు దుకాణమున కొకగదిని పెదకు కొనుచుండెనని తెలిపెను. నేనిది రాజపాలునకు తెలుపగా తన ప్రాణముమీదికి ఎచ్చినదనెను. అంత నేను దుకాణదాయిని ఈవిషయమును ముద్దాయికి తెలుపవలదని కోరితిని.

రాజపాలు

అంత కోర్టువారు వైద్యాలయమున కరిగి రాజపాలు స్టేట్మెంటును తీసికొనిరి. “ఆదివారము ఉదయము 8, 8/30 గంటలకు షాఫులో పనిచేసికొనుచుండగా స్వామి స్వతంత్రానందు, వేదానందులు కచ్చిరి. ఆ సమయమున షాఫునకు కొంత దూరములో నొకనిని చూచితిని. రక్తచేయక పనిచూచి కొంటిని. నాతాడుగా నాపై ముద్దాయి కత్తిపుచ్చుకొని గుండెపై పొడిచెను. నేను వెనుకకు తగితిని. నన్ను షాఫులోనికి త్రోసి క్రిందపడినట్టి నామీద నిలువబడెను. స్వగత్యంతము ప్రయత్నించితిని. అధము లేకపోయెను. నాపై ఆరుసార్లు కత్తి ప్రయోగించెను. అంత స్వతంత్రానందుడు ముద్దాయి కడు తగిలెను.

అంత ముద్దాయి నన్నిట్లు ద్వేషించు పలికెను. నేటికి నాచే జరిగితిని. నన్ను చంపవలెను. స్వతంత్రానందుడు పట్టుకొనబోన నోటితో కరువపాగెను. అంతలో పోలీసువచ్చి ముద్దాయిని పట్టుకొనిరి. అత నేను ముద్దాయిని చూచితిని. మొదట నే ననుమానించినవాడే ఈతడు. నేను హెడ్కోర్టులో ఎన్నడును రంగీలార నాలు పుస్తకమును ప్రదింపనని తెలిపితిని అంజమాను ఖుద్దా

ముద్దాయి సాక్ష్యగూర్చి ఫత్వావాసిప్రమరించిరి. ఈ నాపై డీకొనుట రంగీలార నాలు చర్య కారణముని తెలచుచున్నాను.

వైద్య సాక్ష్యము

వైద్యసాక్ష్యము గాయముల వివరమును తెలిపిన తరువాత ముద్దాయి స్టేట్మెంటును తీసికొనవెంచిరి.

ముద్దాయి

ముద్దాయి నడుగగా రాజపాలును చంపవలెననియున్న యెడల ఆయిదాహుడనైయే వచ్చియుండును. నేను రాజపాలును కొట్టలేదు.

అంత వ్యాఖ్యానికారి తీర్పుచెప్పెను.

7 ఏండ్ల కిక్కినవరకము

ముద్దాయిపై 807 వ మెకను క్రింద కేర మోషించి 7 ఏండ్ల కిక్కినవరకమును మూడునెలలు ఏకాంతవాసమును విధించిరి. తిరిగి కడుదలైన వెనుక 5 వేల రూపాయలకు మూడు జామీనుదారులు చూపబడవలెను. లేకున్న మూడేండ్ల విడితైదనుభవించవలెను.

నాయకుల అభిప్రాయములు

సర్ మహమ్మదు షాఫీ

సఖ్యతాసంఘ మేర్పాటైనజనువెంటనే ఇట్టినిరకృత్యము జరుగుట చాలచిరకరము. దేశభక్తియుతుడైన ప్రతిమహమ్మదీయుడును దానిని నిరసించెను. ఇట్టి చర్యలవలన ఎట్టిలాభమును లేదు. సంఘర్షణమును పెంపుడుచేయును. దీని కికారణము బహుళ రంగీలార నాలు హిందీకరప్రయత్నచారిత్రమునుచున్నదను వదలికానోవు. మనమందరమును ఇట్టి చర్యల ఖండింపవలెను. మహమ్మదీయుల కుట్రఫలితములే. ఈచర్యలను ప్రతికఘోషము నిరసించవలెను. అట్టి విషయములు ప్రచారితములగుటవలన సంఘప్రేమవ్యయము దొలగజాలవు.

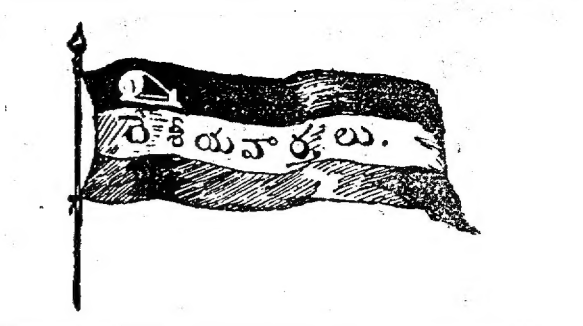
లాలా లజపతిరాయిగారు

ఈ ఘోరమును ఇట్టి ఇతరములకు క్రద్ధానందుని. హత్య నాటినుండి జరిగిన ఘోరములను బ్రతిఘట రాజ్యవైభవము తెలుపుచుగ చూపగలవు. ప్రభుత్వము ధనప్రాణమానరక్షణగావించుచున్నదియు తెలియగలను. నిష్పక్షపాతియగు సాక్షికి అట్టి రక్షణ ఈమధ్య కొన్ని సంవత్సరములనుండి లేదని తెలియగలదు. సంఘనాయకులపై ప్రభుత్వము కోపమును వెల్లడిచేయుచున్నను తనబాధ్యతను గుర్తించు. ఏవాగరిక ప్రభుత్వము నుండియైన ఆ ప్రజలు కోరదగినట్టి రక్షణ నీయజాలకపోయిరి. వ్యక్తులను ఆరెస్తుచేసి క్షీంచుట వారికి సులభము. దానివలన పోలీసు వారికిగాని వ్యాఖ్యానికారిలకుగాని గౌరవాతిత్యము గానేరదు. ఇట్టిఘోరములు జరుగకుండ చేయలేకుండుటకు గారణము కుట్ర ఏవిధమైనదియు లేదనుకొనుటయే. రాజపాలుచేసిన కేరమునంటి కేరమునకు ఇస్లామికు కాసనము ప్రకారము మరణమే క్షియనుచు గావించబడుచున్న ప్రకటనలు యావస్యాసములు ప్రభుత్వము గమనించుటలేదు. కేరస్థులకు వ్యక్తులను నే నిందింపను. గ్రంథకర్త వెనుకకున్నాడు. వారిచేతి కీలుబొమ్మలు. వారు దూరముగనండి కాసన మిట్లు స్పదనిమాత్రము తెలుపుదురు. ప్రభుత్వవిధి నిర్వహించబాలక పోయిరి. అందువలన నే కేరములు ఎక్కువయ్యెను. రంగీలార నాలు హిందీముద్రణము గావించినవారిని నిందించుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

గుంటూరు జిల్లా వంగోలు గ్రామములో పుండు బయిరాగిమతమునకు పుండుకున్న ఆస్తి విషయములో చేరుబడిన అన్యాయకాంతములను రద్దుచేసి ధర్మకర్తలకు ఆస్తిస్వాధీనము చేయునిమిత్తము ఈ మతమునందు హక్కుగల అందరితరపుక షివో ప్రాసీజరుకోర్టు 1 ఆర్డరు 8 రూలు ప్రకారము హనుమాన్ గడి వెంకటలాలు వగయిరాలు బ్రాహ్మణ నమికోర్టులో అనలు 102/27 నెంబరున దావా తెచ్చియున్నారు. గాన యీవిషయములు యెవరికి యెట్టి ఆక్షేపణలున్ననూ వైకోర్టువారి యెదుట వాయిదా 14-10-27 తేదిన తెలుపుకోవలసినదిగా యిందుమూలముగా తెలియచేయడమయినది.

యమ్. కాళిదాసుపంతులు, హైకోర్టు వకీలు 26-9-27

లక్నో, సెప్టె 28:— దొంగ కొకేనువ రక్తుని 25 కులముల కొకేనుతో పట్టకొనిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28:— పాలు పత్రికాధిపతికి తిరిగి 9 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కాశీలో నెల రోజుల నుండి తీవ్రముగ ఎండలు కాచి 29 ఉదయము గంటన్నరసేపు పెద్ద వర్షముపడెను.

బారిసాలు, సెప్టెంబరు 28:— త్యాగహ నాయకుడు సత్యేంద్రనాథనేను పోలీసువారికి లొంగిపోగా సంవత్సరము విడితైదు ననుభవించుటకు ఆతిపై గల ఆంతును గవర్నరుగారు తొలగించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బీహారు కాసనసభ్యుడగు రాజా మహమ్మదుయాకూబు ఖానుగారు సకాలమున ఎన్నికఖర్చుల పట్టికను దాఖలు చేయలేదను కారణముచే ఆతిపై గల ఆంతును గవర్నరుగారు తొలగించిరి.

కాశీ, సెప్టెం 28:— రాస్సాలో ప్రజాసేవచేయుచున్న భవానిప్రసాదుగారిని ప్రభుత్వమువారు జామీనీయనునిరి. జామీనిచ్చి స్టేట్మెంటు పైలుచేసిరి. ఆక్టోబరు 10 వ తేదిన విచారణ జరుగును. (ప్రీ ప్రెస్.)

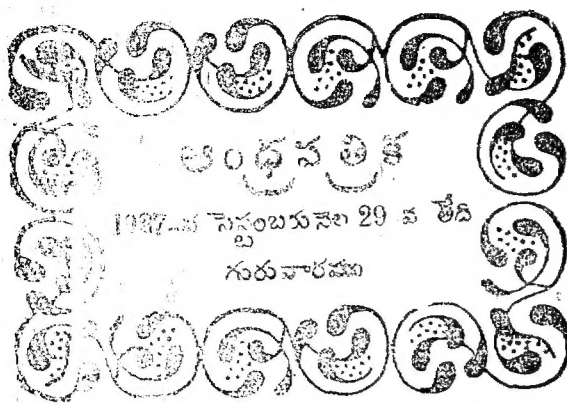
నాగపురము, సెప్టెం 28:— రామచరణివారిని కత్తి తోపాడిచిన హిందుమిశు పింజారాయను మోటారు డ్రైవరును! ఆరెస్తు చేసిరి. 10 వ తేదీ న విచారణ జరుగును. తగు సాక్ష్యముగూడ దొరకినటులున్నది. (అ. ప్రె.)

నాగపురము, సెప్టెంబరు 28:— కచ్చిహత్యసంవర్ధమున మువ్వగు హిందువులు ఆరెస్తుచేయబడిరి. ఒక హిందువు 6 నెలలు క్షీంపబడెను. ఆతడు తెలుపుచే విడుదలయ్యెను. ఇంకొకవరకు 12 మహమ్మదీయులు 58 హిందువులు ఆరెస్తు చేయబడిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

ద. ఇండియా రైల్వే పనివాండు
తిరుచనాపల్లి, సెప్టెంబరు 28:— దక్షిణఇండియా రైల్వే ఇంజనీరింగు వర్కుషాపు కార్మికులు మైదానముపై సభ జరిపి యీడిగవ తీర్మానము గావించిరి. గోల్డెనురాకనందు కేంద్ర కార్యగారము నిర్బంధించుచే 8000 మంది పనివాండును తొలగించెదనని ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి ఈ కార్మికులు కేవలము రైల్వే పనిమాత్రమే జేయుచు వేరొకపని యెరుంగనివారగుటచే అధికారులు వారికి యీ కఠిన యిక్కట్టును తెచ్చిపెట్టక పనులయం దుంచవలెనని యీ సభవాకు కోరుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్.)

బాపట్లనబార్డినేట్ జడ్జికోర్టు

వి. పి. నెం. 29/1927
పెటిషనరు:— (ముగింపుడు) బుభద్రపాత్రుని కోటయ్యకొనురుడు శేషగిరిరావు, బ్రాహ్మణులు, దూస్వామి. అంగలకుదురు, తెనాలి తాలూకా.
కౌంటరు పిటిషనరు:— (ముగింపుడు) వారుమంచి వెంకటేశ్వర్లు, మిరికొండరు.
పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సెల్ 5 వ ఆర్డరులోని 30 వ సెక్షను ననుసరించి, 1927 సెల్ సెప్టెంబరు 24 వ తేదిన యీ కోర్టువారిచే ఇన్ నాత్వము తీర్మానింపబడెను. ఋదాతలు తమహక్కులను గుంటూరు అఫీషియల్ రిసివర్ గారి యెదుట నిర్ధారణచేసికొనవలసిన యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది. విడుదలకాలము 24-9-27 తేదీ నుండి 1 వ. 11 వరకు.
సభ కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్,
27-9-27. } ప్రెసిడెంట్ సబ్జిడ్జి.

రాజ పాల్ కేసు అనంతరము

హైదరాబాద్

రాజ పాల్ కేసు చంపుటకు యత్నించిన కుదాబ
కుదు లాహూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు విచా
రించి, వారిపై ఏడు సంవత్సరముల కఠినశిక్షను విధిం
చిరి. కాని ఇంతటితో హత్యప్రయత్నము లాగిపోవు
నా యనునదియే శ్రేష్ట. శ్రద్ధానందుని హత్య జరిగి
ఎంతకాలమో గాక ముందే, తిరిగి మరొక హిం
దువుని చంపుటకు ప్రయత్నము జరుగుటవలన,
హిందువులలో నశాంతిజనించుట వింతగాదు. రాజ
పాల్ గారు ప్రచురించిన రంగీలారసూల్ పత్రమును
బాధ్యతగల హిందూనాయకులెల్లరు నిరసించిరి. వారి
యభిప్రాయములను ఖండించిరి. కాని, అభిప్రాయభేద
ములచే దౌర్జన్యమునకు బూనుకొనుటకన్న హేయ
మగు కార్యము వేరుండదు. ఇట్టివనలను మహమ్మ
దీయ నాయకులు ఖండించుటయగాక, స్వనంఘము
వారిలో సంతతప్రబోధము గలిగింప వలయును.
లేనియెడల ఏరిపై ప్రచండబాధ్యత నిలిచియుండును.
తాత్కాలిక దేశమువలన కలహించుటకన్నను
బుద్ధిపూర్వముగ నొకరిని వధింప ప్రయత్నించుట
అధికదోషమని చెప్పవచ్చును. నేడు ఒక సంఘము
వారు దౌర్జన్యమును చేట్టుచో, పిమ్మట రెండవ
సంఘమువారు ఆమార్గము ననుసరింప కుమారుల
మేర్పడును. ఇట్టి చెడుబీజములను వెంటనే పెక
లింపనిచో, అవి పెచ్చుపెరిగి బీభత్సమునకు తానొ
నగును. ఒకమూల హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము
నకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్న సమయముననే
వేరొకమూల నిట్టిదుష్కృత్యములు చెలరేగుట,
దేశదండవ్యవస్థముతప్ప వేరుగాదు.

ఇట్టి దౌర్జన్యములకు వెనుక కుట్ర యొకటి
గలదా లేదాయను విషయమును చర్చింపబూనము.
ఒకవృత్తియొక్క దురాగతములకు సంఘమునంతను
నిరసించుట పాడిగాదనుట నిశ్చయమేకాని, ఇట్టి
సంఘటనలు జరుగకుండ నివారించుటకు, ప్రయ
త్నింపవలసిన బాధ్యత మహమ్మదీయనాయకులపై
గలదనుటకు సందియము లేదు. తప్ప జేసిన
వారిని చట్టమే శిక్షించునని, “ముస్లిము బెట్
లుక్కు” ప్రతికవలె భావించుటమాత్రము పాడి
గాదు. ఇట్టి దౌర్జన్యమును తాముదరమును నిర
సింపవలెనని, సర్ మహమ్మద్ షాఫీగారు నుడివిరి.
ఇంతటితో తృప్తిజెందక, షాఫీ బోలు నాయకులు
సంతతప్రచారము గావించి, ద్వేషపహ్నిని చల్లార్చ
వలెను. మహమ్మదీయుడు దోస మొనర్చినను,
హిం దువు దోస మొనర్చినను, భరతమాత
భలనాల్చవలసియేయుండును. ఇట్టి దుస్సానులు

మహమ్మదీయులకును హిందువులకును గూడ అవ
మానకరమే. ఈ సందర్భమున ఆల్వారు మహా
రాజగారు సఖ్యసమావేశమువారియెదుట జేసిన
ప్రసంగమును ఇంచుక పరికింపవచ్చును. సాంఘిక
కలహములగూర్చి వీరు సూచించిన అభిప్రాయ
ములు విశాల భావ భరితమై
యొప్పుచున్నవి. ఇట్టి కలహములను
పరిష్కరించుటకు రెండే మార్గములు గలవని మహా
రాజ గారు పలికిరి. దౌర్జన్యమార్గమువలన
క్రోధము వెలువడునుగాని సఖ్యము గుడురుట
దుర్లభము. హిందువులను మహమ్మదీయులను
ఒక్కదేశమున కలసిమెలసి యుండవలసినవారగు
టచే, ఈమార్గము నవలంబించుట ఆత్మహత్య
దప్ప వేరుగాదు.

రెండవ మార్గము ప్రేమమార్గము. ప్రేమ
మూలమున హిం దువులు మహమ్మదీయులను
మహమ్మదీయులు హిందువులను జయింపవచ్చును.
దీనికన్నను ఉత్తమమార్గము వేరుండదు. ఒక్క
దేవునే హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ
కొలుచుచున్నారు. ఒక్కదేశమునందే నివసించు
చున్నారు. ఇట్టివారిని బంధింపగల సూత్రము
ప్రేమయేగద. ప్రేమనిధి యగు గాంధీమహాత్ముడు
చెలిపిన హితవును నిరాకరించుటచే ఉభయసంఘ
ములను ప్రేమబంధమున కట్టివేయగల వ్యక్తి మరి
యొకరు గనపించుటలేదు. ప్రేమనాపుట సాధ్య
పడనిచో న హ నము నయిన ను జూప
వలయు నని ఆల్వారుమహారాజగారు సూచిం
చిరి. ఇది మానవుల కసినధర్మము. సహనమును
బెంచుకొనుట కయినను తగిన యేర్పాటులను జేసి
కొను శక్తి గలుగకపోవుట శోచనీయము. ఇట్టి సంద
ర్భములలో సఖ్యప్రవర్ధమునకై ఎల్లరును గలసి
పరమేశ్వరుని అయిదునిముసల కాల మయినను
ప్రాధ్వింపవలయునని ఆల్వారు మహా
రాజ గారు కోరిరి. పరమేశ్వరుని
యనుగ్రహ మున్నచో, ఎంతటి విషమసమస్యలయి
నను సులభపరిష్కారములు కాగలవు. పరమేశ్వరుని
లీలలు అతివిచిత్రములు. హిందూమహమ్మదీయ
కలహములుగూడ ఆ మహామహుని లీలలలో నొక
భాగమేయని నమ్మువానికి ఆశ యడుగంటజాలదు.
ఆధ్యాత్మికవిషయమై ఉభయసంఘముల మధ్య
ఏకీభావము గుడురకున్నను, దేశమాతృరక్షణకార
కయినను ఉభయసంఘములును పరస్పర వైష
మ్యములను విడనాడవలయు నని, ఆల్వారు మహా
రాజగారు రొనగినహితవు అమూల్య మయినదను
టకు సందియము లేదు. దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై
కృషినిలువవలసిన యీ సమయమున, భారతీయు
లొందోరులు కలహించుకొని, మాతృవృధను
అతిశయింపజేయుట న్యాయమా? వివేకమా? ఈ
ప్రశ్ననుగూర్చి ప్రతి భారతీయుడును మననము
జేసికొనుట యవసరము.

చిరకాలమునుండియు కలసిమెలసి ప్రవర్తించు
చున్న హిందువులను మహమ్మదీయులను ఊరే
గింపులకొరకై యింత తీవ్రముగ కలహింపనేల?
దీనికి రాజకీయకారణము గలదని, ఆల్వారు మహా
రాజగారు నమ్ముచున్నారు. రాజ్యాంగసంస్కర
ణము లొనగిన బూటకపు అధికారములకొరకు,
ఒందోరులు పెనగొలుడుటయు, తుదకు దీనిని మత

ముతో జతజేర్చుటయు, మిగుల విషాదకరములు.
ప్రత్యేక నియోజక వర్గముల ఏర్పాటును
తీసివేయవలయునని ప్రాజ్ఞులు హిందూ మహమ్మ
దీయ నాయకులు డిల్లీలో అంగీకరించి యుండిరి.
వైషమ్య ప్రవర్ధనమున కిట్టి ఏర్పాటు మూలకారణ
మయ్యెననుటకు సందియములేదు. కాని డిల్లీసూచ
నలు కొనసాగకుండ ఇతరులు అడ్డుబెట్టుచున్నారు.
ఇట్టివారి ప్రయత్నములకు లండను ప్రైముస్ మున్న
గు ప్రతికలు తోడ్పడుచున్నవి. సర్ తియోడోర్
మారిననుగారు మార్షింగు పోస్టు ప్రతికకు
వ్రాయుచు, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సమర్థింప
దొడంగిరి. మహమ్మదీయు లిట్టి ఏర్పాటును వదలు
కొనదలచినను బ్రిటీషు ప్రముఖులు కొందరు వదలు
కొననీయరు. కాని భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించు
నపుడు దేశక్షేమమును ముఖ్యముగ విచారింప వల
యును. ప్రత్యేకసాంఘికక్షేమమును దీక్షి లో బడ
జేయవలయును. తమ విభేదములను పరిష్కరించు
కొనజాలకపోవుట భారతీయులకు గొప్పలోపమయి
నను, ప్రస్తుతదస్థితికి పాలకుల బాధ్యత మొడుగ గల
దని లజపతిరాయిగారు చెలిపిన సత్యమును నిరాక
రింప వీరులేదు. బ్రిటీషుపరిపాలన ప్రారంభమై
యింతకాల మయినను మతకలహము లింకను జరుగు
చుండుట పాలకులకు గౌరవప్రదము కాజాలదు.
ధనప్రాణరక్షణ సుస్థాపిత మయ్యెనని చెప్పట కిం
కను అవకాశము గలుగలేదు. అందుచే బ్రిటీషు
వారు భారతీయులను అధిక్షేపింపకముందు తమ
లోపములను ముందుగ నొప్పుకొనవలయును.

హిందువులను మహమ్మదీయులను సఖ్యప్రవ
ర్ధనమునకయి సలుప దగిన ప్రయత్నములను సలు
పుట యవసరమయినను, మేమిదివరకు పలుమార్లు
సూచించినటుల దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనావశ్యక
తను మరువరాదు. స్వపరిపాలనము లేకుండుటచే
హిందువులేమి, మహమ్మదీయులేమి వ్యర్థవిషయ
ములపై తమదృష్టిని నిగుడించుచున్నారు. మూడవ
వారు, వీరిదృష్టిని ఉన్న తాదర్భముల వంకకు ద్రో
వ్వుటలేదు. ఏదేశమునం దయినను, స్వపరిపాలన
ము లభించిన పిమ్మటనే అంతకలహము లడు
గంటినవి. కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా, మున్నగుదేశముల
చరిత్రయే యిందులకు తార్కాణము. ఇంగ్లండు
నందయినను, స్వపరిపాలనాభివృద్ధియే మతకలహ
ముల సంతరింపజేసెను. హిందూదేశము దయినను
పరిణామము అన్యథా జరుగజాలదు. ఉభయసంఘ
ముల సఖ్యమునకయి ప్రయత్నించెడి దేశనాయ
కులు ప్రజుదృష్టిని స్వరాజ్యసంపాదనమువంకకు
ద్రిప్పి, కేవలము నీడలకయి పోరాడవలదని బోధిం
పవలయును. బోధించుటయ గాక, స్వరాజ్యసంపా
దనకయి దృఢమగు ప్రయత్నములను నాయకులు
తదేకదీక్షతో కొనసాగింప వలయును. 1920 మొ॥
22 సంవత్సరము వరకు చేకూరిన ఐకమత్యము,
పిమ్మట నన్నగిల్లుటకు స్వరాజ్యాదర్శము, వెనుక
బడుటయే ముఖ్య కారణము. మార్వారీ
కోటీశ్వరులగు బిర్లాగారు ఇటీవల ఇంగ్లండుకు
వెడలివచ్చిరి. బిర్లాగారు అతివాదులుగారు. అట్టి
వారు చెలిపెడి యభిప్రాయములను ఎల్లరును విచా
రింపవచ్చును. స్వరాజ్యమును హిందూదేశమున
సంపాదించవలయునుగాని, ఇంగ్లండునందు గాదని
వీరుఖండితముగ చెలుపుచున్నారు. స్వశక్తివలననే,

స్వరాజ్యము చేకూరునని, వీరు గ్రహించిరి. బ్రిటీషువారి స్వలాభమునకును, హిందూదేశలాభమునకును సంఘర్షణము గలిగినపుడు, హిందూదేశాభిమానుల మనస్సు లిట్లు కెడి బ్రిటీషు ప్రముఖులు గూడ ఇంగ్లండు పక్షమునే బునెదరని వీరు అనభవపూర్వముగ కనుగొనిరి. బ్రిటీషువారియందుండు ఆత్మవిశ్వాసము, కార్యదీక్ష, సాహసము మున్నగు సుగుణములను మాత్రము భారతీయులు అనుకరింపవచ్చునని, బిర్లాగారు నడిపాజెప్పిరి. బిర్లాగారివలన సత్యమును దెలుపుచున్నదనుటకు సందియములేదు. జాతిమత భేదముల కత్తికమించి, జాతీయభావముతో స్వరాజ్యోద్ధిక్తై కృషి సలుపదగిన సంస్థ కాంగ్రెసు సభయొక్కటియే గనుపించుచున్నది. ఈసభవారు చురుకుగ పాటుబడుచో, ప్రస్తుతదస్థితి తొలగుట కవకాశము గలదు. కాశీలోని కాంగ్రెసు కమిటీవారు, చురుకుగ పనిజేయ నారంభించిరి, వార్తయొకటి చేరినది. ఇట్టివార్త కొంతకాలముక్రిందట, అప్రాముఖ్యముగ కనుపించెడిదేగాని, కాంగ్రెసు పనులు స్తంభించియున్న ఈరోజులలో ఆశాజనకముగ గనుపించుట సహజము. అన్ని ప్రదేశములందలి కాంగ్రెసు సంఘములును ప్రజాశక్తిని పెంపు జేయుటకు దీక్షబూనుచో, అచిరకాలములో ప్రస్తుతవాతావరణము మార్పజేసి స్వాతంత్ర్యభానుడు తన సహజతేజముతో ప్రకాశింపక మానడు.

ఎన్ ప్లెన్ డు నాటకశాల

ఎన్ ప్లెన్ డు నాటకశాలను తీసివేయవలయునని మిలిటరీ అధికారులు దెచ్చిన వ్యాజ్యములో క్రింది కోర్టువారు డిక్రీయిచ్చిరి. వీరితీర్పున, హైకోర్టువారు నిన్నటిదినము ఖాయపరచిరి. ఇట్టి ఫలితమునకు మద్రాసుపేరు తెలియు విచారింపకమానరు. ఇక రెండు నెలలలో, నాటకశాల నెత్తివేయవలయును. మద్రాసుమెయిలు పత్రికకు మాత్రము, నిన్నటి తీర్పు పట్టరాని సంతసము గలిగించెను. నాటకశాల నెత్తివేయవలయునని యీపత్రిక చాలాకాలము నుండియు వివేచితం దోళనము సలుపుచుండెను. పాపలలో సహాగలిగింప ప్రయత్నించెను. అధికారులలో ప్రతికూలాభిప్రాయమును బుట్టించెను. నాటకశాలకొరకట్టినలము నొసగుటయే తప్పని, యీపత్రిక విచారించుచున్నది. కాని నాటకశాలను ప్రారంభించినపుడు, అధికారులు దీని నాశీర్వదించిరి. అప్పుడెట్టి యాక్షేపణ వెలువడలేదు. నాటకశాలను ప్రారంభించిన నాటినుండియు, హైదరాబాద్ నాటకసంఘములు దీని నుపయోగించుచున్నవి. విశాలమగు ప్రదేశమున నుంటచే, చక్కని గాలి వెలుతురులు ప్రేక్షకులకు లభించుచుండెను. అన్ని ప్రాంతములకును చేరువుననుటచే, నాటకములను తిలకించుటకు పలువురు విచ్చేసి యానందించుటకు వీలుగనుండెను. భారతీయులు నయోగించెడి యిట్టి నాటకశాల మెయిలు పత్రికకు కంటకముగ నుండుట వింతగాదు. యూరపియనులే దీని నుపయోగించుచున్నచో, ఈపత్రిక యింతటిసాహసము జూపియుండదు. నాటకశాలను ఎత్తివైచుటకు, మిలిటరీ అవసరము గలదని తెలు

పుచున్నారు. కాని రివిన్యూ అధికారులు అట్లే యొడంబడికను అంతరింపజేయవలె నని మిలిటరీ అధికారులను ఒత్తి జేసినట్లు, సాక్ష్యము గలదు. కాని ఇట్టియొత్తిడికి మిలిటరీవారు లొంగిపోలేదో, న్యాయమూర్తులు సందేహపడుచున్నారు. కోర్టువారియెదుటకు వాదులు దస్తావేజులు నన్నిటిని తీసికొనిరాకబోయిరి. అన్నిటిని తీసికొని వచ్చుచో అసలు కారణము వేరుగనుండునేమో నని న్యాయమూర్తి కర్ణను వెనుకారు ఊహించుచున్నారు. ఏది యెటులున్నను మద్రాసుపాపలు అనకూల ప్రదేశమున నాటకములను తిలకించి యానందించు నవకాశము త్వరలో తొలగిపోగలదు. పారు లింతటితో సూరకొనక ఎల్లరకు వీలగు ప్రదేశమున సర్వాంగ శోభితమగు నాటకశాల నొకటి త్వరలో నిర్మితమగునట్లు ప్రయత్నించుట మేలు. ప్రస్తుతనిర్ణయమునకు పాలకుల సభినందింపజాలము.

కలకత్తా కార్పరేషను: సత్యేంద్రుని గౌరవించుట

కొంతకాలముక్రిందట నిర్బంధవిముక్తులయిన భారతజాననసభ్యులగు సత్యేంద్ర మిత్రగారికి కలకత్తా కార్పరేషను అధ్యక్షులు స్వాగత మొసగియుండిరి. బెంగాలు నిర్బంధములపట్ల అసమ్మతి జాపుటకును దేశభక్తుని గౌరవించుటకును అధ్యక్షులు ల గావించిరి. ఇందుకుగాను 437 రూపాయలు ఖర్చయ్యెను. ఈమొత్తమును మంజూరు చేయువిషయమై కలకత్తా కార్పరేషనుసభలో దీర్ఘచర్చ జరిగెను. స్వరాజ్య పక్షేతరులును, యూరపియను సభ్యులును ఖర్చును భరింపగూడదని వాదించిరి. కాని తుదకు స్వరాజ్య పక్షమువారి పట్టుదల నెగ్గెను. కార్పరేషను సభవారి వ్యయమును మంజూరుచేసి, తమగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ప్రాతే కార్పరేషనువారు పాలకులను గౌరవించుటకు వేలకొలది రూపాయలను వెచ్చించినపుడు, దేశభక్తుని గౌరవించుట కీమాత్రము సామును వ్యయపరచుట న్యాయమని, స్వరాజ్యపక్షమువారు వాదించిరి. ఇట్టి వ్యయము చట్టమునకు ప్రతికూలము గాదని, కార్పరేషను న్యాయవాది అభిప్రాయమొసగెను. స్థానికసంఘములు దేశసేవకులను గౌరవించుట కనీసధర్మ మగుటచే, దీనిని నిర్వర్తించుట ముఖ్యవశ్యకము.

బెంగాలుమంత్రులు

మహమ్మదీయసభ్యులు క్రొత్త బెంగాలు మంత్రులకు తోడ్పడజాలరని, కలకత్తాలో జరిగిన మహమ్మదీయసభ తీర్మానించినట్లు నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరి తీర్మానము ఆచరణలోనికి వచ్చుచో, నూతనమంత్రివర్గ మైనను చిరకాలము నిలువజాలదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు, ఎట్టి మంత్రివర్గముకల్ల నయినను ఒక్కరితినే ప్రవర్తించెదరు. మహమ్మదీయమంత్రి తమ కోర్కెలకు భిన్నముగ ఉద్యోగమును స్వీకరించినందులకు బెంగాలు మహమ్మదీయ లాగహము జూపుచున్నారు. సర్ అబ్దుల్ రహిమానితో జేరి పనిజేయనిరాకరించిన సర్ పి. సి. మిత్రుగారితో, నూతన మహమ్మదీయమంత్రి చేరుట వీరి కిష్టములేదు. ఇట్టి సందర్భముల గాంచిన ద్వంద్వప్రభుత్వము నేతీరున నయినను కొనసాగించుటకు లిట్టను ప్రభువుగారు చేసిన ప్రయత్నములకన్నను, క్రొత్తగవర్నరుగారు

చేసెడి ప్రయత్నములు ఎక్కువ విజయము గాంచునని నమ్మ వీలులేదు.

సహసమా?

కింగ్సుబరీ యను క్రైస్తవచార్యుడు, ఏనుక్రీస్తు బాప్తిసము అయినప్పటికీ పరిశుద్ధుడయ్యెనని చెప్పి నందుకు, వారిని ఉద్యోగమునుండి నస్పించుజేసిరి. ఇటీవల జరిగిన క్రైస్తవసంఘసభలో కింగ్సుబరీ గారు తమ యభిప్రాయమునకు జర్రును, అమెరికను పండితుల వాక్యముల నుదాహరించిరి. కాని, క్రైస్తవసంఘమువారు వీరిసమాధాన మంగీకరింపనందున కింగ్సుబరీగారు రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. అమెరికాలో క్రైస్తవచార్యులొకరు డార్విను పరిణామసిద్ధాంతము నామోదించినందులకు శిక్షింపబడిరట. స్వల్పాభిప్రాయభేదముల నింకను క్రైస్తవసంఘమువారు సహించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ఇతర సంఘములవారు అసహనపరులని క్రైస్తవులు నిరసిచుట వింతగ దోషకమానదు.

చమకాలాల్ గారి ఇంటిసోపా

భారతజానన సభ్యులగు చమకాలాల్ గారి ఇంటిని సోదాచేసిన విధము సక్రమముగ కనుపింపదు. చమకాలాల్ గారు చెలిపిన వివరములు వింతగలిగింపకమానవు. పోలీసువారు సర్పివారంటు లేకుండనే వీరి ఇంటిని సోదాజేసిరి. తాళము బ్రద్దలు గొట్టి లోపల ప్రవేశించిరి. పోలీసువారి కేమియు చిక్కలేదని చమకాలాలుగారు దెలుపుచున్నారు. ఏమియు దొరకకున్నను తుదకు రమకు శానలసిన పాత్రము దొరికినట్లు పోలీసువారు ప్రభుత్వమునకు తెలిపిరిని చమకాలాలుగారు సూచించిరి. ఇట్టిస్థితిలో చమకాలాలుగారి ఆరోపణ తెలివరకు నిజమో విచారించి సత్యమును కనుగొనుట పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ధర్మము.

మతధర్మాదాయచట్టము: కళావంతులు

మతధర్మాదాయచట్టమును సవరించునపుడు కళావంతుల కష్టములు తొలగునట్లు ప్రయత్నించెదమని, మంత్రిరంగ నాథమొదలిగారు పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో జెప్పినట్లు, మా ప్రతినిధి తెలుపుచున్నాడు. కళావంతుల సంఘమున కీవాద్దానము సంతన మొనగునని నమ్మెదము. చట్టము నేరీతిని సవరింపవలయునో, కళావంతులసంఘమువారిదివరకే తెలిసియున్నారు. దేవదాసీల కిచ్చిన యీనాములను నేరీటుగ జేసి, వారు తమ జీవితములను చక్కబెడుకొనుట కవకాశమిచ్చుట, ముత్రిగారి ముఖ్యధర్మము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము: గౌ. రంగనాథ మొదలిగారు

ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినపుడు ముత్రి రంగనాథ మొదలిగారు సుముఖులయ్యి, తాటస్థ్యము వహించిరి. ఇందుకు కారణమేమని ఇటీవల తెలుసుచో ప్రక్రింపగ, ఇతరప్రభుత్వసభ్యులు ప్రతికూలముగ నుండుటయే కారణమని ముత్రిగారు సమాధాన మిచ్చిరట. ముత్రిగారు అవలంబించిన వైఖరినివార్చి మేము చర్చింపదలంపలేదు. కాని ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముక్రింద ముత్రి తెలివైన నిష్పహాయులో చూపుట కిది యొక నిదర్శన మని చెప్పవచ్చును.

విదేశవార్తలు

రైలు వడి

రుగ్బీ, సెప్టె 27:—ఇంటివరకు లండన్ నా రైల్వేలో నైట్ల సర్వీసు న్యూక్యాస్కునుండి లండనుకు 269 మైళ్లు పోవు దురదేశము. లండన్ ప్రింట్స్ హిల్స్ క్రేయివెస్టర్ల రైలు 225 మైళ్లు సరాసరిపోయెను.

ఇప్పుడు క్రొత్తగా లండన్ నుండి స్కాట్లెండ్ వరకు సరాసరి కార్తయిండునుండి లండనుకు 299 1/2 మైళ్లు పోయెను. స్కాట్లండునుండి రానుపోను ప్రతిదినము గంటకు 52 నైట్ల పయనము జేయుదురు.

బ్రిటిషు ప్రతివర్తకుల సభ

తీర్మానము తీలలేదు

లండన్, సెప్టె 27:—నిన్న మరల ఒడుకుసంఘమువారి నూలుసంఘమువారు సమావేశమైరి. మూడుగంటలు చర్చించి ఆప్తుజేసిరి. ఇప్పుడు బుధవారము మరల సమావేశమగును.

సీనియరు ముస్సోలినిగారికి

పుత్ర సంతానము

రోమానో నామకరణము

రోమా, సెప్టె 27:—సీనియరు ముస్సోలినిగారికి స్వగృహమున కొడుకొచ్చుటైనది. (రోమానో) నామకరణమున జేసెదరు.

స్వయంశిలో మోటారు పోకర్ణములు

మ్యూడ్రిడ్, సెప్టె 20:—మ్యూడ్రిడునుండి ఇరవకు ప్రత్యేకముగ మోటారుబుడ్లై పోవుటకు 250 నైట్ల పొడవు 40 అంగులు వెడల్పుగల మార్గమును వేయు నిశ్చయించిరి. మ్యూడ్రిడ్, వెలంకా, గిజ్కో ఓవిడి వరకు వేయుటకు ఆలోచించుచున్నాడు. నూమూలకంపై మ్యూడ్రిడు ఇరానుమార్గమున 125 నైట్ల నిర్మింపునకు. పయనముగూడ అయిదుగంటలు తగ్గును. ఒక్క డేపోవు బండ్లకు 5 గంటలు కలిపివచ్చును. ప్రయాణికిలను గొంపోవ బండ్లకు 8 లేక 10 గంటలుకలిపివచ్చును. ఈమార్గము బాగ పంపిణీగలదులలో పూర్తియగునట్లు 24900,000 లిలిట్రన్ (నాణెములు) అనునది అంచనాజేసిరి.

జర్మన్ వైమానికుడు బగ్దాదు జేరెను

బగ్దాదు, సెప్టె 20:—జర్మన్ వైమానికుడు కొనెక్ గారు బగ్దాదు జేరెను.

ఫ్రాంసులో కిమ్యూస్టులకు శిక్ష

పార్సిస్, సెప్టెంబరు 27:—పార్సిసులో సైనికులకు తిరుగబని, దివి క్రైతెంచినది కిమ్యూస్టు పార్టీ మొంటుపభ్యలకు కఠినంగాను విధించిరి.

లీడెను వైమానికుడు

రోమును వెర్మనునుండిపోవుచు వాతావరణము ప్రతిపాటుగా నుండుటచే రేపొద్దునగర్గ దగవలసినట్టెను.

పోలీసు కాన్స్టేబులును జంపుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—రాత్రి మోటారుబండి పోవుచుండగా లకు ఆదులో నున్నవా రొక్కడికి వావునున్నదని యెడకునున్న సభ్యులును ఆవాల్సిన కన్స్టేబులును బండినుండి నైత్రిమోదమోద తుపాకీతో కాల్చెను. హంతకులను వెదకుచు న్నారు. కిల్లెండ్, ముస్కు, చెవిలోను, ఇతరచోట్లను దెబ్బలుతగిలెను. బిటుపు ప్రకారము, వెస్టును చేతితో పట్టుకొని పొరలట్లు కట్టించుచున్నవని, పొరలట్లతో.

ఆస్ట్రురా ఆయుధపున కేగుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 27:—యూరపు రాజధానులను ఆదులకు దిరిగియర ప్రారంభములో ఆస్ట్రురా ఆస్ట్రుని పోగు సుండి భయముదేరునట. లండనుకుగూడ పోవునట్లు.

ఫ్రాంసులో రైల్వేను ధ్వంస మొనర్చుట

రైలుగట్టున బాంబులు కనిపించుట

నకోగ్, సెప్టె 27:—యభిమానుల కృత్యములనుట లండన్, సెప్టెంబరు 28:—పార్సిసులో రైల్వే వివరము భయంకరముగనున్నది. బాంబులను క్రేచ్చి రైల్వేను తగల జెట్టుచున్నారట. ఆమెరికను సైనికులు మొన్న ప్రక్కలొప్పుచుండ బాంబులను రైలును గ్రమున దెట్టిరిగాని అది ప్రేలలేదు. లేనిచో ఆమెరికను సైనికులున్న రైలు మునుపుకే వ:సినదే. ఈ ఘాతములు సకోగ్ వెంజెట్టే ముఖియమైనవిగానున్నాయి.

సెర్బియాలో తుపాను-గొప్పకృత్యము

బెల్గ్రేడ్, సెప్టెంబరు 27:—బెల్గ్రేడ్ లో గొప్పకుపాను విదగండ్లకుపాను బట్టుటచే గొప్పకృత్యము గల్గెను. చెల్లు మొదలంట కూలినది. ఇంటికప్పు తెరిచివచ్చి.

ఫ్యాక్టరీపొగగొట్టుచు, రోమును కాగలికుడవలెపు శిఖరము విరిగిపడిపోయినది.

సర్ ప్రాన్సిస్ హగ్నెరుగారు బార్జి సార్వభౌమునితో మాట్లాడెదరు.

గంటకు 114 మైళ్ల కంటే ఎక్కువగా వీయింకోబండిని మార్చుడు మారెలు కరిలావుగాను నడిపించిరట.

అమెరికను కప్తాను క్రూరకృత్యము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము జారీతీర్పును విశ్వసింపకపోవుట

రుగ్బీ, సెప్టె 27:—యునైటెడ్ స్టేట్సు ఫెడరలు జార్జీవాదు అమెరికను కప్తాను థామస్ గారిని క్రూరముగ జూడలేదని వదలిజేసిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అతీర్పు సరి గాదనియు చాంబర్లెకుగారిగర్గ నన్ను పంగతున ఇంకొకవిధముగ నున్నదనియు వివరమున్నట్టిది దెలుపవలెననియు యునైటెడ్ స్టేట్సువారిని కోరిరి.

జాతీయమితి అసంబ్ధి

అధ్యక్షుని ఆంత్యోపన్యాసము

జినీవా, సెప్టె 27:—సంవత్సరాంతమున తమపనులలో నిర్విఘ్నముగ ఆముకమిటిం పనిచేయునటుల సామరస్యభావముతో ప్రతిఃధులందరును పనిజేసిరి. జినీవాలో జేసికొన్న ఏర్పాటులను ఎవరును తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. ఇదియే ప్రాపంచిక వికమత్యమునకు జాతిసమితి చేసిన యుపకారము.

పత్రికావ్యాఖ్యలు

రుగ్బీ, సెప్టె 27:—సంవత్సరపరిమళముచే తమకు క్రతువులయుపద్రవ ముండవనుకొనువారు మధ్యన ర్తి ఒడంబడికలను అలంబించవచ్చునని డాక్టరు న్యాన్స్ గారు నూదించిన తీర్మానము ఎంతయు బాగున్నదని బ్రిటిషుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. దీనినిబట్టి అసంబ్ధివర్చులు సౌమ్యముగ, జరిగినవని గ్రహించవలె ననుచున్నవి. అందరును చాంబర్లెకుగారి యుపన్యాసము నచ్చినది. జాతిసమితిగూడా ప్రాపంచికశాంతిని ఆభివృద్ధిజేయుటకు బ్రతుకు గత 9 సంవత్సరములనుండి పడిన శ్రమను సరిగా ఆమోదించలేదని కొందరికి సహజముగ కోపము రావచ్చును. జాతిసమితి పుట్టినప్పటినుండి బ్రతుకు చేయూత నొసగుచు నేయుండెను. సర్వవిధముల బ్రతుకు ఎక్కువ బాధ్యతలను కావలెనని నైతిమీద వేసికొన్నది. క్రొత్తబాధ్యత నంగీకరించి ప్రాతవాటిని వదలుకొనవలెములేదని బ్రతు ననుకొనుచున్నది.

జాతీయమితిసభ ముగియుట

ప్రతినిధులు ఇంటికే బయలుదేరిరి

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—జినీవా వార్తల్ని దెలుపుచున్నవి—జాతిసమితిసభ పూర్తి అయినది. ప్రతినిధులు చాల ఘండి ఇంటికే బయలుదేరుచున్నారు నేడు.

వైమానికాశయము

దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

దర్బన్, సెప్టెంబరు 20:—టాంగానికుగర్గ దర్బనుకు 30 మైళ్లు దూరములో వైమానికాశయమును నిర్మింపుటకు ప్రామాణ్య వైమానికసంఘముతో యూనియను ప్రభుత్వము వారు ఒడంబడికను చేసికొనిరి. ఇవట గొప్ప వైమానికాశయము నెలకొల్పబడును.

జర్మను వైమానికుడు

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బగ్దాదు, సెప్టెంబరు 23:—బగ్దాదు చేరుటకు ఆలస్యము తురుమ్మల మార్గమును గూర్చి చెలిపిన సంగతులే కాని వేరొండుకాదనిరి. మట్టు తిరిగిపోవుచులు జెప్పిరి. తురుమ్మరాష్ట్రములో కొన్నిచోట్ల విదేశ వైమానికులు రాగూడదను నభిప్రాయముతో తురుమ్మలు ఇట్లు మట్టు తిరుగుడు మార్గమును జెప్పియుండుననియు గురువారము యందుముననే బగ్దాదునుండి బయలుదేరి కరాచికి సరాసరిగ పోవలెనని యున్నదనియు జర్మను వైమానికుడు కొయుగుగాను చెలిపిరి.

శ్రేడ్ యూనియనుకాంగ్రెస్

జనరలు కవున్సిలు సభ

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేతగవు

శ్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసు జనరలు కవున్సిలు సభలో బెంగాలు నాగపూరు రైలు తగవుగూర్చి ప్రమేయము కలంగ జేసికొనవలెనని అభిప్రాయత రైల్వేసంఘమువారు శ్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్సిలుకు తిలినంపిరి. లండను తంతివార్త దెలుపుచున్నది. ఈ విషయమై విచారణ సమితుకు నిశ్చయించిరి. రానుబారములకు జరిపి సఖ్యతకొఱకు ప్రయత్నించవలెననియు దానివలన పరిశ్రమకు శాంతిగల్గుననియు భజిల్చుటగాను చెలిపిరి. ఇతడు ఎడింబరోలో జరుగు శ్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా నెచ్చుకొనబడెను. శేతపనివాండ్ర జాతీయసంఘాస్యతు డిలెటు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ముఖ్యముగ ముసల్మానుల కవనరము

ధీయడోరు మారినకొగారి యభిప్రాయము

హైందవ ప్రాతినిధ్య మెక్కువగా నుండుట

ప్రమాదకరము

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—మార్క్సింగ్ పోస్టు పత్రికలో ధీయడోరుమారినకొ గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

డిల్లీ పథిలోను,కావనపథిలయందును ముసల్మానులు తమ ఆశయములనుగూర్చి భయపడుచున్నాడు. అందుచే ముసల్మానులకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మవసరము. బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారు రాజ్యాంగవిధానమును మార్చి ముసల్మానుల ప్రాతినిధ్యము నైతిజేసి హిందువుల దాక్షిణ్యముమీద ఆధారపడుటలు చేయవచ్చును. పనుకు అహ్యుగుభాకుగారు, సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో సభ్యుడు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసెను:—బ్రిటిషు పార్లమెంటు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ప్రవేశపెట్టుటకు పూనుకొనిరి. ఇండియాలో అధికసంఖ్యాకులు ఇది అవసరమనుచున్నారు అది లేనచో వారి ఆశయములకు గతిలే దనుచున్నారు.

బాంబాయిలో మద్యనిషేధము

ఎక్సైజుశాఖా మంత్రిగారు సతంజిల్లాలో మద్యనిషేధవిధానము ప్రారంభించెనను వార్త యింకను రూఢికాలేదు. మంత్రిగారు రా|| బ|| కే|| బి || బి బాధ్యతగర్వతోను మదరాసు మద్యరొప్పిముల ఎక్సైజు మంత్రిలతోను జిల్లావారిగా నిషేధవిధాన మనుసరింపుటగూర్చి సంగ్రహించుచున్నాడు.

(ప్రీ ప్రెసు)

వికమత్యమహాసభ

(నిన్నటి తేదీ వాయి)

హిందువుల సూచనలు

హిందూసభ్యులపక్షమున దివానుచదుగారు కొన్ని సూచనలుగావించిరి — జంతువధకాల యందు మాత్రమే గోవధజరుగవచ్చుననియు, బలికి గోవులను తీసుకపోయినప్పుడు యెట్టిఉత్సవముగాని యూరేగింపుగాని జరుగగూడదనియు, ఆవుమాంసము యెట్లుమాంసము అమ్మబతుకొరువారికి లై సెన్సుల నివ్వవలెననియు వాదనూచించిరి. మహమ్మదీయసభ్యులు యీ సూచనలంగీకరింపకమరుసటిదినము యాదిగువసూచనలను గావించిరి. సంఘ బలముసానిక సంఘముల తీర్మానములు కాసనములు కొద్దు ఉత్తరువులనుసభించి గోవధను ఆపవచ్చునని హిందువులు ఉద్దేశింపగూడదు. రహదారులకు దూరముగ ప్రదేశములందును జంతువధకాలలందును గోవులను బలియిచ్చుటకు మహమ్మదీయులకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను. బలియిచ్చుటకై గోవులను రహదారుల యందు ఉత్సవముతో తీసికొనిపోవు అధికారము మహమ్మదీయుల కుండవలెనుగాని వారు సాధారణముగ అట్లుచేయగూడదు. ఈ సూచనలపై చచ్చ ప్రారంభమయ్యెను. కేవలము జంతువధకాలలందు మాత్రమే గోవధజరుగవచ్చుననియు యింట్లో జరుపరాదనియు కేవల సాధుగారు పట్టుదలతో వాదించిరి. ఏ సంఘమువారైనను సరే తమకుతోచిన జంతువును బలియివ్వవచ్చుననియు, కాని గోవులను జంతువధకాలయందుమాత్రమే బలి యివ్వవలెననియు డా॥ కిర్లాగారు ఒక సూచన గావించిరి. మహమ్మదీయసభ్యులందరు యీ సూచనను ఆమోదించిరిగాని హిందువులుమాత్రము ఆమోదింపలేదు. ఉత్సవములు జరుగగూడదనియు సూతనగరము లేర్పడినపుడు ఆ నగరవాసుల ఆమోదము బడసియే మహమ్మదీయులు గోవులను బలి యివ్వవలెననియు సిక్కుల అనుకూలరూప ఆవసరమనియు పండిత మాలవ్యాగారు కొన్ని కఠినపరతులను సూచించిరి. మూడుదినములు యీ విషయమై చర్చజరిగినను యెట్టి రాజీతుదురలేదు. అందుచే యీ విషయమును గూర్చి ఆలోచించుటకు యీ దినవ పేర్కొనబడినవారు ఒక ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. పండితమాలవ్య, కేదరిసాధు డా॥ మూంజి, దివానుచదు దొలతురాము, సర్దారు శర్మాలసింగు, హాకిము అజ్జులుఖాను, అన్నారి, అబ్దుల్ కలాం అజదు, మహమ్మదాలి, కిర్లాగార్లు గోవులను బలియిచ్చుట మేళములను వాయింపులనున్న గు విషయములందు రెండుమతముల వారికిని మతభేదములనుసరించి ప్రవర్తించుటకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెనని శ్రీ శ్రీవాసయ్యగారు సూచించిరి. గోవులను బలియిచ్చు విషయమున మహమ్మదీయులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, మసీదులయెదుట మేళము వాయింపులు, హిందువులకు స్వాతంత్ర్యముండుట, సరసము రాజీయనియు, అప్పుడే రెండు సంఘములవారు తమ బాధ్యతలను గుర్తెగి యితరుల హక్కులను ఆపరిచెదరని ఆశ్చయగారు సూచించిరి. ఈ సూచనను మహమ్మదీయులందరు అంగీకరించిరి. కాని హిందువులలో అధిక సంఖ్యాకులు యీ సూచన చర్చించుటకుగూడ అర్హ మయినది కాదని వాదించిరి.

మసీదులయెదుట వాద్యములు

గోవధవిషయమై యెట్టిరాజీ తుదురకబోయెను. మసీదులయెదుట మేళముల వాయింపెడి విషయమై మహమ్మదీయ సభ్యుల పక్షమున మహమ్మదాలిగారు కొన్ని సూచనలు గావించిరి. రహదారులయందు మేళముల వాయింపులు ఉత్సవముల జరుపుటకు అన్ని సంఘములవారికి అధికార ముండవలెను. కాని ప్రార్థన సమయములందు మాత్రము మసీదులయెదుట మేళమువాయింపగూడదని మహమ్మదాలిగారు సూచించిరి. మహమ్మదీయుల ప్రార్థనలు సాధారణముగ పావుగంటలలో ముగియుననియు, అందుచే యీవరకువెల్ల యెవ్వరికి యిబ్బండికలుగదనియు వారు జెప్పిరి. ఈ సూచనలను సిక్కులంగీకరించిరిగాని హిందువులంగీకరింపలేదు. ఈ సమస్య విషయమై తమసూచనల ప్రకటింపమని అధ్యక్షుడు హిందువులను కోరెను. దేవాలయములందును రహదారులందును మేళములతో ఉత్సవములు జరుపుటకు హిందూ సిక్కు సంఘములకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను. కాని ప్రార్థనసమయములందు మాత్రము డిల్లీ జామ్యానుసీను మున్నగు ప్రాచీన మసీదుల యెదుట దేవతా ఉత్సవము లుండవలెను. తదితర ఉత్సవములందు వాద్యములుండరాదు. ధమ్మకీస యీ సమస్య విషయమైగూడ రాజీ తుదురలేదు.

మరల ఉపసంఘముల సమావేశము జరిగెను. ఈ సమస్యలగూర్చి ఓరు రద్దీజరిగిన సిక్కులు వికమత్యమహాసభ సమావేశ మయ్యెను. మహమ్మదీయులు తమ యింట్లో గోవుల బలికేసు గూడదనియు సూతనముగ లేర్పడు నగరములందు హిందువుల యొక్కయు సిక్కులయొక్కయు అనుమతి పొందియే గోవులను బలియివ్వవలెననియు, బలియిచ్చుటకు పూర్వము ఉత్సవము జరుగగూడదని హిందువులు పట్టుబట్టిరి.

ఈరీతిగా గోవాత్యనుగూర్చిన విషయ మేమియు నిర్ణయింపకుండనే ముగిసెను. గోవాత్యలగూర్చిన స్థానిక తగవుల మున్నట కెన్నెన్నివిధానములు గలవో అన్నియుజూచి విసి చితిమి. కాని హిందూసభ్యులలో యెక్కువమంది యీ తగవుల వాగొట్టుటనుగూర్చి విచారించక అసలు మహమ్మదీయులమగల గోవాత్యహక్కునే తీసివేయబోచిరి.

మసీదులయెదుట వాద్యములు

సెలెప్టకమిటీయందు యీ విషయముగూడ నేమియు ఒడంబడిక కుదురలేదు. సెలెప్టకమిటీవారి రిపోర్టును జనరలుకమిటీకి అధ్యక్షుడు అందజేయుననే డా॥ మూంజిగారు యాదీను తీర్మానమును ప్రతిపాదించగా హిందూసభ్యులుబలపరచిరి:— గోవాత్య, మసీదులవద్ద వాద్యములగూర్చి హిందువులవాదమును మహమ్మదీయుల వాదమును సబుకమిటీవారు అతివాగ్ధర్మక విచారించిరి. కొన్ని అంశములందు ఒడంబడిక కుదురకవచ్చును. కాని సులభముగ ఒడంబడిక కుదురని అంశములు కొన్నిగలవు. కావున ప్రధానసంఘమువారు వేరొక అనుమానమైన సమయమున సెలెప్టకమిటీ గడిచినపిదప సమావేశము కావలెనని ఉపసంఘమువారు శిఫార్సుచేయుచున్నారు.

హిందూనాయకులచర్చను ఖండించుట

సభలోని హిందూసభ్యులు ఉద్దేశ ప్రార్థనకముగ ఒడంబడికకు సహాయపడు ముఖ్యులగు పెద్దలను వదిలి ప్రత్యేకముగ నొకతరగతివారి నే కమిటీసభ్యులగ నియమించిరి. ప్రధానసంఘసభ్యులగ నియమింపబడిన కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగూడ ఉపసంఘమునుండి తొలగించి అంతకన్నతక్కువ వారిని నియమించిరి. సభలోపాల్గొనిన హిందూనాయకులు యేకాగ్రణముచేత నోగాని మహమ్మదీయ నాయకులతో ప్రైవేటు సభామండలము ఆహ్వానింపగా రాలేదు. ఉపసంఘసమావేశముల కైనను ఆలస్యముగ వచ్చుచుండిరి. దీనిబట్టి ఒడంబడిక కుదురుటగూర్చి వారంతపట్టింపుగలేరని తోచుచున్నది. వారు హాజరయినసభలలో వారుబోలిన అభిప్రాయములగూర్చి వారిసూచనలే యున్నవి. కాని, మేము వేరుగ నేమియు జెప్ప నవసరము లేదు.

సభ వాయిదావేయుట

ఇట్లుంటే మహమ్మదీయసభ్యులకు డా॥ మూంజిగారి తీర్మానము గూర్చి ఉత్సాహము లేకుండెను. హిందూనాయకులు బైఖరిని మార్చుకొనువరకు యెట్టి రాయబారములు జరిపినను లాభములేవు. కాని యీసభ విఫలము గాగూడదని మాత్రము మహమ్మదీయులు వాంఛించుచున్నారు. కావున మహమ్మదీయసభ్యుల కాకాభంగము కలిగెను. ఇకముందు మరల యీ సూచనలనేగావించి అంగీకరింపగోరుటకై తమకు హిందువుల హాజరైచినచో అంగీకరింపజాలమని చెప్పుచున్నారు. హిందువులు వేరుగ నేమియు సూచనలు గావించినయెడల వారి ఆహ్వానమునంగీకరించి, మర్యాదగ ఒడంబడిక కుదుర్చుచున్నదే ముతో జాగ్రత్తవిచారించుట. పిమ్మట యీవిషయతీర్మానము అంగీకరించబడెను. — “ఈసభ ముగింపబడెను. ఈ దినపెద్ద మునుష్యులందరు యేకగ్రీవముగ కోరినవారి వారములలోపున జిన్నాగారు మరల వికమత్యసభను సమావేశపరచెదరు:— చూలానా అబ్దుల్ కలాము అజదు, హాకిము అజ్జులుఖాను, డా॥ అన్నారి, మహమ్మదాలి, డా॥ కిర్లా, పండితమాలవ్యా, లాలాలజపతిరాయ్, డా॥ మూంజి, రాయీకేదారవాద్, జయరామదాసు, సర్దారు ఉజ్జ్వలసింగ్. ఈశోపుగ హిందువులను మహమ్మదీయులను తమతగవులకు స్థానిక కళఖర్చు బోర్డుల ద్వారా పరిష్కరించు కొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. ప్రమాదములు తలపించునని భయముగల్గినచో ముందుగ అధికారులకాసనమునకు బద్ధులై యుండువలెను ఏవఃఘమువారు గూడ స్వతంత్రించి కాసనమును ధిక్కరించకూడదు. అని ఎస్. సర్వర్సీగారు సూచించిరి.

సభ ముగియునోపున ప్రధానసంఘమువారు తీర్మాన రూపమున యాదీను హెచ్చరికను గావించిరి:— “ఈసంఘము నియమింపబడిన పిదప అనేక సాంఘిక కొట్లాటలు జరిగినందుకు యీసభవారు యంతయు చింతించుచున్నారు. అందువలన అనేకమంది హిందువులు మహమ్మదీయులు చనిపోవుట

ఆస్తులు పోవుట మున్నగునవ్వములు కలుగుచున్నవి. ప్రజలు నాశువులును యికముగిదిట్టి కాల్బాగు జరుగవలెనని స్వమతస్తులవారిని హెచ్చరించుటయి, ఎంతటి ఉద్దేశము కలిగినను వ్యాపకముగ గడంగరాదనియు బోధచేయువలెననిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు. తగవుల పరిష్కరించు అల్లగులు జరుగవలెనని ఆచార్యవ్రత ప్రబలజేయుటకు స్థానికసభ్యసంఘములను స్థాపించవలెను. (ఆ. వె.)

బి. ఎ. రైల్వేసమైక్యత

యానియనువారి తీర్మానము

ఖర్గపూరు, సెప్టెం 28:— సుమారు 12 కేలకుంది వి. వి. గిరిగారి అధ్యక్షతక్రింద నిన్నను ఆత్మవసరసభ జరిపిరి. రైల్వే అధికారులు వెంటనే వెడలగొట్టునున్న పనివాండ్రుకిచ్చిన నోటీసులు తొలగించి వారి యిబ్బందులగూర్చి విచారించుటను చొప్పుకట్టుటకు నిశ్చయించిరి.

రైల్వే అధికారులకు సమ్మెనుగూర్చి యింకను యానియను ఆఫీసువారెము తెలియలేదు.

సంతకగాచ్చిలో 28:వ లేదీ ఉదయము గిరిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభజరిగెను. గిరిగారు కాలేవుగారు ఉపక్యసించిరి. పనివాండ్రును వెడలగొట్టు పద్ధతిని నిరసించుచు యానియను అధికారులు సమ్మెగట్టులెనని ఉత్తరు చెప్పడుజేయుచురాయని వేచియున్నా మని పనివాండ్రుజెప్పిరి. అత్యంతఉత్సాహము చలరెగినది. (ఫీ వెసు)

సంస్కృతభాష నభ్యసించువారలకు మంచితరుణము

సంస్కృతభాషను సంపూర్ణముగా నభ్యసించుటకు నీ ప్రాంతమున దగు వనతులు లేనందువలన నట్టి లోపములను పూర్తిజేయుటకునై చాలకాలమునుండి ప్రయత్నించుచు నేటికి నెరవేర్చినాము. అదిన్ని మహాత్మాజీ యజ్ఞానుసారము పల్లెటూరులయందీ నిట్టి విద్యావ్యాపకము చేయుట ముఖ్యావసరమని తలచియు మహారాజరాజశ్రీ రేపల్లె తాలూకా తహశీలుదార్లుగారు శ్రీహక్ పన్నాడ రామకీజీగారి విప్రుభావముల విమర్శించియు శ్రీ ధర్మదాయ బోర్డువారి చేయూతి నడియు గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె తాలూకా ముత్తుపల్లి అగ్రహారమున శ్రీ సీతారామస్వామివారి దేవస్థానముతరపున సంస్కృత పాఠశాల నొకదానిని నెలకొల్పి అందు ప్రాచీన నవీనపద్ధతుల కనుసారమునగుటలు కావ్యనాటకాలకార సాహిత్యకృతీదాంత వ్యాకరణములు పాఠములు గరపబడుచున్నవి. ఇప్పుడు సూతన ప్రజాళిక ననుసరించి తర్క శిరోమణి వ్యాకరణ శిరోమణి సాహిత్యశిరోమణి విద్యాక మొదలగు పట్టపర్తితులకు తమరు చేయుటకునై విప్రులప్రయత్న ముచరించి కాలేజీగా మార్చుచేయుచున్నాము. ఉన్నత కక్ష్యులు (అనగా) శిరోమణి విద్యాక వగైరాలను చదువువారలకు భోజనసౌకర్యములన్నా చేయబడుచున్నా గాన నీ పాఠశాలయందే వారివారి కనుగుణమైన యాగమపాఠములన్నా కష్టవిధాన మేర్పఱచి తపభిజ్ఞులచే గరపింప ప్రయత్నిములు జేయుచున్నాము. త్వరలో నేర్పాట్లు కాగలవు. చదువరుల కింకములముగా విశేషకరించడ మేను నగా 1928-వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 1 తారీఖులోగా సాహిత్య శిరోమణి తర్క శిరోమణి వ్యాకరణశిరోమణి విద్యాక వగైరాయున్నత కక్షుల జదువగోరు వారలు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవలెననిది. మేము నిర్ణయించుకున్న సంఖ్య పూర్ణమైనచో నంగీకరించబడవు గాన సదరు కక్ష్యులయందు ప్రవేశించువారలు వెంటనే దరఖాస్తులు పెట్టుకోవలెననిది.

యక. వెంకటప్పలాచార్యులు,

శ్రీ సీతారామ సంస్కృత పాఠశాలా కరస్పాండెంటు రేపల్లె తాలూకా, ముత్తుపల్లి అగ్రహారము, నిజాంపట్నంబాపు.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0 వి. పి. సహా 0-7-0
ఈ కాటుకను విడువక కొద్దిదినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టులు, కండ్లుఅంటుకొనుట, కంటి దురదలు, కండ్ల ముసకలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమే యుండును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా రీ సెటిలుమెంటు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా సంఘమువారిచేత తయారుచేయబడిన యాక్రిందివివరములకు తాలూకా గ్రామములలో సంతకము చేయబడుచున్నది.

మహారాజశ్రీ చెన్నపురి గవర్నమెంటు రివిన్యూ శ్రేణులగారి సముఖమునకు.

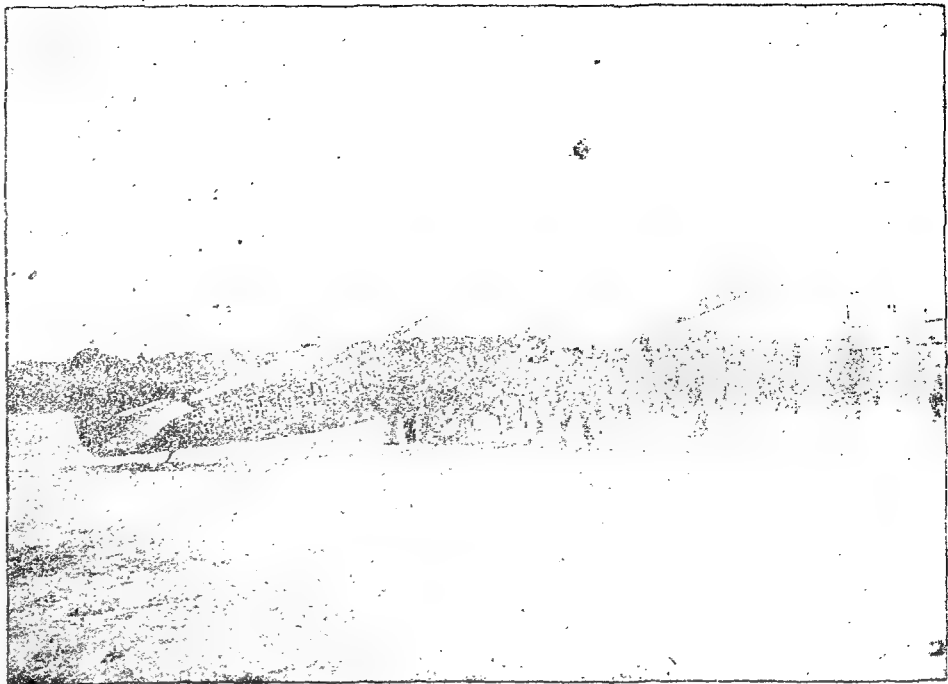
ముప్పది సంవత్సరములు అమలులోనుండు పద్ధతిని 1899 సంవత్సరమున కాంక్షను కాబడిన గోదావరిజిల్లా రీ సెటిలుమెంటు గడువు 1929 వ సంవత్సరములో సమాప్తమగును. తిరిగి రీ సెటిలుమెంటు జరుపుటకు సర్వే సెటిలుమెంటు ప్లాన్లవారు కోచిన మూడు నాలుగేండ్లకుండి యాజిల్లాలో పనిచేయుచున్నారు. ఈక్రాంతసెటిలుమెంటు రేట్లతదిసీలు తెలియబరచెడు స్క్రిమురిపోర్టు కొలదికాలముననే ప్రకటింపబడునని కడచిన ఆగష్టునెలలో జరిగిన చెన్నపురి శాసననిర్మాణభలో అడుగుబడిన ప్రశ్నకు జవాబుగా దొరతనమువారు తెలియున్నారు. ఈసారి భూస్వామివర్గము, తరగతుల మార్పు మొదలగునవి లేక, కేవలము భరలనుబట్టియే నూటికి 18-12-0 ల ప్రాతికి మించకుండా ఉన్న రేట్లపయన పొచ్చితురని తెలియుచున్నది.

1909 సంవత్సరమున డిసెంబరు లెజిషన్ కు మువనువారును 1919 సంవత్సరమున పార్లమెంటు జాయంట్ సెలెక్షన్ కమిటీవారును భూమిపన్ను శాసనబద్ధమై యుండుట క్రేతుస్కరము, అనెక్స్ కము అని స్పష్టముగా తెలియున్నారు. 1921, 1924 సంవత్సరములలో అట్టి చట్టముచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడినను 1924 సంవత్సరమున సిద్ధముచేయబడిన ల్యాండురివిన్యూ చిట్టు చిల్లు ప్రజానకులముగాను సమృతముగాను లేకపోవుటచేత, అట్టి ప్రప్రథముననే కాన్సిలు సభ్యులచేత నిరాకరింపబడినది. ఈసభ్యకాలమున తిరిగి అట్టిచిల్లు తయారుచేయు ప్రయత్నము ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిపట్టు కనపడదు.

కడచిన యెనిమిదియేండ్లలో యారాజధానియొక్క భూమికిన్దు డెబ్బదిలక్షల రూపాయలవరకు పెరిగినది. ఇతర వ్యాపారములలోనున్న వారి స్థితి చక్కబడుచుండగా సామాన్య పురయితులకు జీవనము దుర్భరమై క్రుంగిపోవుచున్నాడు. జీవనోపాధికి కావలయు ప్రతినిస్తువుయొక్క గృహనిర్మాణ పరికరములు మొదలగు వానియొక్క విలువ కూలినవల కేలు దుర్భరముగ హెచ్చి కేవలము భూమినే నమ్ముకొని యున్నవాడు దినదినము హీనస్థితిలో పడిపోవుచున్నాడు. భూములు చీలికలై అన్యాయకాంతములై పట్టాదాతలసంఖ్య కృత్రిముగా హెచ్చుచున్నది. ఇండియాలోని అన్ని రాజధానులలోకన్న ఈ రాజధానిలో దామాషాయిన భూమిపన్ను రేటు కెన్నులు రేటు చాలా హెచ్చుగానున్నట్లు గవర్నమెంటువారి రిపోర్టులే తెలుపుచున్నవి. ఈజిల్లాలో డి. పి. డబ్ల్యు. వారు కుండవీడుముల పద్ధతి పెట్టినపిమ్మటను పల్లపు న్యవసాయపుకాలమును 31వ ఆగష్టువరకు పొడుగించుటచేతను దొరతనము వారు ప్రకటించిన లెక్కలనుబట్టియే పల్లపుపంటలు చెరిసగము ప్రాతికి తగ్గిపోయినవని తెలియగలను. మెరకభూములపంటలు ఐర్లాండుములై సవ్యముగాకాలమానము లేక తీసికట్టుగనున్నవి. మార్చి నెలలోపుకు రివిన్యూడిపార్టు మెంటువారు సమస్త సాధనముల నుపయోగించి జిల్లా ల్యాండురివిన్యూ డిమాండులో నాకీలేకుండ వసూలుచేయగల్గుచున్నారన్న కారణమున రయితులు అనుమతినితీసికొని నున్నారను దురభిప్రాయము ప్రబలుట మా దురదృష్టవేదము.

1926 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 24 తేదీన యాజిల్లాలోని రయితులు జరిపిన ప్రత్యేక మండలసభలో నీ క్రింది చెందు తీర్మానములుగావించి దొరతనమువారికిని రివిన్యూభోధనకును పంపుకొనియుండిరి. (1) ప్రస్తుతము అమలులోనున్న రీ సెటిలుమెంటును కాశ్యతము చేయవలయును (2) కాశ్యత సెటిలుమెంటు శాసనబద్ధమగునవరకు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సెటిలుమెంటు ప్రయత్నములను విరమించవలయును" ఈ ప్రార్థనలను ప్రభుత్వమువారు లేకము పరిపాటించలేదు. ఇది విచారకర విషయము.

ఉద్యోగియులయొక్కయు ఇతరవ్యాపారములవలన అర్జనముకలవారియొక్కయు ఇతరులవద్ద కొలుపులోనున్న వారి యొక్కయు ఆదాయమున కొంతపరిమితివరకు నేవిధమైన ఫన్నులభారము లేకుండ ననుగ్రహించుచున్న దొరతనమువారు రయితులపట్లకూడ అట్టి సానుభూతిని చూపుట కర్తవ్యమని మేమే కాక మాపక్షమున పాటుపడుచున్న సంఘములవారును పదే పదే ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుచున్నాము. అప్రార్థనలు

“వైదు ఆఫ్ డెట్రాయి”

అను విమానము న్యూఢాండులందుండి బయలుదేరి క్రోయిడను చేరెను. అట్లాంటికు నము (దమును ఆగకుండ దాటెను. (సెంట్రలు న్యూసు.)

పెడచెవిని బడుచున్నది. ఈజిల్లాలోని 87, 784వ పట్టాదాతలలో 76,778 మంది ఏబది రూపాయలు మొదలు రూపాయలలోపు పన్ను చెల్లించువాడై యున్నారు. దొరతనమువారు లేనిన నికరలాభములో సగముభాగము వారు తీసికొనగా మిగతావిలో నూటికి 10 రూపాయలవరకు సెన్సులక్రిందపోగా రయితున కెంత మిగులుచున్నదో సగటున అయిదుమంది జనముగల కుటుంబమురయితు అంతస్వల్పముగా మిగులుచున్న ఆదాయముతో సంవత్సరముంతయు సెట్టుబడుకగలదో దొరతనము వారికి తెలియని అంశముగాదు. వారు మీ దయకు పాత్రులు గారా? వారిస్థితి బాలిపుట్టింపదగినదాదా?

ఇండియాగవర్నమెంటువారికి చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారిదివరకు కొన్నియేండ్లకుండి చెల్లించుచుండిరి 343 లక్షల రూపాయలకప్పము యీ సంవత్సరమునుండి మాపుచేయబడినది. ఈమాపువల కాశ్యతమనియే నమ్మదగియున్నది. ఇతరవరకు ఈరాజధాని ప్రభుత్వమువారు చెల్లించుచుండిన కప్పములోని యెక్కువభాగము రాజధాని లాండురివిన్యూలోనుండియే చెల్లింపబడుచున్నదగునవలన, మాడుకోట్ల రూపాయలకు పైగా ప్రభుత్వమునకు రాబడి యీసంవత్సరమునుండి మిగులుచుండుట నలనను రహితులరట్ల దొరతనమువారు దయను సానుభూతిని ఆవరగామును చూపదగిన మంచితరుణము యిప్పుడు తుప్పించినది. కావున నింతవరకు శాసనానుబద్ధము కాక ప్రభుత్వపులు త్తరువులవైన వాధారపడి యున్న యిప్పటికి సెటిలుమెంటు చర్యలను నిలుపుచేయుటకు అవకాశము సమూహింపదగిన దాని నుపయోగించుకొని ప్రజల సమరూపము చేయుటకు దొరతనము వారి కధికారము లేకపోలేదు. లాండురివిన్యూ శాసనము జేయుటనుగరించి చెన్నపురి దొరతనమువారికిని యిండి గా గవర్నమెంటునకును ఇప్పుడుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నట్లు 30-8-1927 తేదీన ఢిల్లీ శాశిస్థేయపు అసంఘ్లో జరిగిన వాదోపవాదములవలన తెలియుచున్నది. అట్టిశాసనముచేయుటకు త్వరలో ప్రయత్నములు జరుగగలవని నమ్మదగియున్నది. భూమిపన్నునకు శాసనము గావింపబడింకప్పుడు ప్రభుత్వపుటాదాయమునకు భంగములేకుండ పేరరహితుల యిప్పటికప్పులు నివారణము లగునటుల ప్రభుత్వమువారును ప్రజాప్రతినిధులును గలిసి అనుమలముగ శాసనము గావింపుట నిశ్చయమగుటవలనను, ప్రభుత్వము వారికి పరిపాలనమునకు గావలయు ధనము 165లక్షలరూపాయలు యిప్పుడు చేతజిక్కియుండుటవలనను. రీ సెటిలుమెంటు పనులునిలుపుచేయుటవలన నేవిధమగుపరిపాలనాసాకర్యభంగము కలుగనేరదని మేము విన్నవించుకొన సాహసించుచున్నారము. మా ప్రార్థన నాలకించి మాజిల్లాలో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సెటిలుమెంటుపనులను వెంటనే నిలుపుచేయుచు, లాండురివిన్యూ అప్పుడు చెన్నపురి శాసననిర్మాణ సభవారు ప్యాసుచేయునవరకు ప్రస్తుతము అమలులోనున్న సెటిలుమెంటురేట్లై అమలులోనుండగలవని తెల్పుచు సెటిలుమెంటు స్క్రిమురిపోర్టు ప్రచురింపనక్కరలేదని ఉత్తరువులు జారీచేయవలయునని వినయముతో వేడుచున్నాము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

విద్యార్థిని బడిపంతులు

అవమానించుట

విద్యార్థుల నమ్మె

అహమదాబాదు, సెప్టెంబరు 28—(ప్రభుత్వకళాశాలలోని విద్యార్థులు తోడి విద్యార్థి అవమానించినందుకు సమ్మెకట్టిరి. యునైటెడు ఇండియా ఇంపర్సియల్ ట్రస్టు లిమిటెడు వారిచే ప్రభుత్వమువారు కేవల దాఖలు చేయుచున్నారు.

సోవియటు ఆహ్వానములు

హజరతు మోహినిగారు నెడలుట కిష్టపడుట

కాన్పూరు, సెప్టెం 28:—హజరతు మోహిని, అబ్దులుఖాను, డా॥ అన్నారి, షాకర్లాల్, మహమ్మదాల్, అబ్దులుకలాము అజదుగార్లకు రషియానంతికి నయచేయగోరుచు చెల్లిననుండి ఆహ్వానములు వచ్చినవి. ప్రభుత్వమువారు పాసు పోస్టు యిచ్చినచో హజరతు మోహినిగారు నెడలుట కిష్టపడుచున్నారు.

మిక్కిలి కఠినమైనవట్టియు చిక్కెనట్టి చెవినంబంధమైన వ్యాధులను త్వరలో కుదుర్చు ఔషధము

2117

అటు లేక ఏడుయేండ్లమునుపు నాకుడిచెబిలోనొప్పి యుండెను. నేను దానిని లక్ష్యపెట్టలేదు. అయితే కొంతకాలము కిందటనే ఉన్నట్టుండి నా చెవి బాధ అధికమయెను. చెవి, అందుకు జేరిన భాగములు అమితముగా ఉబ్బెను. ఆటుతర్వాత కుడిచేపు శిరస్సనందు అంతటను ఈబాధ వ్యాపించెను. బాధ అధికముగానుండుటచే అనేక రాత్రులు నిద్రలేక గడపితిని. తీవ్రమైనజ్వరమువచ్చు చూచనలకుడ కనపడెను. నాకుష్మిరిగా వినబడకుండెను. నావ్యాధి కుదురుననునమ్మకము లేకపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నట్టిము మైలాపూరు, సెన్స్ మనందు ఉన్నవారియొ విధిలో ఆల్బర్టు లాజ్ఞాయందున్న పండిత స్వామిశ్రీనివాసయ్యగారి వద్దకు చికిత్సకై తీసికొనిపోబడితిని. ఏమట్ల వారిని శాస్త్రాన్ని పూచిగా కుదుర్చుగలరా అని అడిగితిని. అత్యంత ఔషధముచేదన చెప్పి పూచీ తొ నిదివరకు ఇచ్చియుండలేదని యు ప్రస్తుతముకూడ పూచీనిచ్చుటకు వీలులేదనియు తెలిపిరి. మఱియు నావ్యాధిమిక్కిలిచిక్కెనవనియు కుదురుట సందేహమనియు తెలిపిరి. ఇదే ప్రకారము లంగ్లన్దైర్వలుకూడ తెలిపియుండిరి. కాన వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలపు అనుభవముచే నా మంచికాలమునకే పండితులవారి వద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని అనుకొంటిని. అప్పుడు నాబాధ మాయమైపోయెను. వాపు పూర్తిగా తొలగెను. మామూలు ప్రకారమే చక్కగా వినబడుచున్నది. 26-2-28 (1) పి. ముత్యాలరాజు, బి. ఏ. లా విద్యార్థి, మద్రాసు,

మహాత్ముని సంచార విశేషములు

చెన్నపురిలో దరిమిలా వసూళ్లు

శ్రీలు	578-10-7
సెంటుథామును మాంటు సభలో	1219-9-8
చిల్లర	294-10-10
10-9-27	
కడలూరు విద్యార్థులు	142 0 8
ఇతర విరాళములు	2214 12 4
11-9-27	
చిదంబరం మినాక్షికళాశాల విద్యార్థులు	800 0 0
ఇతరులు	1690 7 6
12, 18 తేదీలు	
మాయారం పాఠశాల విద్యార్థులు	221 0 7
ఇతరులు	2771 5 8
14-9-27	
సంభోగం విద్యార్థులు	289 12 0
ఇతరులు	2647 10 11
మన్నార్ డిఫిండ్లకళాశాల	804 8 4
నగలవేలం	262 0 0
జాతీయ ఉన్నతపాఠశాల	250 0 0
ఇతరులు	2088 6 7
దిండివనం	260 0 0
సెల్లెక్టు	500 0 0
కొడయవలగం	266 8 0
వలంగిమం	201 0 0
తిరుత్తమపూడి	186 0 0
రాజప్పనచావడి	288 12 0

9 వ తేదీని మేము చెన్నపురినుండి బయలుదేరి కడలూరుపొలిమి. మేమిరువురు చెన్నరాష్ట్రమున పల్లపు వరిపాలాల మధ్య నున్నాము. ఇచట ఆస్పత్రి, దేవదాసీలు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరకక్షలు, పారిశుధ్యము మున్నగుసమస్యలు తీవ్రముగానన్నవి. ఎన్నియున్నను ఖద్దరునిధి కందరును ధనమొసగు మనేయున్నారు. కుంభకోణంలో చాలమంది ఖద్దరును కట్టుచున్నారు. కుందరం అయ్యరుగారి యంత్రశాలలో నివుడు ఖద్దరుకొరకు తొమ్మిదిమగ్గుల సేర్పరచిరి. ఇదివరకు విదేశీ నూలుతోనే పేయుచుండిరి. సభలకు వేలకొలదిప్రజలు వచ్చుచుండిరి గాని బహుశాంశముగా జరుగుచుండెను. అన్నిచోట్లను సన్మానపత్రములను చదువుపద్ధతి తొలగిపోయినది. మన్నార్ల డిలో ప్రిన్సిపాలు క్రిస్టియనుమిషనరీయైనను ఖద్దరునిధికి ధన మొసంగునట్లు విద్యార్థులను ప్రోత్సహింపజేసెను. అన్ని చోట్లను విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగా ధనమిచ్చుచు నేయుండిరి. చిదంబరం మినాక్షికళాశాల విద్యార్థులు మహాత్ముడు కళాశాలకు రావలెనని నివేదించలేదు. బహిరంగసభలోనే విద్యార్థులుగూడ ధన మొసంగిరి. కుంభకోణమునకును మన్నార్లడికిని మధ్య చాలగ్రామములవారు మహాత్మునకు ధన మొసంగిరి. శ్రీమహాత్ముని వి.ఎస్. శ్రీనివాసరాష్ట్రగారి స్వగ్రామమున వలంగిమం గ్రామవాసులుగూడ ధన మొసంగిరి.

చిదంబరంలో సహజానందస్వామి పంచముడు. అతడు యువజ్ఞుల బ్రహ్మచర్యనిష్ఠను బూనెను. నందనూరుమతము సేర్పరచెను. ఈమతమునకు మహాత్ముడు కేంబ్రిడ్జ్ పం మొనరించెను. ఇది నందనూరు పాదస్వరూపలన పరిత్రేపనస్థలము. సత్యాగ్రహ సమగ్రదీక్షవలననే నందనూరు కృతకృత్యుడయ్యెను. ఇచటి ప్రజలలో నాభావ మింకను కొంత నెలచియున్నది. పరమశ్శ్రోతి స్వామిఅను బ్రాహ్మణేతరుడు మరియొకమతము నిచట సేర్పరచి యున్నాడు. స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట మహాత్ముడు ఖద్దరునిధి క్షుణ్ణ మననగూడ నేను మానదలచుకొనలేదని యీస్వామి చెప్పెను. ఈమతము మహాత్మునకు చాల ప్రశంసలముగానుండెను. ఈస్వామి ఖద్దరుకొరకు చాల కృషిసలుపుచున్నాడు. నిధికి ధనముగూడ నొసగెను. (ఎంగుయిండియా 22-9-27)

గుజరాతువరదల సహాయనిధి

21-9-27 వ తేదీ వరకు రాష్ట్రీయకాం గ్రామ సంఘమునకు చేరిన మొత్తము. 862462-0 6
సెప్టెంబరు 19, 20 తేదీలను నవతీనను కార్యాలయమునకు వచ్చిన మొత్తము 321-1-0

మొట్టమొత్తము 862783-1-6

నవతీనను కార్యాలయమునకు దరిమిలాను వచ్చిన మొత్తము 5726-12-0
(ఎంగుయిండియా 22-9-27)

కోర్టు ఆఫ్ వార్డును ద్రోహముచేయుట

ముద్దాయిలకు కఠినశిక్షలు

అలహాబాదు, సెప్టెం. 28:— అలహాబాదులోని కోర్టు ఆఫ్ వార్డును ద్రోహముచేయు నుద్దేశముతో కుట్ర ఏర్పడినదని కోర్టువారి యెదుట రుజువయ్యెను. మానేజరు జిబాదారు, ఇతర యుద్దాయిలు అందు భాగములు. వారందరు ధన మహరించుచుండిరి. న్యాయాధికారి వారినందరిని నోక్కౌన్టునుంచిన ప్రభుత్వమునకు చాలభంగకరమని తెలిపి వారిని వెంటనే వేరొకచోటికి మార్చవలసినదిగ నీఫార్డు గావించిరి. ఇరువురు జిబాదారులపై కేసు రుజువు కాగా రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. (ప్రీ ప్రెసు)

గ్రామ ప్రద్యోగస్థులబిల్లు

రాష్ట్రములోని చాల భాగములలో, గ్రామసాయముని యొక్కయు కరణముయొక్కయు ఉద్యోగములు వంశ పారం పర్యముగా వచ్చునవియై యున్నందున, రాష్ట్రము దంతటను ఈ యుద్యోగుల నియమము ఒకే మోస్తరుగా ఉండుట యు. క్రమముగా నున్నందున, ఇందువలన ఈక్రింది విధముగా కాని చర్యమొనరి:—

1. ఈ ఆక్టుకు 1927 వ సంవత్సరపు గ్రామోద్యోగుల ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.
2. గ్రామసాయమునియొక్కయు, కరణముయొక్కయు ఉద్యోగములు తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి, నేలము, నీలగిరి, దక్షిణకన్నడము జిల్లాలయందును, ఆయుద్యోగములు ఇదివరకే వంశపారంపర్యముగా వచ్చునట్టివిగా నుండని ఈ రాజధానిలోని యితరస్థలములందును, వంశపారంపర్యముగా వచ్చునట్టివిగా ఇందుమాలముగా చేయబడుచున్నవి. మరియు ఆయుద్యోగములకు ప్రస్తుతము ఖాయముగా కలిగియుండువారు అట్టివంశ పారంపర్యపు టుద్యోగస్థులుగా భావింపబడవలెను.
3. 1895 వ సంవత్సరపు 8 వ మదరాసు వంశపారంపర్యపు గ్రామోద్యోగుల ఆక్టుయొక్క నిబంధనలు 2 వ సెక్షను లో చెప్పిన ఉద్యోగములకు వర్తించవలెను.

ఉద్దేశములయొక్కయు, కారణములయొక్కయు వివరణము

ఈ రాష్ట్రములో ముప్పాతిక కంటే ఎక్కువ భాగములో గ్రామసాయమునియొక్కయు, కరణముయొక్కయు ఉద్యోగములు వంశపారంపర్యముగా వచ్చునట్టివియైయున్నవి. రాష్ట్రము దంతటను ఉద్యోగనియమము ఒకే మోస్తరుగా ఉండుట యుక్తము. ఏవ్యత్యాసమును గాని చూపుటకు ఎట్టి కారణమును లేదు. ఖాళీ వచ్చునపుడెల్ల ఉద్యోగము కొరకు అయుక్తమైన తగవులాట లేకుండ చేయుటగూడ మంచిది. ఈ ఉద్దేశములతో ఈ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడినది.

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియార్, 1927 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీ. (పోర్టు సెంటుబార్డింగెట్టు)

“గోపాలుడు”:—సి. కుమారస్వామినాయుడు అందు సన్నువారు నిలిపిన గోపాలుడకు చిన్నపు ప్రజలమును వందనము లతో నందుకొంటిమి. ఇందలి శ్రీకృష్ణుని దుష్టశిక్షణచర్యలు సంగ్రహముగ వర్ణింపబడినవి. భాగవతముంతయు జదివినగాని తెలియని శ్రీకృష్ణుని పౌరుషచర్యలన్నియు ఈగ్రంథమున చదివిన తెలియును.

అంబరకును పిల్లలకును పెద్దలకును తెలియునట్లుల సప్తముగ కులభేదాలిని వ్రాయబడినవి. అందరికిని అందుబాటులో నుండునట్లుల వెలగూడ తక్కువగానేయున్నది. వెల 0-6-0 మాత్రమే. భారత, భాగవత, రామాయణములం దేవియున్నదో తెలియనివారు ఇంకను ఎందరోయున్నారు. అట్టియజ్ఞానము ముందుసంతతివారికైన తేకుండజేయుటకు ఇట్టిగ్రంథములను పాఠశాలలందు పఠనీయగ్రంథములుగ బెట్టిన ఎంతయు బాగుండును.

ఈగ్రంథము వలయావారు మెసర్సు సి. కుమారస్వామి నాయుడు అంధు సన్ను, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

హత్యాన్వేషణము

నూతనసంచలనము-పెద్దయుద్యోగులపై

నేరారోపణము

అలహాబాదు, సెప్టెం. 28:—భరతపుర మహారాజా వారి యాస్థాన ముఖ్యోద్యోగి గారి మేనల్లుని నిందించుచుండగ హత్య గావించినందులకు ఉరిశిక్ష విధింపబడిన భరతపుర నివాసి వంగిలాలు ముఖ్యోద్యోగి రాజాకిషను గారే ఈ హత్యను కారకులని తెలిపెను.

పయెనీరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. జనవరి 6 వ తేదీన మంగిలాలుగారు రాజాకిషన్సింగు మోహనసింగును నిందించుచుండ తుపాకితో కాల్చి చంపెను. తుపాకిచప్పుడును చట్టిసింగు లేవగా అతడును గాయపడెను. తాను చట్టిసింగు ప్రేరేపణచే ఈ హత్య గావించెనని ముద్దాయి ఉభయ న్యాయస్థానములందును తెలిపెను. దానిపై యురిశిక్ష విధింపబడెను. తరువాత ముద్దాయి రాజాకిషన్సింగుగారికిగూడ నియమ జోక్యమున్నదనెను.

మహారాజావారు ఈ కేసును స్వయముగ విచారింప తలపెట్టిరి. ఆదమ్ముగారు పూర్తిగ నాచికి తీసిరి. రాజాకిషన్సింగు గారిపై నేరారోపణకు వీలులేదనిరి. దివానుగారును ముద్దాయికి మరణదండన తొలగింపవలసిరి. ఇదివరలో కిషన్సింగు గారొక అర్జీ దివానుగారి కంపుగొలిరియు, అది పైలుచేయబడెనే లేదో తెలియదనియు తెలిపిరి. మహారాజా వారాత్రి మరల దాఖలుచేయ వలసిరి. అది చదివి వినిన తరువాత అర్జీ ఆనవసరమనిరి. దివానుగారిపై నేరారోపణ యగుటవలన దివానుగారు తనపై విచారణ జరుప నిచ్చుగింతురేమోయని మహారాజా వారకుగ దివానుగారు వలదనిరి. మహారాజావారు తిరిగి కేసును దివానుకడ కంపుచు దివానుగారి ఆసందర్భపు ఆసంబధముల గూర్చి మోపురించిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

తూర్పు ఆఫ్రికాసంఘము

పాడిననుగారా, శాస్త్రీగారా భారతీయప్రతినిధి?

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 28:—ఇండియను డెయిలీమెయిలు బొంబాయి విలేజిరి యిట్లు తేలిననెను. “ఇరువురు భారతీయ సభ్యులను నియమించవలెనను ఆగాఖానుగారి నూచన యిచ్చుట భారతీయుల ఆమోదమును బడసెను. బక్కెనుపాడుగారు సర్ జార్జి పాడిసనుగారిని, అలివర ప్రభువుగారు శాస్త్రీగారిని భారతీయప్రతినిధిగ సంఘమునం దుండవలెనని నూచించినట్లు వదంత్రిగలదు.

హిందూమత దేవాలయముల బోర్డువారి అఫీసు

రాయవేట-మద్రాసు

నోటీసు

1927 సం॥ మద్రాసు 2 వ చట్టము నిబంధనలు అన్వయించు అన్ని ధర్మసంస్థలయొక్క ధర్మకర్తలకు అనగా సెక్షను 70 (1) క్రింద కంట్రీబ్యూషను డిమాండుచేయబడియుండు వారికి తెలియజేయడమేమనగా.

సదరు సెక్షను రెండవసలు సెక్షను ప్రకారం మూడు మాసములు పూర్తిఅయిన వెంటనే కంట్రీబ్యూషన్ సొమ్ము రాబట్టుకొనునవిల్ల అయాజిల్లార్యులలో అప్లికేషన్ దాఖలే చేయుటకు బోర్డువారు అధికారమున్న బాధ్యతయున్న కల్రియున్నారు. అయినప్పటికిని బోర్డువారు అట్టిచర్య పుచ్చుకొనుటకు పూర్వం సదరు మతసంస్థల ధర్మకర్తలకు డిమాండు ప్రకారం పైకం చెల్లించుటకు మరియొక అవకాశమును యివ్వదలచివున్నారు. ఈనోటీసు ప్రకటించిన 21 రోజులలోగా కంట్రీబ్యూషన్ చెల్లించని ధర్మకర్తలమీద సెక్షను 70 (2) ను క్రింద చర్యపుచ్చుకొనబడును. అట్లు జరిగినచో కోర్టుద్వారా మొత్తము రాబట్టుకొనుటకు బోర్డువారికి అయినఖర్చులు సంస్థసొమ్ములో నుండిన్ని ధర్మకర్తల తరపున కుప్పిరిగినచోట్ల-ధర్మకర్తలస్వంతజవాబుదారీవలనను రాబట్టుకోవలసినవచ్చును.

సంస్థయొగతేమయల పాటిండు ధర్మకర్తలు యుక్తాయుక్తములను పరీక్షించి సంస్థసొమ్ముకు యిలాటి అనవసరపుఖర్చు వస్తుములు కలుగకుండులాగున తక్షణం కంట్రీబ్యూషను మొత్తముల పంపుచురని బోర్డువారు నమ్ముచున్నారు.

టి. నదాశివయ్యరు,

హిందూమత దేవాలయముల బోర్డువారి అఫీసు, 20-9-27

4108

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈ క్రింది విషయముల చర్చించి తీర్మానించుటకు తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుల సాధారణ సమావేశము 1927 సం. అక్టోబరు నెల 4-వ తేది మంగళవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు బందరు పురభవమున జరుగును.

1. ఆనంతపురమున 1927 సం. అక్టోబరు 15, 16, 17, తేదీలలో జరుగు "ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభ" కు ఆహ్వానము.

2. ఆఫీసు ఆర్థికస్థితి రికార్డు వ్రాయుట విషయము.
చె. వెం. నరసింహారావు,
సూ. గోపాలకృష్ణయ్య,
సం. కార్యదర్శులు.

తిరుపతికొండయందు ఖద్దర్ ప్రచారము

నారాయణవరమునందుండి సందార ఖద్దర్ వస్త్రాల యందు 1927 సం. సెప్టెంబరు నెల 27 వ తేది మొదలు అక్టోబరు నెల 9 తేదీవరకు బ్రహ్మాత్మసమముగాను తిరుమలకొండకు మార్చబడును. చంద్రగిరి తాలూకాలోని అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు రాజా పానుగంటి వెంకటరంగారాయనింగార్ వారు చయతో వృత్తర వాసంగిన బోర్డు బాలికాపాఠశాలాధన నమునందు అన్నిరకముల ఖద్దర్ ప్రదర్శింపబడును. ఖద్దర్ ప్రచారముల మూలముగా ఇంటింటికి పంపి ఆనంద ధరలకే అమ్మబడును.

పతనమందిరము

నారాయణవరమునందుండి శ్రీరామచంద్రాచార్యుల మున కనుబొందిన పతనమందిరము బ్రహ్మాత్మసమములందు తిరుమలకొండకు మార్చబడును.

నారాయణవరము } సి. వి. రంగారెడ్డి,
25-9-27 } గౌరవకార్యనియంత.

ఏడవ ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ

త్వరలో గుంటూరులో జరుగనున్నది

కార్యదర్శు లిట్లు వ్రాయుచున్నార:- ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభాచారిత్రములో మొట్టమొదటిసారి గుంటూరునందు సమావేశముగానున్న పైమహాసభను జయప్రదముగ నడపుటా ధ్యత గుంటూరుమండల విద్యార్థులపైనను, తన్మండల విద్యార్థి కులపైనను ధనాధికులపైనను నున్నది. మహాసభ నిబంధనలలో 7 (బి) ప్రకారము ఎం. కే. హెచలంగారు, మహాసభా స్థాయి సభ్యులువారిచే గుంటూరునకు పంపబడిరి. 8 (సి) నిబంధన ప్రకారము వారు సన్మానసంఘసభన 29 వ తేదీన గుంటూరులో జరుపుదురు. ఆ సభయందు సన్మానసంఘ సభ్యులు లు ను కార్యదర్శులును, కోశాధిపతియు, నితర కార్యనిర్వాహకులును నెన్నుకొనబడుదురు. 8 (బి) నిబంధనప్రకారము రెండురూపాయలవచ్చినవారే సన్మానసంఘసభ్యులుగ నుందురు. 29 వ తేదీన జరుపబడునోపు సభలో వీరు తప్ప నికెవ్వరును వోల్టెరిచ్చుట కర్హులుకాదు డెవిగేట్ల (ప్రతినిధులు)కు రుసుము ఒక రూపాయమాత్రమే. 6 (బి) నిబంధనప్రకార మిక్రింది వారు మహాసభాకార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఎస్. పాపిరాయ, బి.వి., తేనుమల్ల, రామచంద్రరావుగారు, బి.వి. (ఆనర్లు), సి. వెంకటరెడ్డిగారు బి.వి. (ఆనర్లు).

సన్మానసంఘమునకు సంబంధించిన విషయములుగాక తక్కిన విషయములును (అవిగా, తీర్మానములు, స్థాయిసంఘముతో జరుపు నుత్తరప్రత్యుత్తరములు మున్నగువానిని ఈక్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

తేనుమల్ల రామచంద్రరావుగారు బి. వి. (ఆనర్లు)

2 వైదోజితేక, తిరువల్లి క్లెరి, చెన్నపురి.

మహాసభావిషయమున నేతగాదాలవచ్చినను స్థాయి సంఘమువారికి తెలుపవలెను. 7 (సి) నిబంధనప్రకారము స్థాయిసంఘమునా రెట్లు పరిష్కరింతురో యదియే దానిపై సంస్కృతిప్రాయము.

శ్రీరాజారంగయ్యప్పారావు బహద్దర్ గారి హోస్కూలు పూర్వవిద్యార్థిసంఘము

శ్రీరాజారంగయ్యప్పారావు బహద్దరు జమీందారు వారి యున్నత పాఠశాల పూర్వ విద్యార్థిసంఘ యేకాదశ వార్షికోత్సవము అక్టోబరు 1 వ తేదీన మ. రా. రా. శ్రీ శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు బహద్దరు జమీందారువారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుగను.

మొ. రామారావు, బి. యే.
పి. వి. రంగారావు,
కార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర కళావంతులొక విజ్ఞప్తి

దేవదాసీసాంఘిక సంఘసంస్కరణ యంతయు దేవ సానపు నాకరి యినామల పైనాధారపడి యుండుటచేతను దేవాదాయ సహకారము కొలది వీరినమలలో తయారు చేయుటకు ప్రభులసలహా, సలహాసంఘమువారి సలహాలను గాల్ రంగనాథ మొదలియరునగు నూతన పరిశ్రామ కనుగొను మండిరి గనుక శ్రీమద్రామ గవర్నెంటువారికి క్రియిండియా ప్రభుత్వమువారికికా స న స భా ప్ర తి ని ధు ల కు కళావంతుల సాంఘికలందరేయు విజ్ఞాపనలను సక్రమముగా రేపల్లె, తేనాళి, బాపట్ల, తాలూకాలయింప పంపగలందలకు ముగిసిద్ధిబట్టిన చినవీరరావులుగారు : యలుదేర నున్నార గనుక సదరు తాలూకా సాంఘికలందరు సహాయపడగలం దులకు ప్రార్థన, తదితర జిల్లా తాలూకా సంఘములవారు వెంటనే ప్రబల ఆందోళనజేసి సదరు సంబంధమైన తీర్మానము లు విమోచియము అక్టోబరు 27 తేదీ లోపల పంపగలందులకు పై సంఘముల వారిని ప్రార్థిస్తామన్నాను.

సిద్ధాబత్తుని పెదవీర రాఘవులు,
రేపల్లెతాలూకా కళావంతుల సంఘ కార్యదర్శి.

ఉపాధ్యాయ పండితపరిషత్తు

1. ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమునకు సంబంధించిన విద్యార్థులలోని యెల్లపండితులకును 26-7-1927 తేదీని విజ్ఞప్తి పత్రములు పంపబడినవి. ఇప్పటికి 75 మంది పండితులు సభ్యులగుటకు సమ్మతించిరి.

2. ఈ 17-9-1927 సం. తేదీని జరిగిన ప్రథమసమావేశములో నీదిగవ తీర్మానములు గావింపబడినవి.

ఈ క్రిందజేర్పొనబడినవారు స్థాయిసంఘ సభ్యులుగా నెన్నుబడిరి:- 1 అధ్యక్షుడు, మల్లాది మూర్తినారాయణ శాస్త్రిగారు. (రాజమండ్రి) 2 ఉపాధ్యక్షుడు, ఆకుండి వ్యాస శాస్త్రిగారు 3 కార్యదర్శి, విద్యావారణాసి మూర్తినారాయణ శాస్త్రిగారు 4 సహాయకార్యదర్శి, బాలదారి నారాయణ దేవుగారు. 5 కోశాధ్యక్షుడు, వడలి లింగన్న శాస్త్రిగారు.

ఈ పరిషత్తునందు సభ్యులయినవారిలో ఇంతవఱకును చందాదీయనివారు 15-10-27 తేదీలోపల కార్యదర్శిపేరకు బంపవలెను.

ఇందు 1 వ తీర్మానములో నెన్నుకొనబడిన స్థాయి సంఘసభ్యులు 5 గురులు మరి 25 గురులు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కార్యనిర్వాహకసంఘ సమావేశము నవంబరులోను పరిషత్తుసభాసభా సెలవులోను ఈసంవత్సరము జరుగవలయును.

మ.రా:- ఇప్పటివరకు ఉపాధ్యాయపండితపరిషత్తునందు సభ్యులుకాని సంస్కృతాంధ్రాది భాషాపండితు లందఱును సభ్యులుగాఁజేరి తమచందా రు. 1-0-0 యను 1927 సం. 10 అక్టోబరు 15 తేదీలోపల కార్యదర్శిపేరకు బంపి పరిషదభ్యుదయము గోరి స్వగర్వము నిర్వహింతురు గాక.

విద్యావారణాసి సూర్యనారాయణశాస్త్రి.
కార్యదర్శి, వీరేశలింగము హోస్కూలు, రాజమండ్రి.

రామదాసు

శ్రీరామవిలాస సభనారు (24-9-27) రాత్రి 9-30 గంటలకు వేలూరు మల్లిపాలేయం నాటకశాలలో మద్రాసు రాజధాని తృతీయామాత్యులగు గౌ. దివాన్ బహదూరు, ఆరోగ్యస్వామి ముఖ్యమంత్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద శ్రీయుతులు ధర్మవరపు గోపాలాచార్యులుగారిచే విరచింపబడిన 'రామదాసు' అను భక్తిరసపూరితమగు నాటకమును ప్రదర్శించి జన్మమున లభించిన ధనమును చిత్తూరులోని శ్రీరామదేవాలయమునకు సమర్పించుకొనిరి. చరిత్రయందు నుపసద్ధమై ప్రా

చినభారతీయుల శిల్పకళాపై పుణ్యము నింకను వేసోళ్లచాటుచుండు నీవేలూరు పురమున పూర్వభారతీయుల భక్తిని, ఆధ్యాత్మికతక్రింద పెల్లడించు నీనాటకమును ప్రదర్శించుట మిక్కిలియోగ్యమును, సమంజసమునై యున్నది. ఇదిగాక ప్రతివీరమును మతవిషయక మగు కలహములు సంభవించు నీపురమున సర్వమతముల యాశయ మొక్కటేయనియు సర్వమానవ సోదరులను స్వామియొక్కడే యనియు వెల్లడిపరచు నీనాటకమును ప్రదర్శించి సర్వమానవ సమత్వమును చాటించినందులకిసభవా రెంతయు నందనీయులు.

రామదాసు పాత్రను శ్రీయుత రాయప్రోలు నుబ్రహ్మణ్యముగారును, కవీంద్ర భూమికను శ్రీయుతులు అభినవకవీరు వి. నాగయ్యగారును ధరించిరి భద్రానలమందలి శ్రీరామదేవాలయ సునకు మహాత్ముడగు కవీర తెంచును. పూర్వాచార పరాయణులగు శ్రావ్యులు లతని నడ్డగింతురు. గోపన్న శ్రీకవీరుగారిచే శిష్యులుగా గ్రహింపబడుదురు. ఈమట్టయందు, సర్వమతాశయములను ఒక్కడేయనియు, సర్వమతములు పేర్కొనున దొక్కడేవునేయనియు, తెలియజేయు హిందూస్థానీ కృతులను పాడునపుడు శ్రీనాగయ్యగారు మాసినశక్తి యపారము. వీరు కవిహృదయమెరిగి మహాభావములు విలసిల్లఁబ్రదర్శింప గల్గుటయేగాక హిందూస్థానీపాటల పాడునపుడు మాపు చాతుర్యము, పాటయొక్క ఆర్థమును తగినటుల చూపు అభినయమును ప్రత్యేకముగ ప్రదర్శింపవడినవి. వీరు పలుకలయుండును పాటలయందును మాటలయందును, అభినయమందును, రామభక్తి వెల్లివిరియుచుండెను.

ఇక శ్రీరామదాసు పాత్రధారి రాయప్రోలు నుబ్రహ్మణ్యముగారు ఆంధ్రలోకమునకు చిరపరిచితులేగాన ప్రత్యేకముగ నుడువవలసిన యవసరములేదు. భక్తుడుఅనగా శిష్యుడు: డౌట్లపడవకీ, యెట్టియున్నాడము, కలిగి నటించునో యట్లే నటించి యప్పటిరామదాసును ప్రేక్షకులహృదయఫలకములందు చిత్రించి వైచిరి.

తానీమభూమికను ధరించిన శ్రీయుతులు కే. వరదాచార్యులు బి.వి. బి.యల్. గారు తమ సహజైర్యగాంభీర్యావార్యాదిగుణములు ప్రతిఫలింప తమ పాత్రపోషణమును చక్కగ పోషించుకొన గల్గిరి.

అహమ్యుల్ పాత్రధారి శ్రీయుత జి. నుబ్బరావుగారు తమ సహజసిద్ధమగు హాస్యరసముతోఁ బ్రేక్షకుల నలరించిరి.

ఈసభవారు రాబోవుసత్సరమున గాఢిగారు ఆంధ్రదేశమున కే తెంచు నపుడు వీరొక నాటకమును వారి మ్రోల ప్రదర్శించి అందు మూలమున లభించు ధనమును ఖద్దరునిధికి నొసగదలచి యున్నారని వివర తెలియు సంతసించుచున్నాము ఈ సభయందు విశేషములు ఖద్దరునే ధరించి ప్రదర్శనమున కే తెంచు తెంతయు ముదావహము. కరువు పాత్రధారి శ్రీయుత నాగయ్యగారియందు నటుని క్షంఢవలసిన ఉత్తమగుణములన్నియు మూగీగరించియున్న పటలలో నతిశయోక్తి యినుమంతయు లేదు సభాభ్యుతులు ప్రతి నాటకములోను వీరి కోశముఖ్యపాత్రయనిచ్చి ప్రోత్సహించిన చోలైతకళకొక నూతన లేజ ముబ్బగలదని నూచించుచున్నాము.

నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును లలితకళాభిమానులుగు శ్రీయుత రావుబహదూరు టి. వి. రంగాచార్యులవారి యధ్యక్షతక్రింది జరుపబడు యీ సభ కు పక్షపాదమంద్రువోలే దిననిన ప్రవర్తననయై ఆంధ్రనాటక కళ కొక నూతనయుగముపొందింపజేయ గోరుచు స్వయంప్రకాశుడగు నీ శ్రీరామమూర్తిని ప్రార్థించుచున్నాము.

పరుచూరు సుందరవరదులు.

మధ్యమత గ్రంథములు

శ్రీనత్వజ్ఞాన గ్రంథాలయము-తిరువల్లి క్లెరి మదరాసు

మధ్యమత గ్రంథముల విక్రయము
బెల్గాంలో శ్రీరామతత్వప్రకాశ పుస్తకశాలలో విక్రయింపబడుచున్న శ్రీమధ్యమత గ్రంథములన్నియును ఆధరలకే చెన్నపురిలో తిరువల్లి క్లెరిలో సింగరాచారిపీఠిలో నున్న ఉత్తరాది మతమునందలి శ్రీసత్యజ్ఞానగ్రంథాలయమున మధ్య శ్రీ సత్యనంద రామచార్యులవారియెద్ద దొరుకును. కోరిన వారికి గ్రంథముల జాబితా ఉచితముగా పంపబడును అని గ్రంథాలయమునారు వ్రాసిరి.

కర్నూలు జిల్లా కాలమానస్థితి

(గా. హరినరాయణమరాపు ఎం.ఎం.ఎల్.సి.గారు)

ఈనెల 17 వ తేదీతో అంతమయ్యే వారపు కాలమాన పురిషాద్లుగా కనిన అంతమయ్యలన ఏమాత్రము ఆశ్చర్యపరిచేటవలెదు. మార్కపురము, కంభం, కర్నూలు, పత్తికొండ తాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములందు వానపై ఆధారపడి యుండు చెరువులలో నీరుచాలని స్థితి యేర్పడినది. కంభం, శిరువెళ్ల, కర్నూలు, ద్రోణాచలము, మార్కపురము, పత్తి కొండతాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములందు వానలేక పైరు లెండిపోవుచున్నవి. మార్కపురముతాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములలో వ్యవసాయపుపనిలో కూలిచేసికొనువారలకు కూలిదొరకుటలేదు. కడచిన 17 వ తేదీనాటికే వాన పగలుగ సంవత్సరమునకు పడవలసిన దానికంటె జిల్లా అంతటినా 2, 3 పదునలు తక్కువ కురిసినది. జొన్నలవెల వారము వార మునకు పెట్టుచున్నది. జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతములందు భా ప్రపదమాసమునందు పచ్చిక కరకైనది. కంభం, మార్కపురము తాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతములందు చొప్పదొరకదు. రిం డర్ పెట్టను, యువరువ్యాధి డోను, పత్తికొండ, కర్నూలు తాలూ కాలలో పశుధనమును అపహరించినవారున్నది.

ఇది సర్కారువారి రిపోర్టునుబట్టి వ్రాసినసంగతి. ఇటీ వల కోవెలకుంటలలో బడువుగా వానకురిసినది. మూడు పదును లకుపైగా పడినది. జైతుప్రాంతములకుడ దీనిజల్లు కొట్టులు చేత జైతుప్రాంతము సర్కారు లెక్కలకొరకు లేకుంపిన స్థాయిచున్నార. లేకున్నయెడల జైతుప్రాంతముకూడ పంట లెండిపోవు ప్రాంతముగానే నమూనై యుండినది.

గౌరవనీయ రిపోర్టులనుబట్టిమాడగా అన్ని జిల్లాలోకంటె ఈజిల్లాయే యెక్కువదురదస్థ అనుభవించుచుండునట్లు లేలయి య్చుది. మార్కపురము, ద్రోణాచలము, పత్తికొండ తాలూ కాలు కడచిన సంవత్సరము మహాదవస్థలు చెందినవి. మరల ఈ సంవత్సరమును మహాదవస్థల పాలగుచున్నవి. మార్కపురము తాలూకాలో ఇప్పటికే కూలిదొరకుట కష్టమయినది. కాలక నుమున నెంతకష్టము లనుభవించువలసివచ్చునో ఈశ్వరునికి తె రియవలయును. కడచిన సంవత్సరము గ్రామపు లెక్కలలో ఏ ప రీ త ము లే ర్చ డి ప్ర భు త్వ ము వా రు ప్రజలకు చేయవలసినంత యుపకారము చేయుటకు అవకాశము లేకపోయినది. ఎంతో కష్టముమీదగాని మార్కపురము తా లూకాలో కొన్ని ప్రాంతములందు వారికి అర్థముకాలేదు. ఈ సంవత్సరము అధికారులే నేటిదినపునీతిని గ్రహింపగలిగినారు. ప్రజలొక కొంచెము జాగరూకులుగా నుండేయెడల మహాకష్టములయం నును కొంతయుపకారము పొందవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారుకూడ నేడే ప్రయత్నము లారంభించిన యెడల ప్రజలు ముందుకు అరికముగా పూర్ణదై న్యము పొందక బతుకవచ్చును. త్రొగుడు నీటివసతులు ప్రతిగ్రామమునకు చేయదలచినట్లును అందుకు కావలసిన సంజాయిషీలు కోవెలకుం ట తాలూకాబోర్డు తప్ప తక్కినవారందరూ పంపియున్నట్లు ను జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువద్దనుండి కడపటిరిపో రింకను రా యట్లును ఇటీవలే నేనడిగిన యొకానొక ప్రశ్నకు ప్రభుత్వాధికా రులు జవాబుచెప్పినారు. జిల్లాబోర్డువారు కొంచెము త్వరపడి ధనిచేసి ప్రభుత్వాధికారులు మార్కపురము, పత్తికొండ, ద్రోణాచలము, కంభం, శిరువెళ్ల, కర్నూలు తాలూకాలలో నీటివస తులపనులు ఆరంభించునెడల ప్రజలకు కూలివారి బాగుగా రొరకగలరు. ఇదిగాక శ్రీశైలముగొట్టువిషయమునందుగూడ పనిజరుగవలసియున్నది. జిల్లాబోర్డువారు దీనినిగట్టిగా సిఫార సుచేసియున్నారు. అధికారు లివని గూరంభించురేని ఇది ఆం ద్రదేశమునకు మహాపకారియగుట మాత్రమేగాక మార్కపు రము తాలూకా ప్రజలకు ఈసంవత్సరము తరహాయముకా లదు. కడచిన సంవత్సరమునలే ప్రత్యేకము పనులుపెట్టినను మేలే.

ఫారెస్టు బాధలు బాపనియెడల కష్టకాలములలో మా ప్రజలు బ్రతుకుటే దుర్లభము. మార్కపురముతాలూకావారు మేపుకు మిక్కిలి కష్టపడినారు. సెప్టెంబరు వరకైనను వారికి పనితీరుగా మేపుకొనునట్టి వసతులును, ఉచితముగా ఏపి ఆకు మొదలైనవి కొనికొనునట్టి వసతులును, రహదారిలేక గడ్డికొని కొనుగడులును, జరుపవలసినదని నేను బాక్ నెల 17వ తేదీని కలెక్టరుగారికి తంతిమాలముగా తెలుపుకొనగా వారు 1927 ఆగస్టు 12న తేదీని జిల్లాలోని పరిస్థితు లిప్పుడు బాగున్నవి.

అందుచేత ప్రత్యేక సౌకర్యములను పొడిగించ నవసరము లేదని నాకు జవాబువ్రాసిరి. ఆగస్టునెలలో ఈజవాబు వ్రాసి సెప్టెంబరునెలలోనే మార్కపురము తాలూకాలో పచ్చిక కరవనియు చొప్ప దొరకనియు చెరువులలో నీళ్లు చాలవని యు కూలివారి దొరకుట కష్టమై గనయు వ్రాయవలసి వచ్చి నది. ఇప్పటికైనను మాకలెక్టరుగారు తాము అంత పంకుచిత శ్రద్ధితో ఆలోచించుట పారబాటని కనిపెట్ట గలిగినవో సంతో షింపవలసినదే.

ఇందు నేను వ్రాసిన విషయములను ఇమిడ్చి తగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుట నావిధి. జరిపెదను. అధికా రులు తోడ్పడెదరనియే నావిశ్వాసము. ఈశ్వరుడనుకూలించ వలెను. ప్రజానాయకులును తగినరీతిని కొంత పరిశ్రమచేసి తోడ్పడుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈవ్యాసము వ్రాసినపిదప పత్తికొండ, కర్నూలు తాలూకాలలో కొంతవత్సరము కురిసినట్లు తెలియుచున్నది. మార్కపురము సంగతి తెలియలేదు. ఎట్లయినను ఇప్పటికి కొర్ర అనేక ప్రాంతములలో నష్టముయిపోయినది. విత్తనమే నేయని ప్రాంతములున్నవి. ఇప్పుడు విత్తనము వేసినను, ఇది వరలో ఆలస్యముగా విత్తనము వేసియున్నను, మరల వర్షములు కురిసిననే కొన్ని ప్రాంతములలో కురిసిన యిప్పటివర్ష పు ప్రయోజనముండగలదు. కాబట్టి వానలు కురియక కష్టపడునట్టి ప్రాంతములవారు వెంటనే నాకు తెలియచేయవలసినదనియు అన్ని ప్రాంతములవారును స్థితిగతులు కనిపెట్టియుండి తెలుపు చుండవలసినదనియు కోరుచున్నాను. ఈశ్వరు డనుకూలించి పంటలు బాగుగాపండి ప్రజలకు కష్టములు నివారణయగును గాక!

ది మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటారైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇతరకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు 1927 వ సం॥ అక్టోబరు 1 వ తేదీనుంచి ఈ రైల్వేయొక్క మీటర్ గేజ్ సెక్షన్ లో కొలది మార్పులు చేయబడినవి. ఈ విషయములను శ్రద్ధ తో గమనించవలెను.

పూనా - బెంగళూరు సెక్షన్

- నెం 1. పూనామెయిలు బెంగళూరునుండి రాత్రి 9-15 ని బయలుదేరి యిప్పటి మాదిరినే పూనా ఉదయం 6-30 గం॥ చేరును.
నెం 2. మెయిలు మధ్య టైమింగు స్వల్పముగా మార్పు దలచేయబడినది. ఈ బండి హోన్నవల్లిలో వద్ద ఆగును.
నెం 6, 7 ప్యాకేంజరు, నెం 8. పార్సెల్ ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లు డోండ్ జే వద్ద ఆగును.
నెం 7. ఎక్స్ ప్రెస్ బెంగళూరునుండి యిప్పటివరకే బయలుదేరి, లోండానుండి పగలు 12.30 ని బయలుదేరి మార్కపోవానుండివచ్చు నెం 24 ప్యాకేంజరు 1 గంటకు ప్రంద తేసిన తరువాత 1 గం 25 ని లకు బయలుదేరును. ఈబండి బాగ్ వాడేయొద్ద ఆగును. లోండానును బెల్గాంకును మధ్యనడుమ 38, 34 నెం మిక్స్డ్ బండ్లు తీసివేయబడును.

హుబ్లీ - మచిలీపట్నం సెక్షన్

- నెం 14. ప్యాకేంజరు బెజవాడనుండి ఉదయం 6 గం 15 నిలకు బయలుదేరి మచిలీపట్నం 9 గం॥ చేరును.
నెం 47 ప్యాకేంజరు మచిలీపట్నంనుండి ఉదయం గం 7-20 ని లకు బయలుదేరి బెజవాడ గం 10 లకు చేరును.
ఒక నూతనమిక్స్డ్ బండి నెం 189 బెజవాడనుండి సాయంత్రం గం 4 లకు బయలుదేరి దోనకొండ రాత్రి 12 గం 30 ని చేరును.
నెం 176 కొత్తమిక్స్డ్ బండి దోనకొండనుండి సాయం త్రం 4-50 బయలుదేరి బెజవాడ పగలు గం 12-45 ని చేరును.
హోన్ పేటను కనివిహల్లికును మధ్యనడుపబడు నెం 53, 54 మిక్స్డ్ బండ్లు సోమ, బుధ, శనివారములు మాత్రమే పోవునవి, యిప్పుడు ప్రతిదినముపోవును.
నెం 55 మిక్స్డ్ హోన్ పేటనుండి పగలు గం 8-15 ని బయలుదేరి కొట్టూరు రాత్రి గ 7-7 ని చేరును.
పూర్తినివరములు గోరువారు కొలదికోజాలలో నేమను లన్నిటియందును అమ్మబడు టైము చేబిల్లునుండి చూడవచ్చును.

న్న పురి బహు ధరలు

1927-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 29 తేదీ గురువారము

Table with multiple columns listing various goods and their prices. Includes sections for 1. ధాన్యములు, 2. ధాన్యమువస్తువులు, 3. నూనెవస్తువులు, 4. చిల్లరవస్తువులు, 5. ఇనుము, 6. నూలు, 7. దూది, 8. లోహములు.

గజ్జికెత్తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0
ఈ తెలమును నాలుగు పూటలు రాచిన చీడి, గజ్జి తెలుము, జిం మొదలగునవి నశించును. తక్షక పనిచేయును.
రోమహరి
డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0
ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, లోములులు కండు నిమిషములలో మొదలుట రాలిపోవును. దీనివలన భస్మ ము నలుపెక్కుదు, మంటయొండదు. రోములులు రాలిపోవును.
అమ్మతాంబనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు.

Printed and Published by K. Nageswara Rao Editor, Andhrapatrika Power Press 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras